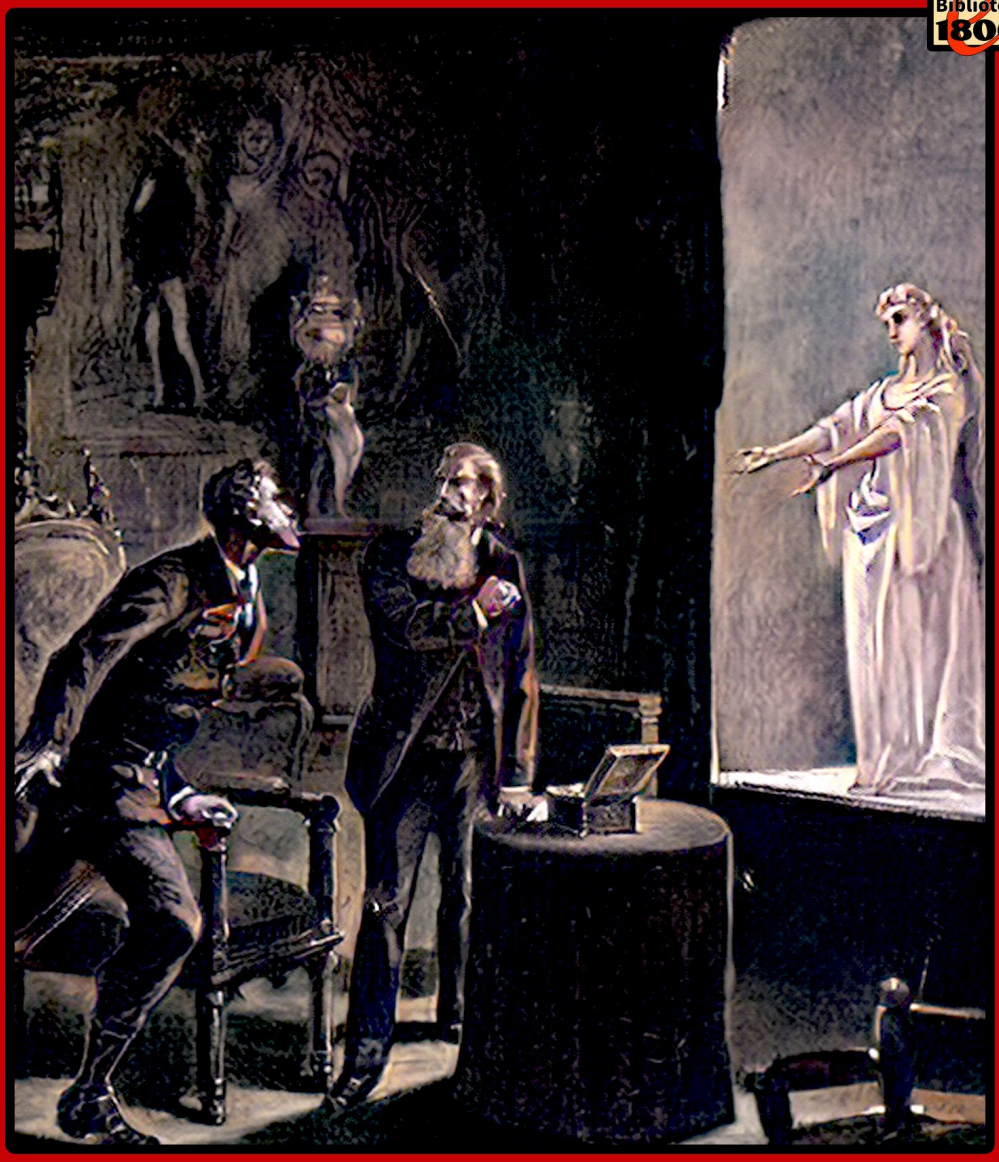

Slottet i Karpaterne

JULES VERNE

Jules Verne

Slottet i Karpaterne

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Jules Verne: *Slottet i Karpaterne* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of : *Den Jules Verne* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. Den vidunderlige kikkert

Den følgende fortælling er ikke fantastisk, men kun romantisk. Det ville være en fejltagelse at tro, at den på grund af sin usandsynlighed ikke var sand. Vi lever i en tid, hvor alt er muligt – ja, man kunne næsten sige, hvor alt allerede eksisterer. Hvis vor fortælling ikke skulle være sandsynlig i dag, så er den det måske allerede i morgen, takket være de videnskabelige hjælpemidler, som fremtiden bringer, og da vil ingen falde på at kalde den en myte. Nu om dage, i vort praktiske århundrede, opstår der i øvrigt ikke sagn mere, hverken i Bretagne, de vilde corriganers land eller i Skotland, nissernes og gnomernes hjem, hverken i det sagnomvundne Norden, asernes, alfernes, sylfidernes og valkyriernes fædreland eller i Transsylvanien (Siebenbürgen) hvor Karpaternes mægtige bjergkæde danner en gunstig jordbund for åndebesværgelser og åndesyn, skønt vi ikke her kan tilbageholde den bemærkning, at netop i de transsylvanske egne står tidligere tiders overtro endnu i fuldt flor.

Gerando har beskrevet denne afsides egn af Europa, Elisée Reclus har besøgt den. Ingen af dem omtaler de begivenheder hvorover vor fortælling er bygget. Måske havde de kendskab til dem, men ville ikke fæste lid til dem. Det er at beklage, allerede af den grund, at den ene kunne have gengivet disse begivenheder med historieskriverens pålidelighed, den anden skildret dem, med det ubevidste poetiske sving, der i så høj grad udmærker hans rejsebeskrivelser.

Da de altså begge to har undladt det, vil jeg forsøge at gøre det i deres sted.

Den 29. maj for nogle få år siden vogtede en hyrde sin hjord ved kanten af en grøn eng, der ligger ved foden af bjerget Retyezat, som rager op over en med rankebevoksede træer og frugtbare marker smykket dal. Over det åbne, ganske golde fjeldplateau, stryger ved vintertid *galernerne* eller nordvestvindene lige så bidende og skarpe som nyslebne barberknive. Man siger også dér på egnen, at toppen "barberer sig" og – undertiden meget glat.

Den omtalte hyrde havde intet arkadisk i sit ydre og heller intet bukolisk i sin holdning. Det var ingen Daphnis, Amyntas, Tityros, Lycidus eller Meliboeus. Floden Lignon mumlede ikke ved hans med plumpe træsko dækkede fødder, det var kun den valakiske Sil, den, der med sine klare, friske vande havde været værdig til at rinde gennem den makedoniske Astræus' bugtninger.

Frik – Frik fra landsbyen Werst – således hed den landlige hyrde – af ydre lige så vanrøgtet som hans hjord, syntes som skabt til at bo i den ved indgangen til landsbyen indrettede smudsige hytte, i hvis forfærdelige snavs og urenlighed også hans får og svin opholdt sig, noget der for øvrigt er ganske almindeligt forekommende ved alt kvæghold i komitatet.

Dette *immanum pecus* – vilde kvæg – græssede altså under opsyn af den omtalte Frik … *immanior ipse* – selv lige så vild.

Liggende udstrakt på en bunke sammenskrabet græs sov han med det ene øje og vågede med det andet, stadig med den store tobakspibe i munden. Kun nu og da kaldte han på sine hunde, når et lam flakkede for langt bort fra græsningsstedet eller han

lod en skingrende fløjten høre, som ekkoet fra bjergvæggen gentog mange gange.

Klokken var nu fire om eftermiddagen. Solen begyndte at synke. Enkelte klippetoppe mod øst, hvis fod hylledes i bølgende tågeskyer, glødede allerede i aftenlyset. Mod sydvest lod to indhug i bjergkæden et skråt strålebundt falde ind, ligesom en lysstribe trænger ind gennem en dør, der står på klem.

Egnens bjergsystem hørte til Transsylvaniens vildeste partier, som findes i komitatet Klausenburg eller Kolosvar.

Det er en af de mærkeligste dele af det østrigske kejserrige, dette Transsylvanien, på magyarisk kaldet "Erdely", dvs. "Skovenes land". Mod nord og vest begrænses det af Ungarn, i syd støder det op til Valakiet og mod øst til Moldau. Med en overflade på tres tusinde kvadratkilometer eller seks millioner hektarer – dvs. næsten en tiendedel af det østrig-ungarske monarki – fremtræder det som en slags Schweiz; men har dog, skønt det er halvanden gang større end den helvetiske forbundsstat, ikke større befolkning end denne.

Men sine til dyrkning anvendelige højsletter, yppige engstrækninger, de i alle retninger udgående dale og sine stejlt opstigende bjergkæmper, bliver Transsylvanien, der næsten overalt gennemkrydses af Karpaternes vulkanske højdedrag, gennemstrømmet af talrige vandløb, af bifloderne til Thejs og Donau, i hvilken den såkaldte Jernport, få geografiske mil længere mod syd, danner overgangen til den mellem Ungarns grænse og Balkanhalvøen liggende skråning af Balkankæderne.

Således ser det gamle Dacien ud, som Trajan erobrede i det første århundrede af den kristelige tidsregning. Den

uafhængighed, som det kunne glæde sig ved under Johan Zapoly og hans efterfølgere indtil år 1699, hørte op med Leopold I, der inddrog territoriet under det østrigske kronland. (Zapolyerne er en ungarsk magnat- og kongestamme, hvis hjemstavn var byen Zapolya i Kroatien, og dens magt grundedes af Emerik Zapoly, der døde i året 1487. Hans brodersøn, Johan Zapoly, (1487-1540) fyrste i Siebenbürgen og konge af Ungarn, vandt ved den kraft, hvormed han kuede Georg Dosas bondeopstand, et stærkt parti af adlen, som efter Ludvig II's fald i slaget ved Mohacz 1526 valgte Zapoly til Ungarns konge. Men et modparti valgte samme år Ludvigs svoger Ferdinand til konge, og fordrevet af ham flygtede Zapoly til Polen. Men med sultan Solimans hjælp erobrede Zapoly igen Ofen og under tyrkisk overhøjhed beholdt han, efter et forlig med Ferdinand 1538, titlen af konge af Ungarn og østdelen af riget til Thejs, samt Siebenbürgen. Zapoly efterlod ved sin død sønnen Johann Sigismund, der kun var født nogle få uger før faderen døde. Hans moder, Isabella, datter af kong Sigismund af Polen, opgav som formynderinde for sønnen hans titel som konge af Ungarn. Derimod herskede han som fyrste af Siebenbürgen, under temmelig vanskelige forhold, stillet som han var mellem Østrig og Tyrkiet, indtil sin død den 14. marts 1571. Med ham uddøde slægten Zapoly.)

Trods forandrede politiske forhold, er det stedse vedblevet at være boplads for forskellige racer, der her står i berøring med hinanden, men dog ikke smelter sammen. Det er hjemsted for valaker eller rumænere, for ungarere, sigøjnere, szekler af moldavisk afstamning, og også for saksere, der på grund af tiden og omstændighederne til slut måtte lade sig "magyarisere"

til fordel for den transsylvanske enhed, hvor hårdnakket de end hidtil havde holdt på deres stammes særegenheder.

Til hvilken type hyrden Frik hørte og om han måske var en udartet efterkommer af de gamle dacier, ville man have haft vanskelighed ved at bestemme, når man så hans uredte hår, hans ikke ligefrem rene ansigt, det buskede skæg, de tykke af rødlige børster bestående øjenbryn, hans mellem grønt og blåt skiftende stikkende øjne, på hvis hornhinder man allerede så den såkaldte alderdomsbue. At han allerede var fem og tres år kunne man lettere se. Dertil var han svær, muskuløs og holdt sig rank under den bløde filthue, der i øvrigt havde færre hår end hans halvt blottede bryst – kort sagt, en maler, der så ham stående ubevægelig som en klippeblok, støttet til den lange stav med kragenæbshåndtaget, ville sikkert gerne have haft ham til model.

Da solstrålerne brød gennem indhugget i bjergene mod vest, vendte Frik sig om, dannede af sin halvt indhyllede hånd en slags kikkert – ganske på samme måde som han omdannede den til en råber, når han ville gøre sig forståelig på lang afstand – og så opmærksomt i denne retning. På horisontens lyse baggrund fremtrådte i en mils afstand – og derfor stærkt formindsket – omridsene af en borg. Det gamle bygningsværk var beliggende på den midterste del af et højdeplateau – kaldet Orgallplateauet – på en af vulkanbjergets sidetoppe. I den strålende belysning trådte omridsene tydeligt frem mod himlen og med samme skarphed som et stereoskopisk billede. Ikke desto mindre måtte hyrden have været i besiddelse af et sjældent skarpt syn for at kunne skelne enkelthederne i de fjerne genstande.

Pludselig rejste han hovedet og udbrød:

"Gamle slot! Gamle slot! Endnu står du på dit fundament! Men tre år til og det er ude med dig, for din bøg har kun tre grene tilbage."

Den pågældende bøg, der voksede ved kanten af en af borgens bastioner, fremtrådte på baggrund af himlen som en fin silhuet og ville på denne afstand vanskeligt kunne ses af nogen anden end netop hyrden Frik. Forklaringen på de hemmelighedsfulde ord, der stod i forbindelse med sagnet om bjergslottet, vil fremkomme senere.

"Ja," gentog Frik, "kun tre grene tilbage! Endnu i går var der fire grene – den fjerde er faldet af i sidste nat – nu står blot en rest tilbage af det stolte træ – jeg tæller nu kun tre grene ovenover den tykke stamme – endnu kun tre, gamle borg – endnu kun tre levende grene –."

Forestiller man sig en hyrde i idealiseret skikkelse, så optræder han sædvanligvis som tænker eller drømmer. Han underholder sig med planeterne, han taler med stjernerne og forstår at læse himlens skrifttegn. I virkeligheden er han almindeligvis en uvidende og indskrænket fyr. Til trods herfor tillægger lettroenheden ham ofte overnaturlige evner, han forstår sig på hekseri efter behag, han afvender trolddom ved besværgelser eller forgør selv mennesker og dyr – hvad der i dette tilfælde næsten kommer ud på et – han handler med hemmelighedsfulde pulvere, man køber hans elskovsdrikke og trylleformularer. Ja – det går så vidt, at han dræber de spirende frø i plovfuren ved at kaste forheksede kiselsten i dem, og han gør fårene ufrugtbare ved at se på dem med sit venstre øje. En lignende overtro findes i alle lande og til alle tider. Selv i mere

civiliserede lande går mange mennesker ikke forbi en fårehyrde uden at henvende et par venlige ord til ham eller hilse ham på den traditionelle måde ved specielt at kalde ham "hyrde", hvorpå manden sætter særlig pris. At tage hatten af beskytter allerede mod mangt et onde, og i Transsylvanien er man derfor ikke sparsom hermed.

Frik var anset som en troldmand, der forstod at fremmane ånder. Efter nogles udsagn adlød vampyrerne og strygerne ham, efter andres kunne man i halvmørke nætter ved opgående måne se ham sidde på møllehjulenes skærmtag, hvorfra han snakkede med varulvene eller stirrede drømmende op imod stjernerne.

Frik lod folk snakke. Han solgte både tryllemidler og beskyttelsesmidler mod sådanne. Dog var han – vel at mærke – ikke mindre troende end sin kundekreds og selv om han måske tvivlede på sin egen trolddomsmagt, så stod dog indholdet af egnens sagn og eventyr for ham som en ubestridelig sandhed.

Som følge heraf kan det ikke undre nogen, at han troede på sagnet, om borgens snarlige forsvinden – da bøgen nu var ødelagt på tre grene nær – og at han skyndte sig med at bekendtgøre denne nyhed i Werst.

Han kaldte derfor hjorden sammen ved af sine lungers fulde kraft at blæse i en af hvidt træ udskåret hyrdefløjte og begyndte hjemturen til landsbyen. Dyrene holdtes i orden af hundene, som fulgte efter ham, det var to terrier-bastarder, glubske, vilde køtere, der snarere syntes skabt til at sønderrive end til at beskytte lammene. Hjorden bestod af omtrent hundrede væddere og får, der var et par dusin lam; men resten var to til treårige dyr med fire og seks tænder.

Hjorden tilhørte sognefogeden i Werst, biroen Koltz, som betalte sognet en høj græsningsafgift og satte megen pris på sin hyrde Frik, fordi han var lige så dygtig til klipning som erfaren i behandling af fåresyge, drejesyge, leverorm, trommesyge, kopper, ufrugtbarhed og lignende forstyrrelser.

Dyrene trak af sted i sluttet trop. Forrest gik klokkefåret med klokken, samt et gammelt får med bjældehalsbånd, og begge disse to "gav tonen an" under dyrenes brægen.

Fra græsningspladsen slog Frik ind på en bred sti, der løb imellem udstrakte marker. Her bølgede det pragtfulde korn, der var lige så højt i strået som langt i akset, der voksede den yppige "kukuruz" eller landets majs. Vejen førte langs kanten af en skov af fyr og gran, hvis skygge ydede en forfriskende kølighed. Længere nede slyngede Sils spejlblanke strøm sig, hvis vande opklaredes af dens kiselholdige bund og skyllede over stammer og tømmerstokke fra de længere oppe ad strømmen liggende savmøller.

Hunde og får gjorde holdt ved flødens højre side og slukkede begærligt deres tørst ved den stejle bred, hvis rosenbuskadser de gennembrød.

Werst lå blot nogle bøsseskuds afstand herfra, på den anden side af et tæt, halvhøjt pilekrat med fuldt udviklede træer, ikke sådanne forkrøblede buske, hvis kviste stritter ud få fod over roden. Dette pilekrat strakte sig over til skråningerne af Vulkan, hvor landsbyen af samme navn var beliggende på spidsen af en mod syd udgående forgrening af Plesabjerget.

Egnen var mennesketom. Markarbejderne vender først ved indtrædende mørke tilbage til deres huslige arne, og Frik havde næppe nok fundet lejlighed til at veksle den sædvanlige hilsen

med nogen mødende. Efter at hans dyr havde slukket deres tørst, ville han netop til at begive sig på vej, da han fik øje på en mand et halvt hundrede skridt længere nede ad floden.

"Halløj! Gode ven!" råbte manden til hyrden.

Det var en af de fremmede handelsmænd, som besøgte alle komitatets markeder og som man i mellemtiden kunne træffe i alle byer, landsbyer og selv i de ubetydeligste flækker. At gøre sig forståelig for beboerne er dem en let sag, da de taler alle dialekter. Ingen havde kunnet sige om den her omtalte var en italiener, sakser eller valaker, men man så let, at han var jøde og tilmed polsk jøde på grund af hans lange, magre skikkelse, krumme næse, spidst udløbende fuldskæg samt på den fremspringende pande og de livlige øjne.

Denne bissekræmmer handlede med briller og små optiske instrumenter, termometre og barometre, samt billige vækkeure og lignende.

Hvad der ikke var anbragt i den, i stærke skulderremme hængende varekasse, hang om hans hals og ved hans bælte – en rigtig vandrende krambod.

Sandsynligvis nærede også denne jøde den samme ærbødighed, måske den samme stille frygt, som alle fårehyrder nu en gang indgyder alle andre mennesker. Han hilste således først Frik med en håndbevægelse. Dernæst begyndte han på rumænsk med et fremmed tonefald:

"Det går Dem vel efter ønske, gode ven?"

"Jo tak … efter som vejret er til," svarede Frik.

"Så går det Dem altså godt i dag, for det er smukt vejr."

"Og desto dårligere i morgen, for så bliver det regnvejr."

"Regnvejr …?" udbrød bissekræmmeren, "regnvejr! Regner det da i jeres land uden skyer?"

"Nå – skyerne skal nok komme i nat – der ovre fra … Fra den slemme side, hvor bjergene er …"

"Hvorpå kan De mærke det?"

"På fårenes uld, der er så stiv og tør som garvet hud."

"Det er rigtignok en slem udsigt for Dem, der har Deres arbejde under åben himmel."

"Og desto behageligere for Dem, der kan blive hjemme under tag."

"Ganske vist, hyrde! Men for at kunne det, må man også eje et hus."

"Har De børn?" spurgte Frik videre.

"Nej."

"Er De gift?"

"Nej."

Disse spørgsmål stillede Frik fordi de efter egnens skik blev stillet til enhver, som man møder på landevejen.

Dernæst vedblev han:

"Hvorfra kommer De, kræmmer?"

"Fra Hermannstadt."

Hermannstadt er en af Siebenbürgens betydeligste byer. Fra denne kan man komme ind i dalen, der strækker sig lige til Petroseny og som gennemstrømmes af den ungarske Sil.

"Og De skal til?"

"Kolosvar."

For at komme til Kolosvar (Klausenburg) skal man endvidere ind i Marosdalen og når da over til Karlsburg, langs Bilarbjergenes første udløbere, komitatets hovedstad.

Vejstrækningen andrager omtrent et hundrede og halvtreds kilometer.

Disse forhandlere af termometre, barometre og alle slags småting, er altid skikkelser med et besynderligt – kun ikke hofmandsmæssigt – udseende. De "sælger tid og vejr" i enhver form, tiden, som den går og vejret, som det er i øjeblikket og som det vil blive, ligesom andre sælger kurve og bomuldsvarer. Man kunne være fristet til at kalde den rejsende for huset "Storm og Co." med det "Gyldne Timeglas" som varemærke.

Utvivlsomt havde jøden denne virkning på den brave Frik, der forundret betragtede denne mængde genstande, der var ganske nye for ham og hvis bestemmelse han ikke kendte.

"Hør, kræmmer," sagde han og strakte armene ud, "hvad bruges den tingest til, der klaprer ved Deres bælte, ligesom tænderne på en for længst hængt person?"

"Åh – det er lutter værdifulde sager," svarede den fremmede, "alt sammen ting, der er nyttige for alle og enhver."

"Alle og enhver," gentog Frik og glippede med øjnene. "– også for en fårehyrde?"

"Også for enhver fårehyrde og hyrde."

"Og den lange glimrende tingest dér …?"

"Dette instrument," belærte jøden ham, idet han lod et termometer glide op og ned i hånden, "siger Dem, om det er varmt eller koldt."

"Nej – nej, min gode ven, det ved jeg da nok selv; når jeg sveder i min tynde jakke eller fryser i den tykke vadmelsfrakke."

Åbenbart var sådanne iagttagelser tilstrækkelige for en hyrde, der ikke brød sig om at få grunden til de skiftende foreteelser at vide.

"Og det gamle, tykke ur der med én viser på?" spurgte han videre og pegede på et aneroidbarometer.

"Det er ikke noget gammelt ur, men et instrument, der forudsiger, om det i morgen bliver godt vejr eller regnvejr …"

"Er det sandt?"

"Ja, det er det, det kan De forlade Dem på."

"Nå, ja, det kan jo også godt være, men jeg vil ikke have tingesten, selv om den kun koster en kreutzer. Jeg behøver jo kun at se efter, om skyerne trækker igennem bjergene eller om de går højt over toppene, så kender jeg vejret forud, for de første fire og tyve timer. Kan De se tågen derovre, hvor den næsten kryber hen ad jorden? Som jeg før sagde, det betyder regn i morgen."

Hyrden Frik kunne, som den længe øvede iagttager han var, i virkeligheden undvære ethvert barometer.

"Så er vel det spørgsmål overflødigt, om I måske skulle have brug for et ur?" begyndte jøden igen.

"Et ur? – Nej, jeg har et, der går af sig selv og hænger over hovedet på mig, hvor jeg går og står – det er solen deroppe. Ser De, min gode ven, når den står over spidsen af Roduk deroppe, så er det middag, og når den kigger gennem hullet i Egelt, er klokken seks om eftermiddagen. Det kender min hjord lige så godt som jeg. Nej – nej, behold De kun Deres kram."

"Ja," bemærkede kræmmeren, "hvis jeg ikke havde andre kunder end fårehyrder, så ville det falde mig vanskeligt at tjene noget. De skal altså slet ikke have nogen af mine varer?"

"Nej, ikke en eneste."

Jødens billige godtkøbsvarer var i virkeligheden heller ikke meget værd. Barometret viste netop ikke "smukt vejr" eller

"foranderligt" når det skulle have gjort det og urviserne angav minutterne for korte eller timerne for lange – kort sagt, han handlede med rene udskudsvarer. Hyrden lod også til at nære en vis mistro; for han gjorde ikke mine til at lukke op for pungen. Til sidst, da han allerede havde løftet sin lange stav for at gå videre, bankede han på et slags rør, der hang på kræmmerens bryst og sagde:

"Og hvad bruges så det lille rør til?"

"Det rør er ikke noget almindeligt rør."

"Det er vel heller ikke noget ovnrør?"

Fårehyrden mente dermed en slags gammeldags pistol med udvidet munding.

"Nej," sagde jøden, "det er en kikkert."

Det var i virkeligheden et af disse markedsinstrumenter, der forstørrede de betragtede genstande en fem-seks gange eller syntes at trække dem lige så meget nærmere, hvad der i virkeligheden kom ud på et.

Frik havde gjort kikkerten løs. Han betragtede den meget nøje, vendte og drejede den til alle sider og skød den ene cylinder over den anden.

Så løftede han vantro hovedet:

"En kikkert?" sagde han.

"Ja, min gode ven, og tilmed en ganske fortræffelig én, der sætter Dem i stand til at se længere bort end sædvanlig."

"Oho! Jeg har meget gode øjne. I klart vejr kan jeg se de fjerneste klipper lige til toppen af Retyezat og de sidste træer i bunden af Vulkandalen."

"Uden halvvejs at lukke øjnene?"

"Ja, uden sådanne kunststykker. Det skyldes den velsignede dug, når jeg om natten sover i fri luft. I kan tro, den vasker pupillerne rene."

"Hvad for noget … duggen?" sagde kræmmeren, "den gør jo langt snarere folk blinde …"

"Jamen ikke hyrderne!"

"Kan være! Men selv om I også har gode øjne, så er mine dog bedre, når jeg sætter dem til kikkertens ene ende."

"Det gad jeg først se."

"Ja, vær så god. Se selv en gang igennem kikkerten."

"Jeg?"

"Ja, forsøg blot."

"Og det koster intet?" spurgte Frik, der af naturen var meget mistroisk og forsigtig.

"Intet … slet intet, især hvis De ikke køber kikkerten."

Beroliget i så henseende, tog Frik instrumentet som kræmmeren indstillede for ham.

Han lukkede det venstre øje og satte det højre tæt til kikkerten.

Først så han i retning af Vulkan og opad mod Plesa.

Derefter sænkede han instrumentet og rettede det mod landsbyen Werst.

"I sandhed," udbrød han, "det er rigtigt nok! Det rækker længere end mine øjne … Dér er landevejen … jeg kender dem, der går dér! – Rigtigt, det er Nick Deck, skovfogeden, der vender hjem efter sin runde, med bøssen på nakken, sammen med …"

"Var det ikke det, jeg sagde?" afbrød kræmmeren ham.

"Jo! rigtigt – det er Nick," fortsatte hyrden. "Og hvem er den pige i rød nederdel og sort liv, der kommer ud af mester Koltz' hus, som om hun skulle møde nogen?"

"Se kun rigtigt til, hyrde, og De vil kunne kende pigen lige så godt som den unge mand –"

"Ja – min sandten, det er Miriota – den smukke Miriota! Åh – disse forlibte mennesker! … Nu skulle de ellers passe på, for her har jeg dem for enden af kikkerten og nu kan ingen af deres kæresterier undgå mig."

"Nå, hvad siger De så til mit instrument?"

"Ja, hvad skal jeg sige? – At man kan se længere med det, end uden det."

Når Frik aldrig før i sit liv havde set gennem en kikkert, måtte landsbyen Werst høre til den af komitatet Klausenburgs egne, der var længst bag efter tiden. Og at det var tilfældet, vil læseren snart selv erfare.

"Nå, hyrde," fortsatte den fremmede, "se en gang til i kikkerten; men længere bort end Werst. Landsbyen ligger meget for nær. Se ud der, meget længere ude."

"Og det koster heller ikke noget?"

"Ikke en skilling."

"Godt, så vil jeg se på egnen omkring den ungarske Sil. Aha! – der er kirketårnet i Livadzel – det kender jeg på korset, som mangler den ene arm. Og der … længere borte … ser jeg tårnet i Petroseny … og dets vejrhane af blik … med næbbet åbent, som om den skulle til at kagle … og helt dernede … det må jo være tårnet i Petrilla … men, ikke sandt, kræmmer … De sagde jo, at det ikke kostede noget …"

Frik vendte sig nu om mod Orgallplateauet, fulgte med kikkerten skovene i skyggen af Plesabjerget og til sidst trådte Karpaterslottet ind i kikkertens synskreds.

"Rigtigt!" udbrød han. "Den fjerde gren ligger på jorden – jeg havde dog set rigtigt! Den vil ingen sanke op og bruge til bål ved St. Hansfesten … Nej ingen … ikke en gang jeg selv! Det ville jo være det samme som at forskrive sjæl og legeme til Helvede! Men det er det samme … der findes dog en, der endnu i denne nat vil lade den brænde op i sit Helvedes køkken … og det er Chort!"

"Chort", således kaldes Djævelen der på egnen i daglig tale.

Jøden havde måske bedt om en forklaring på disse ord, der måtte være uforståelige for enhver, der ikke hørte hjemme i Werst eller den nærmeste omegn, hvis ikke Frik på ny havde råbt og denne gang med en af skræk og forbavselse dirrende stemme:

"Se der … hvad er det? … Er det tåge, som svæver over det gamle tårn eller hvad? … Er det virkelig kun tåge? … Nej, man skulle tro, at det var røgskyer … Umuligt! … I mange, mange år er der ikke steget røg op fra slottets skorstene."

"Når De ser røg deroppe, hyrde, så må det være røg."

"Nej, kræmmer, nej! Det er sandsynligvis glasset på Deres instrument, der er anløbent …"

"Så tør det af."

"Og selv om jeg gjorde det …"

Frik vendte kikkerten om, tørrede glasset forsigtigt af med ærmet og satte den igen for øjet.

Det var tydeligt nok en røgsøjle, som hvirvlede i vejret fra vagttårnet deroppe. I den blikstille luft steg den lodret op mod

himlen og opløstes til sidst i de højere luftlag.

Frik stod som forstenet og sagde ikke et ord. Hele hans opmærksomhed var henvendt på slottet, op imod hvilket allerede skyggerne fra dalen under Orgallplateauet langsomt steg op.

Pludselig lod han kikkerten synke, greb efter den lille taske, der hang under hans jakke og spurgte:

"Hvor meget skal Deres rør koste?"

"Halvanden gylden," svarede handelsmanden. Havde også solgt kikkerten for en gylden, hvis Frik ellers havde ytret lyst til at købe den; men hyrden tingede ikke. Åbenbart under indtryk af en lige så pludselig, som uforklarlig forbløffelse, stak han hånden i tasken og tog det forlangte beløb frem.

"Er det Dem selv, der skal have kikkerten?" spurgte kræmmeren.

"Nej, det er min herre, sognefoged Koltz."

"Så giver han Dem det tilbage, som De ...?"

"Javel! De to gylden som den koster."

"Hvorledes, to gylden, siger De?"

"Naturligvis! Men nu god nat, gode ven."

"God nat, lille hyrde ...!"

Frik fløjtede ad sine hunde, lod dem drive hjorden sammen og gik rask i retning af Werst til.

Jøden kiggede efter ham og rystede let på hovedet, som om han havde haft med et halvgalt menneske at gøre.

"Havde jeg vidst det," mumlede han hen for sig, "så ville jeg have taget noget mere for kikkerten."

Efter på ny at have ordnet varerne ved bæltet og på skuldrene, gik han langs med Sils højre bred og slog ind på

vejen til Karlsburg.

Hvorhen han gik, har ikke nogen betydning for os. Han dukker kun denne ene gang op i vor fortælling og læseren vil ikke mere få ham at se.

2. Slottets ånder

Enten det nu drejede sig om klippemasser, som i en grå fortid, da jordbunden endnu ikke var faldet i ro, var blevet tumlet om imellem hinanden og tårnet op over hinanden af naturens stærke hånd, eller det nu var et, af svage menneskehænder udført bygningsværk, over hvilket århundreders pust var strøget hen – så blev indtrykket omtrent det samme, så snart man betragtede stenmasserne fra en nogenlunde stor afstand.

Hvad der var rå klippemasser eller hvad der var kunstigt bearbejdet sten, det hele smeltede sammen til en fælles masse. Langt borte fra havde begge den samme farvetone, den samme karakter og linjerne tegnede sig på samme måde i perspektivet og tidens grønne patina, forskønnede begge dele.

Ja – således var det med borgen – der sædvanligvis blev kaldt Karpaterslottet. Det ville have været ganske umuligt klart at bestemme dets vage former på den højdeflade i Orgall, som knejsede til venstre for vulkanens top, i særdeleshed da bygningsværket ikke trådte skarpt frem på baggrunden af de opadstræbende bjergkæder.

Hvad man antog for et højt udkigstårn, var måske ikke andet end en stejlt opstigende, slankt formet klippe. Den, som så på den, troede vel at opdage en murs takkede rand og så drejede det sig måske kun om en udskåret, stenet bjergås. Hele billedet var svagt ubestemt udflydende. Efter flere turisters mening består hele Karpaterslottet egentlig kun i beboernes indbildning.

Det ville åbenbart være overordentlig let at overbevise sig om de virkelige forhold; når man, ved hjælp af en med landet kendt fører, gik gennem dalvejen fra Vulkan eller fra Werst og så besteg bjerghøjderne og på selve stedet tog den meget omtalte borg i øjesyn. Desværre ville det være endnu besværligere at opdrive en fører end at finde den vej, som førte op til slottet.

Her i dette land, hvor overtroen trivedes så frodigt, ville det ikke have været muligt at overtale noget menneske, selv mod den rigeligste belønning, til at føre en fremmed til Karpaterslottet.

Ser vi bort fra alt andet, så ville der, hvis man havde haft en kraftigere og bedre kikkert end dette nürnberger-instrument, som hyrden Frik havde købt for mester Koltz' regning, have været omtrent følgende at se af den gamle ridderborg:

"Otte til ni hundrede fod under Vulkanpasset, en sandstensfarvet ringmur, bevokset med et tæt virvar af nøjsomme slyngplanter, der strakte sig over en distance af fire til fem hundrede toises (780 til 975 meter)."

Dette parti fulgte jordbundens bølgeformede linjer. På begge hjørner var en fremspringende vinkelbastion, og den, der lå til højre – på hvilken også den berømte bøg stod – havde også et lille vogterhus eller snarere en slags skilderhus med spidst opløbende tag. Til venstre hævede sig desuden en del murværk, der støttedes af gennembrudte stræbepiller, og disse ragede op over et lille tårn på et kapel. Når stormens stød satte kapellets sprukne klokke i bevægelse, kunne tonerne høres langt bort og de hensatte beboerne i den højeste forfærdelse. I midten knejsede slottet, der afsluttedes øverst oppe af en platform, der var omsluttet af tinder. Slottet havde tre over hinanden

liggende rækker af vinduer, hvis ruder var indfattet i bly. Langs med den underste række løb en rund terrasseagtig balkon. På platformen knejsede endelig en høj metalstang, på hvis spids lensherskabets bomærke – en halvt af rust fortæret vejrhane – drejede sig hvinende i vinden.

Ingen havde anelse om, hvad denne hist og her forfaldne ringmur kunne omslutte, og om der i slottets indre endnu var beboelige rum, og lige så lidt, om der kunne være adgang til slottet ad en vindebro og gennem en udfaldsdør. Skønt Karpaterslottet i virkeligheden var i bedre stand, end man skulle tro efter dets udseende, så blev det dog den dag i dag beskyttet lige så godt – ved en smitsom skræk, der forstærkedes af den landlige overtro – som tidligere af sine mørsere, feltslanger, blider, kastemaskiner og andre gammeldags våben.

Og dog ville et besøg i Karpaterslottet visselig have lønnet sig for turister og granskere af svundne tiders historie. Dets beliggenhed ved randen af Orgallplateauet, var overordentlig smuk. Fra den øverste platform af vagttårnet, kan blikket frit svæve udover bjergdragenes fjerneste linjer. I baggrunden løber den høje bølgeformede og lunefuldt forgrenede kæde, der betegner Valakiets grænse. Derfra udhuler sig Vulkans bugtede dal, gennem hvilken den eneste farbare vej fører til grænseprovinsen. Hinsides de to Sils dal ligger landskaberne Livadzel, Lunya, Petroseny og Petrilla, der alle er vokset op om de udbytterige kulgruber. Næsten ved horisontens linje, ligger i malerisk, broget forvirring, forskellige høje bjergtoppe stablet ovenpå hinanden. Ved foden var de endnu skovbevoksede og på siderne dækket med grønt, men foroven ganske nøgne og øde. Landskabet beherskedes dog her af Retyezats og Parings stejle

toppe. Retyezat hæver sig 2496 meter og Paring 2414 meter over havfladen. Endnu længere væk ser man Hatszegodalen og Maros løb, der taber sig i det fjerne tågeslør og går over i de transsylvanske alpers udsvømmende profiler.

I dette distrikts tragtformede midte blinkede tidligere en indsø, i hvilken begge Silfloderne flød ud, førend de havde brudt sig en udvej gennem bjergmuren. Nu danner landstrækningen kun en vældig slette af kullejer med alle de fortrin og ubehageligheder, der knytter sig hertil. Højt opmurede skorstene blander sig med poplers, fyrretræers og gamle bøges løvværk. De sortagtige fnug forpester den luft, der tidligere var mættet af frugttræers og blomsters forfriskende dufte. På den tid, hvor denne fortælling foregår, havde minedistriktet, skønt industrien beherskede det med sin jernhånd, dog ikke ganske mistet den oprindelige vildhed, som naturen havde skænket det.

Karpaterslottet stammer fra det 12. eller måske fra det 13. århundrede. Under den tids herskab, høvdinge eller vojvoder, søgte man at skaffe klostre, kirker, paladser og slotte såvel som landsbyer og større stæder en god befæstning. Herremænd og bønder måtte værge sig imod angreb af enhver art. Disse forhold forklarer, at den gamle mur om borgen med dens bastioner og dens vagttårn, havde det sædvanlige udseende for en lensbesiddelses centrum, hvor alle forberedelser var truffet til et virksomt forsvar.

Ingen kendte bygmesteren, der en gang på dette sted, i en så vældig højde havde rejst borgens mure. Efter en ubekræftet overlevering skulle det være rumæneren Manoli, der havde bygget slottet. Hans navn forekommer ofte i de valakiske sagn,

og det er ham, der har bygget Curté d'Argis, Rudolph den Sortes berømte slot.

Hersker der således tvivl, særlig med hensyn til arkitekten, så gælder det ikke om den familie, der har ejet denne borg. Baronerne von Gortz har i umindelige tider været landets herrer. De kæmpede tappert med i alle de krige, som fik de transsylvanske provinser til at flyde med blod. De sloges med ungarer, saksere og tjekker. Deres navn nævnes ofte i "cantices" og "doïnes" [Note 1)] i hvilke mindet om hine sørgelige tider vedbliver at leve.

De førte som devise det berømte valakiske ordsprog: *Da pe maorte* [Note 2)]. Og de gav altid, de udgød deres blod for landets uafhængighed, det blod, der gennem deres aner var blandet med de stolte romeres og som stadig rullede kækt i deres årer.

Som bekendt forblev alle deres anstrengelser, alle deres ofre resultatløse … Efterkommerne af dette tapre folk forfaldt mere og mere og kom ind under et uværdigt åg. Nu har de ingen politisk selvstændighed mere. Tre hårde nederlag har ganske tilintetgjort dem. Transsylvaniens – Siebenbürgens – valakker fortvivler dog ikke, men håber, at de en gang skal blive i stand til at afkaste dette åg. Fremtiden tilhører dem og med urokkelig tillid gentager de de ord, i hvilke deres liv og stræben er sammentrængt: Rôman on péré [Note 3)].

I midten af det 19. århundrede var herrerne von Gortz' sidste repræsentant, baron Rudolph. Han var født i Karpaterslottet, og han havde allerede i sin tidligste ungdom set sin familie dø bort omkring sig. Da han var 22 år, stod han ganske alene i verden. Alle hans pårørende var år efter år gået bort … faldet fra, som grenene på skæbnens bøg; den, hvis tilværelse den

folkelige overtro havde knyttet sammen med borgens historie. Hvad skulle nu baron Rudolph – uden forældre, ja, endog uden slægtninge – tage fat på for at udfylde den trykkende ensomheds stunder, af hvilke døden havde skabt ham så mange. Hans smag, hans tilbøjeligheder og færdigheder, ville det have været vanskeligt for enhver at bestemme, når man lige undtager, at den unge mand lagde en uimodståelig lidenskab for musik for dagen og frem for alt for den sang, som hans tids fremragende kunstnere foredrog. Så overlod han en dag det allerede stærkt forfaldne slot til en gammel tjeners omsorg, og forsvandt. Senere hørte man intet andet om ham, end at han anvendte sin, i øvrigt meget betydelige formue, til at besøge Europas mest berømte musikbyer, og Tysklands, Frankrigs og Italiens teatre, hvor han kunne tilfredsstille sine umættelige dilettantdrømmerier. Var han kun en excentrisk natur, eller var han en halvt åndssvag person? Hans sælsomme livsførelse kunne næsten foranledige en til at tro det sidste.

Dog slukkedes erindringen om hjemmet på ingen måde i den unge baron Rudolph von Gortz' hjerte. Selv under sine langvejs rækkende vandringer glemte han aldrig sit transsylvanske fædreland. Da de rumænske bønder en gang rejste sig til en blodig opstand mod de ungarske undertrykkere, dukkede han pludselig op og deltog i opstanden.

De gamle dacieres efterkommere blev besejrede og deres land tilfaldt sejrherrerne, som et forholdsvis let købt bytte.

Som en følge af disse nederlag forlod baron Rudolph uigenkaldelig sine forfædres slot, af hvilket for øvrigt allerede enkelte dele var sunket fuldstændig sammen – ja, i den grad, at man godt kunne sige, at disse dele kun var ruinhobe. Den

uhyggelige knokkelmand, der altid er parat med leen, den ubønhørlige død, berøvede også snart borgen dens sidste bevogter, den gamle tro tjener, som baron Rudolph von Gortz havde efterladt til at passe på den, og den stod således siden fuldstændig forladt, uden nogen levende beboer. Hvad baron Gortz angik, så gik det rygte, at han af fædrelandskærlighed havde sluttet sig til den berygtede Rosza Sandor, en tidligere landevejsrøver, af hvem uafhængighedskampen for øvrigt skabte en slags teaterhelt. Til alt held skilte Rudolph von Gortz sig, efter at kampen var sluttet, fra den som en løve brølende *betyar* og hans kammerater, og deri gjorde han klogt; for den gamle stratenrøver, der atter var blevet anfører for en tyvebande, faldt til sidst i hænderne på politiet. Mærkeligt nok dømte domstolene ham ikke fra livet, men nøjedes med at lade ham indespærre for livstid i Szamos-Uyvar-fængslet.

Samtidig bredte det rygte sig i distriktet, og det blev almindelig troet, at Rudolph von Gortz var blevet dræbt under et sammenstød, som Rosza Sandors bande havde haft med toldvagten ved grænsen.

Det var imidlertid en fejltagelse. Sagen var den, at baron von Gortz fra et vist tidspunkt aldrig mere viste sig i Karpaterslottet, og dette fæstnede ret naturligt troen på, at han var død. Hvad en så overtroisk befolkning, som den her er tale om, mener at have hørt, bør man kun lytte til med den allerstørste skepsis.

Et forladt, et fortryllet, af ånder hjemsøgt sted! Befolkningens glødende, levende indbildningskraft havde straks befolket det med indbildte skikkelser. Der kom spøgelser til syne og der indtraf ved nattetide de afdødes ånder. Ganske

på samme måde går det jo også til i andre overtroiske lande i Europa; men vi tager næppe fejl, når vi mener, at Transsylvanien i så henseende kan gøre fordring på at indtage en plads af allerførste rang.

Hvorledes skulle også landskabet Werst have kunnet bryde med troen på den overnaturlige verden?

Popen, den katolske præst og skolelærer, lærte børnene fablerne uden de ringeste betænkeligheder, da de selv troede fuldt og fast på dem. Man vil forstå hvad dette betyder, når man tager i betragtning, at børnenes opdragelse helt var betroet til den ene, og at deres religiøse uddannelse ganske hvilede i den andens hænder. De to forsikrede, "bilagt med talrige beviser", at der endnu huserede varulve i landet, og at der var fuldt op af vampyrer, som udstødte uheldsvarslende skrig og hovedsagelig ernærede sig af menneskeblod. En i naturhistorien bedre bevandret person ville have været i stand til at oplyse såvel præsten som læreren om, at bemeldte vampyrer er en flagermuseart, der hører til de såkaldte blodsugende bladnæser, som imidlertid udelukkende lever i Sydamerika. De har skarpe tænder, hvormed de skærer hul på huden af større pattedyr. De tager f.eks. ikke i betænkning at kaste sig over heste. I hine tider var det almindeligt at forveksle de blodsugende bladnæser med de frugtædende, som imidlertid aldrig sugede blod, men udelukkende levede af frugter. Så strejfede endvidere de såkaldte *stoffii* igennem ruinerne. Det var et underjordisk væsen, der vel nærmest svarer til nisserne i de nordiske folkesagn. Man troede i alt fald om dem, at de bedrev alle slags onde gerninger, hvis man undlod at sætte mad og drikke frem for dem hver aften. Men vi er ikke færdige endnu. Der var også

babes. Hermed tænkte man på en slags feer. Det fremgår blandt andet af, at man for enhver pris måtte undgå at møde feerne om tirsdagen og fredagen, de to ulykkesdage i ugen. Vi kender fra andre lande, at der er blevet indskærpet lignende forsigtighedsregler overfor feer, som under heldigere omstændigheder kunne bringe lykke med sig. Nu forstår man vel, at ingen havde lyst til at vove sig ind i distriktets dybe skove. Husk, at i disse forheksede skovstrækninger lurede *balaurierne*, kæmpemæssige drager, hvis kæber åbner sig og kan nå lige op til skyerne. Her flyver også *zmei* med de uforholdsmæssige store vinger og det vældige næb og de stærke kløer – formodentlig en slags grib. De bortfører kongedøtre og nedlader sig også til unge piger af ringere herkomst, når de blot er smukke. Her sværmer altså en mængde frygtelige skabninger omkring. Mod deres onde indflydelse har befolkningens fantasi kun formået at opstille et eneste hjælpemiddel. Det er den såkaldte *serpi de casa*, en husslange, der lever ganske tamt ved den hjemlige arne, og hvis hjælp bonden køber sig på en såre ligetil måde. Han sørger altid for, i en eller anden krog, at have stående et fad med mælk af den allerbedste slags. Og den transsylvanske slange adskiller sig ikke fra alle andre slanger, den sætter overordentlig stor pris på mælk. Det vil vides, at man f.eks. i Indien har frelst adskillige menneskers liv, når de allerede var omslynget af en giftslange, ved at stille en skål med mælk hen i nærheden af slangen. Slangen har da forladt sit offer og er langsomt krøbet hen til mælken. Denne slangens forkærlighed for mælk synes da at være kendt, selv i jordens mest afsides egne. Hvis nu nogensinde en borg har været egnet til at tjene

som tilflugtssted for sådanne væsener som den rumænske mytologi omfatter, så var det visselig Karpaterslottet.

På denne ensomme højflade, der var ganske utilgængelig fra den venstre side, hvor den øverste del af Vulkanbjerget så at sige lukkede af, måtte nødvendigvis efter alle menneskers opfattelse, drager, feer, varulve og måske også for længst henfarne ånder af baronerne von Gortz' slægt drive deres væsen. Derfor stod borgen i det almindelige omdømme i den slettest mulige anseelse, og man hævdede, at den gjorde det med fuld ret. Intet menneske turde vove at aflægge et besøg deroppe. Slottet udbredte en slags epidemisk rædsel. Følelser af denne art steg ligefrem op af jordbunden rundt omkring, ganske som man kan tænke sig, at et usundt morads udånder sundhedsfarlige miasmer. Blot når man nærmede sig den på et par mils afstand, satte man sit liv i denne, sin sjælefred i den næste verden, på spil. Sådanne lærdomme forkyndtes uden blusel i magister Hermods skole. Alt dette skulle rigtignok være forbi, når der ikke mere var sten på sten tilbage af baronerne von Gortz' gamle rede. Og også herom var der en legende.

Efter de mest ansete folks udsagn nede i Werst, hang borgens historie sammen med en ældgammel bøgs, nemlig den, hvis grene strakte sig i vejret over vinkelbastionen, der lå til højre på den midterste del af ringmuren.

Siden baron Rudolph von Gortz' afrejse, mistede denne bøg – landsbyboerne og frem for alle hyrden Frik havde iagttaget det – hvert år nogle af sine grene. Man havde talt 18 på dens stamme, da baron Rudolph for sidste gang var blevet set på tårnets platform, og nu bar træet kun 3 grene. Enhver affaldende gren betød for borgen, at nu havde den et år mindre

at stå i. Når den sidste faldt ned, betød det, efter den almindelige opfattelse, at slottets fuldstændige ødelæggelse var nær, og da skulle man forgæves på Orgallplateauet søge efter resterne af Karpaterslottet.

Naturligvis var det hele kun et sagn, af den slags, som rumænernes fantasi skaber en utrolig mængde af.

Selve den "kendsgerning", at den gamle bøg hvert år mistede en af sine grene, kunne på ingen måde siges at være bevist, skønt Frik stedse var parat til at aflægge sin saligheds ed derpå. Han hævdede, at han aldrig tabte træet af syne, når han tumlede med sine hjorde på græsgangene ved Silfloderne. Men trods alt og skønt Frik, såvel af den ringeste bonde, som af den højeste embedsmand i Werst blev anset for en person, hvis udsagn man ikke altid kunne forlade sig på, så tvivlede dog ikke noget menneske om, at borgen ikke havde mere end tre år at stå i, da man nu kun kunne tælle tre grene på dens skæbnes bøg.

Hyrden havde altså netop begivet sig på tilbagevejen til landsbyen, for her at berette om den store nyhed, da tilfældet med kikkerten indtraf.

En stor nyhed var det i sandhed! På vagttårnets mønning havde en røgsøjle vist sig … hvad Frik ikke havde kunnet se med blotte øjne, havde han set ganske tydeligt med den omvandrende bissekræmmers instrument, det havde hverken været tåge eller dunster eller disse dampe, der gør synskredsen snævrere, nej, det havde været en virkelig røg, der hvirvlede opad mod skyerne … og dog var jo borgen mennesketom! I lange, lange tider var ingen passeret gennem udfaldsporten, der også var tæt tillukket, og lige så lidt havde nogen overskredet broen, der visselig var trukket op. Når slottet var

beboet, så kunne der kun huses overnaturlige væsener i det; men i hvilken hensigt skulle ånder have antændt en ild i et af vagttårnets rum? Brændte denne ild i et værelse eller i køkkenet? Sagen syntes virkelig fuldstændig uforklarlig. Frik drev sine dyr til deres stald. På hans tilråb ledede hundene hele hjorden langs vejen; duggen faldt og aftenens fugtighed havde dæmpet støvet, så at kvæget, der nu løb i galop, kun formåede at rejse en svag sky, der trak lavt i flugt med jorden.

Nogle bønder, der kom sent fra markerne, hilste på hyrden, der dog i dag knapt besvarede deres høflighed. Det vakte en vis uro. for når man vil vare sig mod ulykker, er det ikke nok at hilse på hyrden, han må også besvare hilsenen. Men hertil syntes Frik i dag aldeles ikke oplagt. Hans øjne stirrede stift ud i rummet, hans holdning var ganske besynderlig, og hans bevægelser underlig dinglende, uregelmæssige og hastige. Selv om ulve og bjørne havde røvet halvdelen af hans får, kunne han næppe have set mere bestyrtet ud. Utvivlsomt bragte manden en dårlig efterretning med sig hjem.

Den første som fik den store nyhed at vide, var hans herre, sognefogeden Koltz. Da Frik fik øje på ham, råbte han allerede i lang afstand:

"Borgen brænder, mester!"

"Hvad siger du, Frik?"

"Jeg siger, hvad jeg ved."

"Er du blevet vanvittig?"

Det syntes jo rigtignok også kun lidet troligt, at der skulle kunne udbryde en ildebrand i denne hob af gamle kvadersten. Så kunne man lige så godt have troet, at Karpaternes højeste top ville blive fortæret af flammer.

"Du forsikrer, Frik … du forsikrer, at borgen brænder?" gentog Koltz.

"Hvis den ikke brænder, så ryger den i det mindste," svarede Frik.

"Åh, det er kun dampe eller tåge."

"Nej, røg er det – kom nu med og se selv."

Begge begav sig til omtrent midt på den store landsbygade, hen til randen af en slags terrasse, der ragede ud over et fremspringende bjergparti. Derfra havde man fri udsigt til slottet.

Da man var nået hertil, overrakte Frik mester Koltz kikkerten.

Det lod ikke til, at denne var stort bedre bekendt med instrumentet, end fårehyrden kort forinden havde vist sig at være.

"Hvad – hvad er dog dette?" spurgte han.

"En vidunderlig maskine, som jeg har erhvervet for jer, herre, for den utrolig billige pris af kun to gylden, mens den mellem brødre i det allermindste er fire værd."

"Men hvem i al verden har du dog fået den fra?"

"Fra en af disse omrejsende fremmede handlende."

"Men hvad skal jeg dog stille op med den?"

"Ja – prøv nu en gang at holde den op for øjnene, sigt lige på slottet, kig så igennem den og så vil I snart få at se, hvad den tingest duer til."

Sognefogeden gjorde, som han sagde. Han svajede noget hid og did med kikkerten, inden det lykkedes ham at fange slottet i glasset; men da han først havde fået fat på det, holdt han instrumentet så roligt som en bøsse i anlæg, og betragtede i

flere minutter borgen uden at sige et ord. Kun hans vidt opspilede mund røbede hans forundring.

Jo, det var røg, ægte, virkelig røg, der steg op der fra den ene af vagttårnets skorstene. Netop nu hvirvlede den, ført af sted med et vindstød, hen imod bjergvæggen.

"Så sandelig røg!" råbte mester Koltz omsider, da han var kommet sig af sin første forundring.

Imidlertid var også Miriota og skovfogeden Nick Deck, der lige var kommet hjem, trådt til og havde sluttet sig til de to mænd.

"Hvad bruger man den til?" spurgte den unge mand.

"Til at se langt ud i det fjerne," svarede hyrden.

"I spøger vel, Frik?"

"Det falder mig aldeles ikke ind, skovfoged. Det vil I allerbedst kunne forstå, når jeg fortæller jer, at det ikke er en time siden, at jeg igennem denne vidunderting kunne se, at I kom ned ad Werst landevej! I og så ..."

Han fuldendte ikke sætningen. En dyb rødme havde lagt sig over Miriotas kinder, og den unge pige slog de smukke øjne ned. I og for sig var der dog ingen grund til det, for man kan jo ikke sige, at det på nogen måde er forbudt, at en ærbar ung pige går sin forlovede i møde.

Hun og han, den ene efter den anden, greb nu kikkerten og rettede den mod slottet.

Snart blev eksemplet fulgt af mange, for nu indfandt sig mindst en halv snes naboer på terrassen. Deres nysgerrighed var blevet vakt ved at se de fire sysle med kikkerten og ved lyden af deres forundrede udråb. Da de vidt og bredt havde fået dens

egenskaber forklarede, måtte de også forsøge sig, og det mærkværdige instrument gik flittigt på omgang.

"En røg – en røg over slottet," råbte en.

"Måske er lynet slået ned i vagttårnet," bemærkede en anden.

"Har det da tordnet?" henvendte mester Koltz sig til Frik.

"I de sidste 8 dage har jeg ikke hørt en lyd, der kunne tyde på torden," forsikrede hyrden.

De troskyldige landboere kunne såmænd ikke være blevet mere forbløffede, hvis man havde fortalt dem, at der havde åbnet sig et krater på toppen af Retyezat, og at mærkværdige underjordiske dampe strømmede ud af det.

3. Landsbyen Werst og dens beboere

Landskabet Werst er så ubetydeligt, at de fleste landkort ikke en gang angiver dets beliggenhed. Det står, navnlig hvad den kommunale administration angår, endog betydeligt under sit nabosogn Vulkan, der har fået dette navn, fordi det ligger på en del af bjergkæden Plesa, som hedder Vulkan. På kæden Plesa er for øvrigt begge sognene beliggende, overordentlig malerisk. Det ser nærmest ud, som om de to småbyer var klistret på bjerget, og på afstand gør de i det hele taget et legetøjsagtigt indtryk.

Nu om dage har udbytningen af de herværende mineralielejer tilført byerne Petroseny, Livadzel og andre, der ligger i en omkreds, hvis radius er nogle få mil – idet vi betragter mineralielejerne som centrum – et forretningsmæssigt liv, som man ikke bør undervurdere. Men hverken Vulkan eller Werst har haft nogen som helst nytte af de store industrielle centres nærhed. Hvad disse landsbyer var for 50 år siden, det vil de sikkert også være efter endnu et halvt århundredes forløb. Hvis vi skal tro den berømte franske geograf, Jean Jacques Elysée Reclus, der er elev af geografiens fader, den tyske forsker Karl Ritter, og som i *Revue des Deux Mondes*, har offentliggjort sine opsigtvækkende artikler af geografisk, politisk og socialøkonomisk indhold og siden har gjort sig verdensberømt ved sit mægtige værk *Nouvelle*

Géographie Universelle, det største franske, geografiske værk på videnskabeligt grundlag; hvis vi skal tro ham, siger vi, da består halvdelen – rigeligt halvdelen – af Vulkans indbyggere kun af funktionærer, der skal overvåge trafikken ved grænsen, af toldere, gendarmer, skatteopkrævere, sygeplejere ved karantænestationerne og folk i lignende stillinger. Fraregner man gendarmerne og skatteopkræverne og et ringe antal landboere, så kan man anslå befolkningen i Werst til i alt 4-500.

Landsbyen består af en eneste gade, en bred gade, hvis bjergagtige karakter imidlertid gør det ret besværligt at færdes på den. Her kan man ikke tale om at gå frem og tilbage på gaden, men kun om at gå op og ned. Den tjener som naturlig forbindelsesvej mellem den valakiske grænse og det indre Siebenbürgen. Gennem den drager hjorder af okser, får og svin, handlende med frisk kød, med træ- og markfrugter. Overalt i landets frugtbare dalstrækninger dyrkes majs, hvede, havre, rug og også en del byg og boghvede. Hør, hamp og tobak vil man finde mange steder, og vindyrkning savnes kun i få *komitater*, således kaldes amterne i dette ejendommelige land. Også de få rejsende, der vælger at gå over bjergpasset i stedet for at betjene sig af banelinjen, der går fra Kolosvar gennem Marosdalen, må over denne vej.

Naturen har virkelig med stor ødselhed betænkt kedlen mellem Bihar-bjergene, Retyezat og Paring. Landet er rigt, ikke blot ved jordbundens frugtbarhed, men endnu mere ved de skatte, som er aflejret under det. Således giver saltlejerne ved Thorda et årligt udbytte af over 20 millioner tons. Bjerget Pareit, der i omfang måler 7 kilometer, består helt igennem af klornatrium. Erts-gruberne ved Thorosko giver meget bly,

antimon og kviksølv; men i særdeleshed leverer de jern, og skakterne og gangene skal allerede være blevet udhugget i det 10. århundrede. Bjergværket ved Vaydahunyad rummer noget erts, hvoraf der kan fremstilles et fortrinligt stål. Fremdeles er der stenkulsgruber, som allerede i de øverste lag indeholder udmærket kul. Kullene ligger så højt, fordi landet her en gang har været sø, og vist er det, at det er meget let at bearbejde. Sådanne gruber findes i distrikterne Hadzec, Livadzel og Petroseny, der tilsammen rummer uhyre lejer, hvis indhold kan anslås til 200 millioner tons. Endelig er der guldlejerne ved slottet Offenbanya ved Topanfalga, det guldvaskerdistrikt, hvor utallige møller af en ganske simpel konstruktion udvasker Verés-Pataks kostbare sand og hvorfra der årligt udføres for en million gylden af det ædle metal. Vi overdriver ikke, når vi siger, at dette er det guldrigeste land i hele Europa.

Efter alt det nu anførte synes det altså som om landet er et af naturen meget begunstiget, og dog har alle disse rigdomme ikke i mindste måde bidraget til befolkningens videre udvikling. Selv om også de vigtigere landskaber, Toretzho, Petroseny og til dels Lonyi, kan opvise nogle fremskridt af den slags, som en opblomstrende industri fører med sig, selv om der er enkelte pletter, hvor man finder regelmæssige, efter vinkelmål opførte bygningskomplekser og desforuden magasiner og virkelige arbejderkvarterer, ja, selv om man på disse steder finder enkelte bygninger, der er smykkede med balkoner og verandaer, så vil man forgæves søge efter noget lignende både i byerne Vulkan og i Werst.

Den eneste gade bestod her af højt regnet 60 huse eller småbygninger. De havde alle besynderlige tage, hvis sparreværk

ragede ud over lervæggene. De egentlige facader vendte ud imod haverne. Den øverste etage var indrettet som kornloft med luger, og ved siden af huset var bygget kornlader, der syntes halvt forfaldne og var dækket med stråtag. Hist og her lå en trækbrønd med en lang vippepind, på hvis ene ende der hang en spand. Endelig nogle uhyre store opsamlingskar, som under uvejrstorme flød over, således at forstå, at vandet blev drevet ud af dem ved den stærke vind. Så var der de små bække i vognsporene, hvis vandstand ret naturligt rettede sig efter nedbøren, ja, således var billedet på begge sider af gaden i den på de skrå bjergskrænter byggede landsby Werst.

Alligevel så det hele ganske friskt og tiltrækkende ud. Man så blomster i vinduerne og foran dørene. Op ad murene snoede sig grønt løvværk, og på tagenes gamle strå groede viltre græstotter. Popler, elmetræer, bøgetræer, fyr og ahorn ragede op over husene, så højt som det var dem muligt. Men over det hele hævede sig de i bjergkæden indhuggede trin og helt i baggrunden toppene af de enkeltstående højder, der flød i et med himlens azur i det fjerne blå dis.

I Werst talte man lige så lidt som i nogen anden del af Transsylvanien hverken tysk eller ungarsk; men rumænsk, og det gjorde man også i de få sigøjnerfamilier, der snarere kunne betragtes som bosiddende i komitatets forskellige landsbyer end egentlig kaldes omstrejfende. Disse fremmede antog landets sprog og i reglen også den herskende religion. Sigøjnerne i Werst dannede en slags lille klan, under opsigt af en vojvod. De boede i deres hytter, de såkaldte *barakas*, der havde et spidst tag. Her tumlede deres legioner af børn sig. Det skal dog siges, at disse sigøjnere ved deres sæder og deres

regelmæssige levevis på en højst fordelagtig måde skiller sig ud fra dem af deres stammefrænder, som fører et ustadigt, omflakkende liv, over hele Europa. De bekender sig også til den græsk-katolske religion og har meget let ved at slutte sig til de kristnes livssyn og tanker, når de således bestandig lever midt imellem kristne. Som den øverste gejstlige embedsmand står i Werst en pope, der dog boer i Vulkan og til hvem omsorgen for de to landsbyers sjæle er betroet. Byerne ligger jo også ganske tæt ved siden af hinanden.

Civilisationen ligner luften eller vandet; hvor der frembyder sig en gennemgang, selv om det kun er en spalte eller en revne, der står åben for den, så trænger den sig igennem og påtrykker sit stempel på alle forhold i landet og nationens liv. Men desværre må man tilstå, at i denne sydlige del af Karpaterne var der endnu ikke fremkommet en sådan spalte. Da Elisée Reclus endnu kunne sige om Vulkan, "at det var civilisationens yderste post i den valakiske Sils dal", så kan man jo slet ikke undre sig over, at det stod endnu værre til i Werst, en af de landsbyer i komitatet Kolosvar, der var allerlængst tilbage. Hvorledes skulle der også blive anderledes i de egne, hvor folk fødes, vokser op og dør uden nogensinde at have forladt det?

Og dog – vil læseren her indvende – fandtes der en skolelærer og en sognefoged i Werst – rigtigt nok. Men magister Hermod var imidlertid kun i stand til at lære fra sig, hvad han selv forstod og det indskrænkede sig til en smule undervisning i læsning, en smule undervisning i skrivning og de nødtørftigste begreber om regning. Videre strakte hans egen uddannelse sig ikke. Til naturvidenskab, historie, geografi og litteratur kendte han kun hvad der var omtalt i landets folkesange og sagn. I

fantastiske beretninger var han en mester, og forskellige elever fra landsbyen gjorde ved hjælp af ham rent ud forbavsende fremskridt i dette fag.

Hvad sognefogeden angik, så må man, for ret at kunne værdsætte betydningen af denne, den første embedsmand i Werst, have et noget højere kendskab til hele hans virksomhed.

Biroen mester Koltz var en lille mand på 55 til 60 år. Af fødsel var han romaner. Hans hår var kortklippet og gråsprængt, derimod var hans overskæg endnu kulsort og hans øjne havde et blidt udtryk, men de var ikke egentlig videre levende. Af bygning var han undersætsig, som en rigtig søn af bjergene. Hans ærværdige hoved var dækket med en stor filthat. Hans liv var omsluttet af et bredt bælte, der var prydet med ophøjede broderier. Dertil bar han en vest uden ærmer, korte, halvvide strømper, der stak i de høje læderstøvler. Hans egentlige titel var amtsdommer, men han var mere sognefoged end dommer, skønt han dog havde forpligtelse at mægle imellem sine bysbørn, når de kom i strid med hinanden. Han forvaltede sin landsby nærmest efter sit eget forgodtbefindende og ikke uden nogen fordel for sin egen pengepung.

Således var alle anliggender, der havde den fjerneste berøring med retten – vi kan eksempelvis nævne køb og salg – belagt med en takst, som tilfaldt ham, for ikke at tale om vejafgifter og deslige, som alle fremmede, lystrejsende eller handelsfolk, måtte lade flyde i hans lomme.

Denne ret indbringende stilling havde bevirket, at mester Koltz var nået til en vis velstand. Mens de fleste af komitatets bønder allerede blev udsuget gennem ågerkarlene, der i løbet af en ikke fjern fremtid ville ende med at erhverve hele landet,

hvilket med andre ord ville sige, at dette ville gå over på israelitternes hænder, så havde biroen vidst at unddrage sig jødernes rovbegærlighed. Han skyldte på sit frie gods ikke nogen moders sjæl noget. Det var ikke belagt med hypoteklån eller som man siger her til lands, med "intabulationer". Han havde snarere kunnet udlåne penge, og hvis han havde gjort det, ville han sikkert ikke have været så grov som de jødiske ågerkarle, der uden betænkning trak snoren til om struben på de arme djævle. Han ejede forskellige engdrag, som afgav udmærkede græsgange for hans hjorder; hans agerland blev holdt i rigtig god stand, om han end ikke ville have noget at gøre med de nyere kulturmetoder. Fremdeles ejede han vinbjerge, og det smigrede hans forfængelighed at spadsere frem og tilbage langs de med druer rigt belæssede vinstokke. Den gode høst solgte han med fordel – naturligvis med undtagelse af den ret betydelige mængde, som blev holdt tilbage til hans eget behov.

Selvfølgelig var mester Koltz' hus, der lå på et hjørne, hvor den lange gade krydsede en terrasse, det smukkeste i landsbyen. Det bestod af rigtigt murværk og dets facade, der vendte ud mod haven, havde døre mellem det tredje og fjerde vindue. Grønne slyngplanter omkransede tagrenden med deres viltre løvværk, og to store bøgetræer udbredte deres svære grene over det blomsterovergroede stråtag. Bagved lå en smuk have med retvinklede, pænt holdte bede med grønsager. Frugttræerne stod i snorlige rækker, der endog nåede et stykke op på bjergskrænten. Det indre af bygningen indeholdt nogle, i forhold til de stedlige omgivelser, statelige og propert holdte værelser. Der var spiseværelse, flere soveværelser, man så

betrukne møbler, stole og skamler, borde, senge og bænke, fremdeles hylder med lersager og blinkende tinkrus. For oven var loftets bjælker synlige og i dem hang i brogede bånd vaser, der var malet med livlige farver. Langs væggene stod tunge kister, der var fyldt med tykke, uldne sager og overtrukket med fint broderede tæpper. Nogle af dem brugtes også som kommoder og skabe. På de lyse vægflader hang endelig de temmelig råt udførte billeder af den rumænske folkehelt, med andre ord den folkekære hero fra det 15. århundrede, vojvoden Wayda Hunya. Sit ry vandt Wayda Hunya i kampen mod de vantro, som han overvandt i en række træfninger, bl.a. slog han i 1444 sultan Murad så kraftigt, at tyrkerne sluttede en våbenstilstand på 10 år. Beruset af de kristnes held ville pave Eugen den 4. imidlertid ikke vide noget af fred med de vantro og det kom på ny til et stort slag, denne gang ved Varna, den 10. november 1444. Her led den kristne hær, der hovedsagelig bestod af polakker, ungarere og rumænere, et stort nederlag og bl.a. faldt kong Ladislaus den 3. af Polen. Hunya blev selv fanget og først løsladt flere år efter. I 1448 blussede kampen op mod tyrkerne på ny og Hunya rykkede ind i Serbien, hvor han blev slået på den såkaldte Solsortemark. Kort tid efter blev han fanget af den serbiske despot Georg i. I 1454 blev han Ungarns generalkaptajn og kom som sådan i spidsen for en stor og broget hær, der skulle undsætte det af tyrkerne belejrede Belgrad. Foretagendet lykkedes og hans sejr vakte jubel i hele kristenheden. Det blev hans sidste bedrift, for kort efter døde han af pest. Hans søn, Mathias Corwinus, blev senere konge over Ungarn.

Det hele dannede et rigtig venligt beboelsessted, der dog måske nok var lidt for stort for en enkelt mand. Mester Koltz boede da heller ikke alene her. Han havde været enkemand i 10 år, men han havde en meget smuk datter, Miriota, der blev almindelig beundret både i Werst og Vulkan, ja langt ud over disse to byers grænser. Hun kunne godt have haft et at disse sælsomme hedenske navne, Florica, Daina, Dauritia eller noget lignende, således som det endnu hyppigt bliver foretrukket i de valakiske familier. Men nej – hun hed slet og ret Miriota, og det betyder *det lille lam*. Dette lille lam var rigtignok i årenes løb vokset op og var nu en slank, ung pige med blondt hår, og med øjne, der var brune som et rådyrs og som så så mildt og blidt ud i verden. Hendes yndige ansigtstræk og hendes svaje skikkelse forlenede hende med endnu mere ynde. Ja, i sandhed! hendes udseende var netop således, at hun måtte gøre det mest besnærende indtryk i det smukke liv, med de røde broderier ved halsen på skuldrene og ved håndleddene, i det rød og blåstribede skørt, der var fæstnet ved livet, i de nydelige støvler af gult læder, i det lette, fikst bundne hovedklæde og med den lange, tykke hårpisk, hvis fletninger var prydet med et rødt bånd og noget metalflitter.

Ja, hun gjaldt ikke med urette for en smuk jomfru, denne Miriota Koltz, og dertil kom så – hvad der visselig heller ikke var nogen fejl – at hun oven i købet måtte kaldes rig, således som forholdene var i denne landsby, der lå fortabt her ved Karpaternes fod. Dygtig til husholdning måtte hun vel også være, siden hun allerede i så lang tid havde forestået sin faders husholdning og kun høstet ros derfor … dannet … åh, ja … i magister Hermods skole havde hun lært at læse, skrive og regne

og hun regnede, skrev og læste uden at gøre fejl. Videre var hun ganske vist ikke kommet – men hvad skulle det også nytte til? Derimod er hun som nogen fortrolig med Transsylvaniens fabler og sagn, om hvilken hun kan fortælle lige så meget som sin lærer. Hun kender legenden om Leany-Kö, "Jomfruens Klippe", hvor en ung, noget fantastisk fyrstedatter trak sig tilbage for tatarernes efterstræbelser, sagnet om dragegrotten i Kongetrinsdalen, beretningen om fæstningen Deva, der blev bygget i feernes tid, legenden om Detunata, "den lyntrufne", endvidere om det berømte basaltbjerg, der har skikkelse som en kæmpemæssig violin, på hvis strenge vejrguden på storm- og uvejrsnætter spiller op til dans, fortællingen om Retyezat med den af en heks raserede top, og sagnet om Thordapasset, som den hellige Ladislaus en gang åbnede med et vældigt sværdhug. Miriota troede fuldt og fast på alle disse folkedigtninge; men derfor vedblev hun dog at være en henrivende, tilbedelsesværdig ung pige.

Man kan ikke undre sig over, at hun i høj grad behagede mange af landets unge mænd, og disse tænkte vel næppe en gang på, at hun var biroen Koltz' eneste arving, "den første embedsmand i Werst". For øvrigt nyttede det ikke det allerringeste at gøre sine hoser grønne for hende, for hun var offentlig forlovet med Nicholas Deck. Denne Nicholas eller rettere Nick Deck var en køn rumæner på 25 år, temmelig høj, af kraftig legemsbygning og han bar sit hoved stolt oprejst. Han havde sort hår, som dækkedes af den hvide *kolpak*; havde et åbent blik og var som oftest iført en udskåret vest af lammeskind, prydet med broderier. Hans lemmer var fintformede – hans ben var som en hjorts – og i hans gang, som

i alle hans øvrige bevægelser, sporede man en beslutsom karakter. Af fag var han skovfoged, en stilling, der er halvt militær og halvt civil. Da han i omegnen af Werst havde noget jord, som han kunne kalde sin egen, faldt han i faderens smag, og – da han var en elskværdig ung mand med en vis stolthed, endnu mere i datterens. Det var for øvrigt ikke tilrådeligt for nogen at forsøge at stikke ham ud. Nick Decks bryllup med Miriota Koltz skulle fejres i midten af næste måned og der manglede endnu kun 14 dage til den fastsatte tid. Ved denne lejlighed ville der naturligvis blive givet en fest for hele landsbyen. Mester Koltz ville have, at det skulle gøres ordentligt, og gerrig var han ikke på nogen måde. Selv om han holdt af at fortjene penge, så vægrede han sig ikke ved at give dem ud ved passende lejligheder. Efter brylluppet skulle Nick Deck tage bolig i familiehuset, som en gang skulle gå i arv til ham fra biroen, og når så Miriota havde ham ved siden af sig, ville hun sikkert ikke mere blive bange, når hun hørte en dør knirke på en påfaldende måde eller et af møblerne knage i de lange vinternætter og tænke sig muligheden af, at et af spøgelserne fra hendes yndlingssagn sprang frem for at gøre hende sin opvartning.

Men for at fuldstændiggøre listen over notablerne i Werst, må vi endnu nævne to og det ikke de mindst vigtige personer – nemlig læreren og lægen.

Magister Hermod var en lang mand med briller, på omtrent 55 år og han havde bestandig sin porcelænspibes bøjede mundstykke mellem læberne. Hårene, der efterhånden var blevet noget tynde, stod op som børster på den temmelig flade hovedskal. Det ellers glatte ansigt var på den venstre kind

mærket med et lille ar. Hans hovedbeskæftigelse bestod i at skære sine elevers penne til, da han strengt havde forbudt dem brugen af stålpenne. Så skulle man have set ham, når han stod bøjet over gåsefjerene og formede dem til med sin gamle, velslebne pennekniv. Hvor spillede ikke hans øjne og med hvilken sikkerhed spaltede han ikke fjerene. Frem for alt anså han en god håndskrift for at være nyttig. Derom samlede han alle sine anstrengelser, og ingen elever har nogensinde haft en skolelærer, der kunne være omhyggeligere for at lære dem skønskrift. Den øvrige undervisning kom først i anden række; vi ved jo allerede hvad magister Hermod lærte fra sig og hvad denne generation af drenge og piger kunne opnå af viden på hans skolebænk.

Og nu til lægen Patak.

"Hvorledes" – således hører jeg læseren råbe – "var der en læge i Werst?"

Og dog var hele landsbyen tilbøjelig til at tro på overnaturlige ting.

Ja! Men ganske ligesom man måtte vide, hvilken vægt man burde tillægge mester Koltz' dommertitel, således er det også nødvendigt at forstå, hvordan Pataks virksomhed som læge formede sig.

Patak var en lille mand med tilløb til en borgmestermave; men i øvrigt stærk og tæt og omtrent 45 år gammel. Han drev lægekunsten med den allerstørste flid og ud fra den viden, som man nu en gang havde til medicinen og kirurgien i Werst og omegn. Med sin uforstyrrelige ro og mageløse renlighed indgød han ikke mindre tillid end fårehyrden Frik og det vil sige ikke så lidt. Han solgte gode råd og arkana, men de sidste altid af

ganske uskyldig natur, som aldrig kunne forværre hans patienters små lidelser og hvad der var det vigtigste – ikke forhindre, at de atter blev raske af sig selv. For øvrigt befandt man sig i reglen vel på Vulkans bjergryg. Luften er her første klasses, epidemiske sygdomme er ubekendte og når nogen dør, så sker det, fordi man nu en gang må dø, selv i denne begunstigede egn af Transsylvanien. Hvad "dr. Patak" – ja, man kalder ham virkelig "dr." – angår, så manglede der ham, skønt man her gerne betroede sig til ham, enhver faguddannelse i lægekunsten, i læren om medicin, ja, man kan gerne sige i alt. Han var ikke andet end tidligere sygepasser ved karantænestationen, hvor den væsentlige opgave bestod i at iagttage de rejsende, der en tid blev tilbageholdt ved grænsen, førend de kunne få udleveret deres sundhedspas – ellers intet. Dette forekom den ansvarsløse befolkning i Werst fuldkommen tilstrækkeligt. Vi må dog hertil føje, at "dr. Patak" – det forstår sig forresten egentlig af sig selv – var en uafhængig ånd, for ikke at sige rent ud, at han var fritænker, og noget i den retning må vel enhver være, der vier sig til omsorg og pleje for sine medmennesker. Han bestred også alle de overtroiske beretninger, som løb rundt i Karpaternes land – ja selv dem, der omhandlede slottet. Han lo, han spøgte simpelthen med det, og sagde man ham, at ingen i lange, lange tider havde vovet at nærme sig slottet, så svarede han enhver, der gad høre på det: "Da kan jeg forsikre jer for, at jeg ikke ville være bange for, når som helst at aflægge den gamle ridderrede et besøg."

Da man tiltroede ham tilstrækkeligt mod til at gå over fra ord til handling, vogtede alle sig vel for at modsige ham. Dr. Patak havde således aldrig nogensinde fundet lejlighed til at bekræfte

sine udtalelser og takket være den almindelig udbredte lettroenhed, vedblev Karpaterslottet, ligesom tidligere, at være hyllet i hemmelighedsfuldhedens uigennemtrængelige slør.

4. Den hemmelighedsfulde advarsel

I løbet af få minutter havde den nyhed, som fårehyrden havde forkyndt, bredt sig over hele landsbyen. Mester Koltz, der bar den kostbare kikkert i hånden, var lige vendt tilbage til sit hus, fulgt af sin vordende svigersøn, skovfoged Nick Deck og hans tilkommende brud, datteren Miriota.

På terrassen befandt sig nu Frik, omgivet af omtrent en snes personer, mænd, kvinder og børn. Til dem sluttede sig nogle sigøjnere, der lagde en ikke ringere ophidselse for dagen end den lille landsbys øvrige troskyldige beboere. Folk omringede Frik og bestormede ham med alle slags spørgsmål. Fårehyrden opførte sig fuldkommen kongeligt. Han havde stukket den ene hånd ind mellem to vesteknapper og udfoldede en holdning, der ikke var meget mindre imponerende end Napoleons efter slaget ved Austerlitz. Han svarede med stolt nedladenhed, som en mand, der har været øjenvidne til en ganske overordentlig betydningsfuld begivenhed.

"Ja, således er det," gentog han. "Det ryger fra slottet, det ryger endnu og det vil vedblive at ryge, så længe der endnu er sten på sten tilbage af det."

"Men hvem kan dog have antændt ilden?" spurgte en gammel kone og slog hænderne sammen.

"Chort," forsikrede Frik. Således kalder man på disse kanter et væsen, med hvilket man forbinder den samme forestilling,

som andetsteds med Fanden. Og fårehyrden fortsatte:

"Den onde forstår sig bedre på at antænde en ild end på at slukke den."

Efter at fårehyrden havde afgivet denne højtidelige erklæring, forsøgte enhver af de tilstedeværende at opdage røgen fra vagttårnets skorsten. Lidt efter lidt kunne de fleste forsikre, at de ganske tydeligt havde set røgsøjlen, og det uagtet, det var fuldkommen umuligt, om de så også havde haft øjne som ørne, at få kig på den på så lang afstand, som her var tale om.

Virkningen af denne mærkværdige foreteelse overgik alt, hvad man kunne forestille sig i sin dristigste fantasi. Vi kommer endnu til at dvæle et øjeblik ved denne vigtige sag. Læseren må være så elskværdig at anstrenge sig for at forestille sig den åndelige tilstand, som man nu en gang forefinder hos beboerne i Werst. Så vil han ikke mere forbavses over, hvad der videre vil blive berettet i løbet af denne fortælling. Vi håber ikke, at han til opnåelse af den rette forståelse skal være nødt til ligefrem at lære at tro på det overnaturlige; men han skal blot erindre sig, at den herboende uvidende befolkning troede fuldt og fast på ånder.

Til den mistillid, hvormed Karpaterslottet hidtil var blevet betragtet, så længe man anså det for fuldstændig forladt, knyttede sig nu også, da det viste sig at være beboet – og – store Gud! – beboet af hvilken slags væsener – knyttede sig, gentager vi, en ligefrem rædselsfølelse.

I Werst var der et forsamlingssted, hvor de tørstige sjæle gerne søgte hen; men også andre, der aldeles ikke satte pris på at drikke, ofte mødtes efter endt dagværk for at snakke lidt

sammen om de anliggender, der optog sognets beboere. Vi tilføjer, at de sidstnævnte naturligvis i reglen var til stede i ringere antal. Dette lokale, der stod åbent for alle, var landsbyens hovedgæstgivergård eller rettere sagt, den eneste kro på egnen.

Ejeren af denne beværtning var en driftig jøde ved navn Jonas. Han var en køn mand på omtrent tres år med et venligt ansigt, men i øvrigt med alle de træk, på hvilke man ved første øjekast kender en person af semitisk afstamning. Han havde sorte øjne, ørnenæse, fremspringende, kødfulde læber, glat hår, ligeledes af sort farve, og et velplejet, spidstklippet fuldskæg. Han var underdanig, og gjorde sig i alt fald umage for at være behagelig. Han lånte gerne mindre summer ud, dog sjældent over tyve gylden, og han var som långiver ganske anderledes nem at komme ud af det med, end de professionelle ågerkarle. Hans renter var ikke højere end bankrenterne i de store byer, dog må det siges, at han holdt strengt på, at låntageren betalte pengene tilbage til den fastsatte termin. Han spurgte gerne i forvejen, hvornår vedkommende kunne betale pengene tilbage, og han plejede da gerne at sige:

"Min ven! Tag hellere en længere anstand; det kommer mig ikke så meget an på, om vi nu siger tre, fire, fem eller seks måneder; men husk, at til den tid vi har aftalt, vil jeg have beløbet igen."

Man måtte ret af hjertet ønske, at alle de jøder, der havde bosat sig i de transsylvanske lande, var så hæderlige og velvillige som kroværten i Werst, da ville i sandhed de kristne indbyggeres økonomiske forhold være langt bedre end de er nu. Men desværre dannede denne fortræffelige Jonas en

undtagelse. Hans trosfæller og hans kolleger i forretningslivet – for de allerfleste jøder er gæstgivere og beværtere, der sælger drikke og krydrede spiser, som uvilkårligt gør en tørstig – driver et bierhverv som pengeudlånere. Og de gør det med en hårdhed, der nok kan vække bange anelser om, hvorledes fremtiden vil forme sig for den rumænske bonde. Hvis alt vedbliver at gå på samme måde som i øjeblikket, kan det sikkert ikke vare længe, inden bygninger og jord glider ud af hænderne på de indfødte og går over til denne indvandrede, foretagsomme race. Da de så godt som aldrig nogensinde får de lån tilbage, som de har givet, må bønderne af mangel på kontanter give dem pant i deres huse, besætninger og jord, eller også i det forventede høstudbytte. Nu er dette land vel ingenlunde det elskede Judæa, men hvad det ikke er, kan det måske en gang med tiden blive, og hvem ved om vi ikke skulle opleve på kortet at se Siebenbürgen omdøbt til Jødeland?

Gæstgivergården, på hvis mur navnet stod malet med store bogstaver, hed *Kong Mathias*, også det lå på et hjørne, hvor landsbygaden i Werst krydses af en terrasse, og det vil altså heraf fremgå, at huset lå lige overfor biroens. Det var gammelt, halvt bindingsværk og halvt murværk. Det var udbedret på mange steder; men da det var overgroet med et rigt og tæt løvværk, var dette så godt som umuligt at opdage, og man tør nok sige, at det gjorde både et malerisk og et tiltalende indtryk. Det bestod af en stueetage, og midt i denne var en glasdør, der åbnedes ud mod terrassen. Indenfor kom man først ind i en rummelig sal, der var rigelig forsynet med borde til at stille glas på, og med disse høje trebenede skamler, som nu om dage kun findes på meget afsides steder, eller også midt i de mest

larmende verdenscentrer, som f.eks. i New Yorks barer. Så var der naturligvis en skænk af ormædt træ, men i øvrigt en ren lækkerbisken for en antikvitetshandler. På den stod bægre, skåle, og mange forskellige glas og fajance-genstande. Endelig var der naturligvis en skranke af sort træ og det var bag den, at man i reglen så

Jonas' smilende og bukkende skikkelse, altid parat til at være gæsterne til behag.

Den nødvendige belysning fik den store gæstestue gennem to vinduer, idet facaden ud mod terrassen var brudt igennem og desuden kom der lys ind gennem to andre vinduer lige over disse på bagvæggen. Ad disse to sidstnævnte vinduer var det ene dog så godt som blændet af et overordentlig tæt forhæng af hænge- og slyngplanter og gennem dette trængte lyset kun i stærkt brudte og dæmpede stråler. Det andet derimod var det en fryd at åbne. Hvilken herlig udsigt frembød der sig da ikke over hele den underste del af Vulkandalen! Lidt under dalindsnittet skød en bjergbæks skummende bølger sig frem. Bækken hed "Nyad", et ord, der vistnok er af magyarisk oprindelse. Denne bæk styrter ned af den midterste del af bjergskråningen, og dets kilde ligger øverst oppe på Orgallplateauet, der krones af Karpaterslottets bygninger. I modsætning til de fleste bjergstrømme udtørres den aldrig. Selv i den hedeste sommertid når solen dag efter dag rejser sig fra en skyfri himmel, vedbliver den at bruse frem, rigelig næret ved mange små tilstrømninger fra bjerget og således fortsætter den sin vej nedefter indtil den valakiske Sils flodseng, og med denne betydelige strøm blander den så sine vande, der endelig mange mil borte optages i det uendelige ocean.

Til højre for gæstgiverstedet og stødende lige op til den store gæstestue, lå en halv snes mindre værelser – et fuldstændig tilstrækkeligt antal for de få rejsende, som en enkelt gang søgte nattekvarter i *Kong Mathias*, førend de overskred grænsen. De var her sikre på en god modtagelse og den opmærksomme, tjenstvillige vært tog kun meget rimelige priser. Desuden havde han en meget god tobak at sælge, som han forskaffede sig fra de bedste plantager i omegnen, hvis ejere gerne stod i gæld til ham. Jonas selv benyttede til sovekammer et snævert kvistværelse, der vendte ud til terrassen og som kun havde et lille glughul til vindue.

I dette gæstgiversted havde nu om aftenen den 29. maj alle spidserne i Werst indfundet sig. Der var mester Koltz, magister Hermod, skovfoged Nick Deck og en halv snes af landsbyens mest ansete beboere og desuden fårehyrden Frik, der ved denne lejlighed ikke spillede den mest ubetydelige rolle. Kun doktor Patak manglede ved denne sammenkomst af notabiliteter. Han var i huj og hast blevet kaldt til en af sine patienter, der kun ventede på ham for at drage over til en anden og bedre verden. Dog havde lægen lovet at komme til stede, så snart han havde opfyldt sine forpligtelser i det hus, hvor døden havde meldt sig som gæst. Mens man ventede på den tidligere sygepasser, snakkede man vidt og bredt om denne dags højst alvorlige begivenheder. Det må dog siges, at man ikke samtidig forsømte at spise og drikke dygtigt. Jonas bød de sultne en slags bagværk eller majskage, der her er kendt under navnet "mamaliga", og virkelig slet ikke smager så dårligt, når man opbløder den i frisk mælk. Andre bragte han utallige små glas med den stærke brændevin, der løber gennem de rumænske halse lige så let,

som om det var vand fra Silfloden. Denne drik er den nationale drik; den er overordentlig spritholdig, langt kraftigere end f.eks. den russiske vodka, og der er slet ingen sammenligning mellem den og lignende spirituøse drikke, som fabrikeres i vest- og nordeuropæiske lande. Den er umådelig billig og koster kun en enkelt kreutzer glasset. Der blev imidlertid også drukket rigeligt af en anden drik, som rumæneren sætter nok så megen pris på, men som også er noget dyrere. Det er den såkaldte *rakiou*, en meget alkoholholdig blommebrændevin, af hvilken der sælges uhyre mængder i landene ved Karpaterne. Vi må her indflette, at værten Jonas – det var nu en gang således sæd og skik i huset – kun serverede, hvad man kalder "at servere på tallerkenen". Dette til trænger en forklaring; men når man har fået den, må man indrømme, at "servering på tallerken" er et indbringende forretningsprincip. Jonas skænkede nemlig kun for dem, der havde taget plads ved et bord; for det var en gang for alle gået op for ham, at de siddende kunder fortærede mere end dem, der blev stående. I aften havde han en af sine allerstørste dage, og det kan nok være, at forretningen blomstrede. Alle skamler, alle stole og bænke var optaget af bekendte gæster, og Jonas måtte bestandig vandre med kanden i hånden fra det ene bord til det andet for at fylde i bægrene, der atter og atter tømtes.

Klokken var nu halv ni om aftenen. Man havde forhandlet lige siden tusmørket begyndte uden at komme til en forståelse om, hvad der egentlig var at gøre. På et punkt stemte de brave folk dog alle overens: Der var ikke en eneste, der tvivlede om, at Karpaterslottet var beboet af ubekendte væsner og at disse var en lige så stor fare for hele landskabet Werst, som det ville have

været, om der havde ligget en krudtmølle lige ved indgangen til byen.

"Sagen er meget alvorlig," mente mester Koltz.

"Meget alvorlig," gentog magisteren, der sad indhyllet i vældige røgskyer fra den porcelænspibe, som han sikkert ikke en gang ville skille sig fra på sit dødsleje.

"Ualmindelig alvorlig," gentog alle de øvrige, snart med små mellemrum og snart i kor.

"En ting kan man først og fremmest slå fast," tog nu værten Jonas ordet, "og det er, at slottets slette ry har skadet vort land ganske overordentlig meget ..."

"Og når dette har været tilfældet inden denne opsigtsvækkende begivenhed fandt sted, så kan vi være forvisset om, at det vil ske i endnu langt højere grad nu!" råbte magister Hermod.

"Ja, allerede inden dette er blevet kendt, ved vi jo, at der kun meget sjældent kommer fremmede til disse kanter," sagde mester Koltz, og han udstødte samtidig et klagende suk; for et ringe fremmedbesøg var ensbetydende med, at der flød færre penge ind i hans altid åbne hånd.

"Og nu vil der formodentlig slet ikke komme nogen," tilføjede Jonas, der drog et lige så dybt suk som biroen, for også for ham betød et aftagende fremmedbesøg færre indtægter.

"En mængde indbyggere tænker allerede på at forlade egnen," bemærkede en af de drikkende.

"Og jeg vil være den første," forkyndte en bonde fra nabolaget, "jeg drager herfra, så snart jeg har solgt mine vinbjerge."

"Det bliver ikke let for jer, gamle ven, at finde en køber i disse tider," fortsatte værten.

Læseren vil allerede have forstået, hvorom disse folks samtale drejede sig. Foruden den skræk som Karpaterslottet i sig selv indgød dem, meldte sig nu også truende udsigter, som kunne skade deres rent forretningsmæssige interesser. Udeblev de rejsende, så måtte det nødvendigvis gå ud over Jonas bedrift. Så blev også mester Koltz' indtægter af vejafgifter ringere og hans samlede oppebørsler ville svinde betydeligt ind. Blev der mangel på folk, som havde lyst til at købe landejendomme i Werst, så kunne de nuværende besiddere altså ikke blive af med dem, selv til ganske lave priser. Tænkte man sig, at dette kunne vare i flere år, ja – da truede denne beklagelsesværdige udvikling af forholdene med at vende alt fra ondt til værre, og da kunne det i sandhed komme til at svie hårdt til de stakkels skikkelige bønder, som ikke gjorde og aldrig havde gjort nogen fortræd.

Naturligvis, når slottets ånder tidligere havde forholdt sig stille og aldrig nogensinde havde ladet nogen se et glimt af deres tilværelse, hvorledes skulle det så blive nu, hvor de gav deres tilstedeværelse tilkende gennem; håndgribelige kendsgerninger?

Nu troede fårehyrden Frik at øjeblikket var kommet til at fjerne skæppen fra sit lys, og sagde, om end med blid stemme og beskeden mine:

"Måske skulle man dog ..."

"Hvad?" spurgte mester Koltz.

"En gang tage og gå derop og selv se efter, hr. dommer."

Hans ord gjorde et overraskende indtryk. Ganske vist havde han ikke fremført sit forslag i nogen videre tillidsfuld tone; men alene det, at han turde fremføre det, viste, at han var en overordentlig modig mand. Alle stirrede forlegne på hinanden og slog så øjnene ned og ingen havde lyst til at besvare det henkastede forslag.

Så tog Jonas, idet han henvendte sig til mester Koltz, på ny ordet og sagde:

"Deres fårehyrde har dog, når alt kommer til alt, gjort det eneste rigtige forslag. Vi kommer aldrig til klarhed om sagen, når vi ikke følger den anvisning som han har givet os."

"At gå til slottet ...?"

"Javel, kære ven," svarede værten, "når der stiger en røgsøjle op af vagttårnets skorsten, så betyder det altså, at man har tændt op på ildstedet, og så meget kan vi dog sige os selv, at når der er tændt en ild, så må der også have været en hånd til stede, som har antændt den ..."

"En hånd! ... når det blot ikke har været en klo," afbrød den gamle bonde hovedrystende.

"Hånd eller klo," mente værten, "derpå kommer det aldeles ikke an. Vi må vide, hvad hele historien betyder. Det er første gang at en røgsøjle stiger op fra slottets skorsten, siden baron Rudolph von Gortz har forladt det."

"Det er dog stadig ikke udelukket, at der allerede tidligere flere gange er steget en røg op, uden at nogen har opdaget det," bemærkede mester Koltz.

"Det tror jeg under ingen omstændigheder," råbte magister Hermod i en ophidset tone.

"Men hvorfor ikke, det er dog højst muligt," imødegik biroen ham, "vi kan da ikke vide det, da vi ikke tidligere har ejet nogen kikkert, med hvilken vi har kunnet iagttage, hvad der foregik på slottet."

Denne indvending syntes berettiget; den samme foreteelse kunne jo allerede længe have stået på og endog være undgået fårehyrden Frik og hans fortrinlige syn. Men ganske ligegyldigt om den omtalte begivenhed var af nyere dato eller ikke, så kunne der dog ingen tvivl være om, at Karpaterslottet husede menneskelige væsner. Denne kendsgerning alene var tilstrækkelig til at danne en kilde til foruroligelse for indbyggerne i Vulkan og Werst.

Magister Hermod troede at skylde sin overtro, at nedlægge alvorlig indsigelse imod, at begivenheden kunne have naturlige årsager.

"Menneskelige væsner, mine venner? … I må tillade mig, at jeg ikke tror på det … Hvorledes skulle menneskelige væsner få det indfald, at søge tilflugt i slottet? … Hvilken hensigt skulle de have med det, og hvorledes skulle de være kommet derind?"

"Og hvad anser I da dem for at være, der er trængt ind mellem de gamle mure," spurgte mester Koltz.

"For overnaturlige væsner," svarede magister Hermod i en tone, der gjorde et dybt indtryk på alle, "hvorfor skulle det dog ikke være ånder, trolde eller om De foretrækker det, bjergånder eller måske endog nogle af disse højst farlige "lamies", der viser sig i skønne kvinders skikkelse."

Under denne opremsning af forskellige overjordiske væsner havde alle stirret mod døren, mod vinduerne eller ildstedet i *Kong Mathias*'s gæstestue. Enhver af de tilstedeværende frygtede

allerede for at se et eller andet af de spøgelsesbilleder, som skolemesteren gennem sine ord måske netop havde fremmanet.

"Nå, nå min kære ven," vovede Jonas at indvende, "hvis disse væsener var ånder, så kan jeg virkelig ikke forklare mig, hvorfor de skulle have antændt en ild, da de dog ikke har noget at koge."

"Nå, ikke det," afbrød fårehyrden, "har de måske ikke deres heksedrikke at lave? Har I da ganske glemt, at der hører ild til at brygge?"

"Naturligvis," bekræftede skolemesteren i en tone, der afskar enhver modsigelse.

Denne anskuelse fandt altså almindelig tilslutning, og efter alles overbevisning var det utvivlsomt overnaturlige væsner og ikke menneskelige skabninger, der havde udvalgt Karpaterslottet til skueplads for deres ænker og ildesindede gerninger.

Hidtil havde Nick Deck slet ikke deltaget i samtalen. Skovfogeden nøjedes med at høre opmærksomt efter, hvad den ene eller den anden sagde. Den gamle borg med dens hemmelighedsfulde mure, med dens langt tilbageliggende oprindelse, og med hele dens højadelige udseende, havde altid indgydt ham lige så megen nysgerrighed som respekt. Da han imidlertid ikke på nogen måde var fej, havde han trods den overtro, der opfyldte ham, i ikke ringere grad end enhver anden beboer af Werst, gentagne gange haft lyst til at bestige borgens fjerne mure.

Naturligvis havde hans kæreste, Miriota, hårdnakket søgt at holde ham tilbage fra et så farligt forehavende. Han kunne omgås med sådanne tanker, så meget det lystede ham, så længe

han endnu var fri; men en forlovet tilhører ikke mere sig selv og – hvis han indlod sig på sådanne eventyr, så ville det være at opføre sig som en nar eller som et menneske, der var i høj grad ligegyldig mod sine helligste pligter. Og dog frygtede den smukke unge pige stadig, at skovfogeden en gang kunne finde på at udføre sin hensigt. Kun det ene beroligede hende en lille smule, at Nick Deck ikke udtrykkelig havde erklæret, at han ville begive sig til slottet; for da vidste hun, at intet menneske – selv ikke hun – havde tilstrækkelig magt over den unge mand til at holde ham tilbage. Hun vidste, at han var en ordholdende knøs, der gjorde hvad han havde sagt han ville gøre. Miriota ville visselig have følt sig i allerhøjeste grad bekymret og opskræmt, hvis hun havde haft den fjerneste anelse om, hvilke tanker, der i dette øjeblik krydsede gennem den unge mands hjerne.

Da Nick Deck imidlertid tav, blev fårehyrdens forslag ikke på ny optaget af nogen. Hvem ville vel også nu, da det var absolut afgjort, at Karpaterslottet var forhekset, vove at besøge det, hvis han ikke på forhånd havde mistet forstanden? Enhver søgte altså at finde de bedst egnede grunde til slet ikke at beskæftige sig med det fremkomne forslag. Biroen var ikke mere i den alder, hvor man foretager sig den slags ting. Læreren havde sin skole at besørge, Jonas sit gæstgiveri at drive, Frik havde sine får at vogte og de andre bønder var nødt til at beskæftige sig med deres kvæg og deres hø. Nej! Ikke en eneste ville være offer for en sådan dumdristighed og ubetænksomhed og enhver mumlede hen for sig, sådan noget lignende som:

"Den, der ville være så dristig at gå op til slottet, kom vel aldrig nogensinde tilbage derfra."

Så åbnedes raskt døren til gæstestuen – alle fo'r sammen.

Men det var kun doktor Patak og selv for de mest fantasifulde ville det have været overordentlig vanskeligt at anse ham for en af disse højst farlige "lamies", der fremtræder i en ung og dejlig kvindes skikkelse, en af den slags, som magister Hermod havde talt om.

Da hans patient var død – hvad der gjorde hans medicinske skarpsindighed al mulig ære – havde doktor Patak skyndt sig for at komme med til mødet i *Kong Mathias*.

"Nå, der kommer I endelig," råbte mester Koltz. Doktor Patak vekslede først et kraftigt håndtryk med hver især, ganske som han plejede at gøre, når han havde tildelt en patient en portion medicin og derefter råbte han i en høj, spottende tone:

"Nå, I godtfolk, det er stadigvæk slottet, djævlereden, som optager jer … Åh – I harehjerter! Når det gamle slot vil ose, så lad det dog i Himlens velsignede navn ganske roligt ose væk! Må jeg spørge om ikke jeres lærde magister Hermod ryger, og han ryger endog hele den lange dag … Jeg tror så sandt for dyden, at den hele landsby er bleg om næbbet af skræk! Jeg har under mine sygebesøg overhovedet slet ikke hørt tale om andet. Ånderne har tændt sig en ild derude. Ja, hvorfor ikke? Bare de nu ikke er kommet til at fryse om deres skaldede hoveder … måske fryser de også i vagttårnets værelser eller monstro de er i færd med at bage brød til deres venner i den anden verden! Når alt kommer til alt, skal man vel også have noget at bide i deroppe, hvis det da er sandt, at enhver af os står op igen af graven! … Men måske er det bagersvende fra Himlen, der har fundet på at indrette deres bageri i Karpaterslottet."

Således vedblev doktor Patak at rive den ene vittighed af sig efter den anden, hvilket sandt at sige ikke faldt i werstbeboernes smag. De afskyede endog ret inderligt denne driven spot med det hinsides.

Men man lod doktoren tale.

Så spurgte omsider biroen ham:

"De tilskriver altså ikke det, der foregår på borgen, den ringeste betydning, doktor?"

"Ikke den ringeste, mester Koltz."

"Har De ikke en gang tidligere sagt, at De ville være parat til at gå derop, hvis nogen tvivlede om, at De turde forsøge det?"

"Jeg ...?" svarede den gamle sygepasser noget stammende; for det berørte ham ret ubehageligt, at man nu erindrede ham om hans ord.

"Hvad behager – har De ikke gentagne gange udtalt Dem således?" fortsatte biroen uforstyrret.

"Jeg har måske nok sagt det ... Ja, det har jeg ganske sikkert, og for resten ... hvis det ikke drejer sig om andet end at gentage det ..."

"Det drejer sig om at gøre det."

"Om at gøre det?"

"Ja," tilføjede mester Koltz, "vi tvivler aldeles ikke på, at De vil lade handling følge på ord. Vi ved, at De har mod og mandshjerte, og De har altid for os stået som en person, der ikke lader sig forskrække af noget som helst mellem himmel og jord, og nu vil vi ligefrem bede Dem om at undersøge, hvad der foregår deroppe."

"Ja – I kan dog begribe, kære venner ... å ja, naturligvis ... men et sådant forslag ..."

"Nå, det er jo en helt anden sag, doktor," sagde værten, der nu greb ind i samtalen, "det lader til, at I tøver og har fået betænkeligheder, og i så fald vil vi virkelig ikke bede Dem om det. Men så vil vi også tillade os at sige, at vi ikke tiltror Dem tilstrækkeligt mod til at udføre det!"

"I tiltror mig ikke tilstrækkeligt mod?"

"Nej, såmænd gør vi ej, doktor."

"Nu går I lidt for vidt, Jonas." Med denne bemærkning greb biroen udglattende ind i diskussionen, der begyndte at tage en for doktoren højst ubehagelig vending, og han tilføjede:

"Sådan noget tør man ikke antage om vor ven Patak. Vi ved, at han er en mand af ord, og hvad han har sagt, han vil gøre, det vil han også udføre. Og om ikke af anden grund, så vil han gøre det for at yde hele landsbyen – nej, jeg går videre og siger – hele landet, en højst værdifuld tjeneste."

"Det er altså alvor? I vil have, at jeg skal gå op til slottet," råbte doktoren, hvis kobberfarvede ansigt blev ganske blegt.

"Ja, det kan I slet ikke komme uden om," erklærede mester Koltz bestemt.

"Men jeg beder jer, bedste ven … jeg beder jer … det må vi dog først nøjere drøfte sammen."

"Hele sagen er jo gennemdrøftet," sagde værten Jonas.

"Vær nu en gang retfærdig … hvortil skulle det vel nytte, hvis jeg nu virkelig gik derop … og hvad kunne jeg i allerbedste fald finde? … Nogle brave folk, der havde søgt et tilflugtssted i slottet og som ikke gør noget menneske fortræd …"

"Så meget desto bedre," mente magister Hermod, "hvis de folk, der lever deroppe, er så brave som I mener, så har I jo ikke

det allermindste at befrygte, og så har I jo også en udmærket lejlighed til at tilbyde dem jeres værdifulde tjeneste."

"Hvis de behøver min tjeneste," svarede doktor Patak, "så kunne de jo passende lade mig kalde, og så vil jeg – det kan I være overbevist om – ikke tøve noget øjeblik med at begive mig til slottet. Men jeg er læge, og jeg har endnu aldrig løbet med 'tungen ud af halsen', det være sig til høj eller lav, rig eller fattig, uden at jeg har været tilkaldt. Jeg gør ingen besøg for et honorar, som ikke beløber sig til mere ..." Her strøg han sig med den ene hånd henover den anden hånds overflade, og dette ville formentlig sige, "jeg ulejliger mig ikke, når jeg ikke får så meget for det, som kan ligge på en negl."

"De kan være ganske rolig," forsikrede mester Koltz, "Deres ulejlighed vil naturligvis blive betalt, og vær vis på, at De skal ikke komme til at vente på honoraret."

"Må jeg spørge, hvem skulle betale mig?"

"Jeg ... vi alle ... så meget De forlanger ..." svarede de fleste af Jonas' stamgæster i munden på hinanden.

Trods sine fortsatte pralerier, var den gode doktor åbenbart en lige så stor bangebuks som de øvrige beboere i Werst. Efter at han så ofte var optrådt som fritænker og havde spottet over landets gamle legender og sagn, måtte det nødvendigvis bringe ham i den største forlegenhed, hvis han nu skulle afslå den henvendelse, der blev rettet til ham. Men selv om man frivilligt honorerede ham, passede den opgave, som man ønskede han skulle løse, nemlig at gå til Karpaterslottet, ham aldeles ikke. Han søgte derfor på alle optænkelige måder at bevise, at dette besøg ville være fuldkommen hen i vejret. At hele landsbyen udsatte sig for at gøre sig til grin, når han blev udsendt for at

gennemsøge slottet. Men for at bruge et billede, hentet fra det daglige liv, hans beviser blev lige så ilde medtagne, som når en, der ikke forstår at lave mad, giver sig til at lave en omelet; så brænder æggene og melet straks på panden.

"Hør en gang, doktor," indvendte nu f.eks. magister Hermod, "det forekommer mig, at I ikke har det allermindste at risikere, da I jo dog afgjort ikke tror på ånder …"

"Nej … dem tror jeg sandelig ikke på."

"Nå, altså! Når det ikke er ånder, der driver deres væsen i slottet – jeg vil nu hellere sige uvæsen – så må det nødvendigvis være menneskelige skabninger, der har slået sig ned deroppe, og I har da en fortræffelig lejlighed til at gøre bekendtskab med dem."

Man tør ikke nægte, at lærerens bemærkninger var i høj grad logiske, og det var visselig ikke let at modsige dem.

"Tilgiv mig, min gode magister Hermod," svarede doktoren, "men det forekommer mig, at De glemmer en ganske væsentlig ting." Doktoren lo så det klukkede i ham af henrykkelse over det, som han nu havde fundet på, og idet han gned sig i hænderne, fortsatte han efter en lille kunstpause, under hvilken alles blikke hvilede på ham: "Ja, min gode magister, en meget væsentlig ting. Det kunne dog tænkes, at jeg ville blive holdt tilbage på slottet … eller for at sige det rent ud, taget til fange, indespærret … Det er jo ikke på forhånd givet, hvilken samfundsklasse, de personer der bor deroppe, tilhører …"

Der blev et øjebliks pause, og doktoren gav sig til at forfølge den sejr, som han troede, han havde vundet. Han fortsatte:

"Det var nu endelig ingen ulykke, det skulle ikke genere mig så forfærdeligt; men sæt, at mit fravær kom til at vare i længere

tid, og så nogen her i landsbyen behøvede min hjælp …"

"Åh – det behøver De ikke at være bange for. Vi befinder os alle fortræffeligt," forsikrede mester Koltz,

"Og siden Deres sidste patient har løst sig en billet til den anden verden, så findes der her i Werst ikke en eneste syg."

"For nu at tale rent ud af posen," trængte værten på, "vil I gå eller vil I ikke?"

"Nej, min tro vil jeg ikke nikke nej!" gav doktoren til svar, "af frygt vægrer jeg mig sandelig ikke … I ved jo, at jeg overhovedet ikke tror på trolddomskunster. Nej, men den hele historie forekommer mig ganske tåbelig, og jeg gentager det for jer – fuldkommen latterlig. Altså, fordi der skal stige noget røg op af en tårnskorsten – røg, der aldeles ikke behøver at være røg, nej, mænd om jeg vil. Hør det nu en gang for alle, jeg gør mig ikke til grin … jeg afslår det simpelthen … Jeg går ikke til Karpaterslottet."

"Men *jeg* går!"

Det var skovfogeden Nick Deck, der kastede disse sidste ord ind i samtalen.

"Du … Nick!" råbte mester Koltz.

"Ja, ganske rigtigt, jeg; men dog under en betingelse – at Patak ledsager mig."

Denne direkte til doktoren rettede opfordring fik den elendige karl til at springe op, som om han ville værge sig.

"Mener I virkelig, skovfoged?" svarede han. "Jeg … skal jeg ledsage jer? – Ja, hvorfor ikke? … Det vil jo være en yndig spadseretur … vi to sammen … når jeg bare kunne indse nytten af den … og hvis man overhovedet kunne gennemføre sagen … I ved jo selv, Nick Deck, at der ikke en gang findes en vej, ad

hvilken man kan nå slottet … Det lader sig med andre ord slet ikke gøre …"

"Jeg har erklæret, at jeg vil gå til Slottet," afbrød Nick ham, "og når jeg har sagt en ting, plejer jeg at gennemføre den."

"Fortræffeligt! Men jeg … jeg har ikke sagt det!" råbte doktoren og fægtede med arme og ben, som om en havde grebet ham i kraven og løftet ham op i vejret.

"Hvad behager? Har I ikke sagt det! Vel har I det … masser af gange," erklærede Jonas.

"Ja … jo … det er sandt," råbte de andre som med en mund. Således trængt af hele selskabet, vidste den forhenværende sygepasser ikke mere, hvorledes han skulle trække sig ud af den fælde, som han unægtelig selv havde lavet til sig. Åh, hvor beklagede han dog ikke nu, at han tidligere havde været så stortalende! Ganske vist havde han aldrig tænkt sig muligheden af, at man ville tage ham på ordet og forlange, at han med sin egen person skulle træde i brechen for sine udsagn. Men nu var der desværre ikke mere nogen udflugt for ham, hvis han da ikke ville blive til latter for hele Werst og løbe spidsrod i hele landets påsyn. Han besluttede altså at gøre gode miner til slet spil.

"Nuvel da! Når I ønsker det …" sagde han, "så vil jeg ledsage Nick Deck, skønt jeg anser det for at være ganske unyttigt …"

"Udmærket, doktor Patak, det er dog i det mindste et ord!" råbte mændene ved de små drikkeborde.

"Hvornår skal vi begive os på vej, skovfoged," spurgte doktor Patak i en tone, som han forsøgte at gøre så ligegyldig som muligt; men som dog kun slet dækkede over hans skræk for det hele foretagende.

"I morgen tidlig," svarede Nick Deck.

Efter disse sidste ord blev der ganske stille rundt omkring i stuen, et godt bevis for, at denne sag havde sat såvel mester Koltz som de øvriges sind i den dybeste bevægelse. Glas og flasker var tømte, og dog rejste ingen sig; ingen gjorde anstalter til at forlade gæstestuen, skønt det var sent nok til at gå hjem. Dette opfattede Jonas som et tegn til, at der endnu en gang skulle opvartes med snaps og *rakiou*, og han gav sig derfor til at skænke rundt. Men stemningen blev ikke livligere af den grund.

Så lod der sig pludselig, midt i den almindelige stilhed, tydelig høre en stemme, der langsomt udtalte følgende ord:

"Nick Deck, gå ikke til slottet! … gå ikke derhen … der truer dig en ulykke!"

Hvem havde udtalt denne advarsel? Hvorfra kom denne stemme, som ingen kendte og som syntes at tone fra en mund, som ingen øjnede? Det kunne kun være et spøgelses stemme, en overnaturlig stemme fra den anden verden …

Nu nåede forfærdelsen sit højdepunkt. Den ene vovede ikke at se på den anden og ingen formåede at bringe en stavelse over sine læber; den modigste i hele selskabet – dette var åbenbart den unge Nick Deck – ville imidlertid vide, hvorledes det nu egentlig forholdt sig med denne stemme. Der var for ham ingen tvivl om, at ordene var blevet udtalt her i selve gæstestuen.

Så nærmede skovfogeden sig først og fremmest en stor kiste, som han åbnede …

Ingen!

Han undersøgte gæsteværelserne, der stødte op til den store krostue …

Ingen!

Han stødte værtshusets dør op og gik ud på terrassen og hen til Wersts hovedgade …

Ingen!

Få minutter efter havde mester Koltz, magister Hermod, doktor Patak, skovfoged Nick Deck, fårehyrden Frik, den gamle bonde og alle de andre forladt værtshuset, således at kun dettes indehaver Jonas blev alene tilbage. Inden Jonas gik i seng, drejede han denne aften nøglen i husdøren to gange omkring.

Det kan nok være, at beboerne i Werst i det hele taget havde travlt denne nat. De barrikaderede enhver tilgang til deres huse så godt, som de på nogen måde kunne ved at stable stole og borde ovenpå hinanden, foran dørene, aldeles som om en hær af vilde allerede var i hælene på dem.

5. På vej til slottet

Den følgende morgen gjorde Nick Deck og doktor Patak sig i stand til opbrud ved nitiden. Skovfogeden havde til hensigt at bestige Vulkans bjergryg for således ad den korteste vej at begive sig til slottet. Foran ham lå nu udbredt den mægtige bjergkæde, der har været kendt så langt historien rækker tilbage i tiden. I oldtiden kaldtes Karpaterne "Montes Sarmatici". Den mægtige bjergkæde omgiver mod nord, øst og syd Ungarn og Siebenbürgen, som den omfatter med en vældig bue. I virkeligheden er Karpaterne en fortsættelse af Alperne, fra hvilke de dog er skilt ved Donaufloden. På en måde hører de også til de mellemtyske bjerge og Balkankæden, men fra de første er de afgrænset ved Marchs og Beczvas dale og fra de sidste ved Donausletten. De afgrænser Ungarn og Siebenbürgen og tillige Mähren, Schlesien og Rumænien. De løber i retning fra nordvest til sydøst på en strækning af ikke mindre end 1632 kilometer, og de indtager det mægtige areal af 188.000 kvadratkilometer. Det er klart, at en så uhyre bjergkæde inddeles i flere afdelinger, og disse hedder da Vestkarpaterne, Centralkarpaterne, de Karpatiske Skovbjerge og det Siebenbürgske Højland. Visse steder har de en overordentlig vild karakter, og man kan endnu træffe ulven, ræven, bjørnen, lossen og vildkatten. Den ensomme vandrer vil i Centralkarpaterne ofte pludselig stå ansigt til ansigt med det sidstnævnte dyr, der gerne ligger udstrakt på en gren og stirrer ligesom hypnotiseret på mennesket. Er han jægersmand og

ikke har sin bøsse med, kan han sætte sin hat eller sin frakke på en stok og fjerne sig. Kommer han da, efter flere timers forløb tilbage med sit skydevåben, vil han træffe vildkatten i samme stilling, stadig stirrende på klædningsstykkerne. Men det gælder om at være en sikker skytte, for rammer han ikke dyret dødeligt, springer det på ham i næste sekund. I Karpaterne findes også hjorte, rådyr og gemser, og på de stejleste og mest utilgængelige steder, bygger lammegribben sin rede.

Ja, de bjerge, som vore venner nu skulle til at bestige, hører i sandhed til en af de ejendommeligste formationer i Europa, og vi skal nu høre, hvorledes det gik de to opdagere. Efter at røgen havde vist sig over Karpaterslottets vagttårn og efter den sælsomme oplevelse med stemmen, der var blevet hørt i *Kong Mathias*'s gæstestue, kan det ikke undre nogen, med det kendskab vi nu har til hele befolkningen, at mange af dem var fra sans og samling. Nogle sigøjnere talte allerede om at forlade landet. I familierne underholdt man sig overhovedet ikke om andet … og man talte om begivenhederne med ganske sagte stemme. Der var næppe en eneste, der vovede at benægte, at det var selve Djævelen – Chort – der havde givet den unge skovfoged den uhyggelige advarsel. I Jonas' værtshus havde der i det mindste været femten af de mest troværdige personer til stede, som med deres egne øren havde hørt de mærkværdige ord. Den anskuelse, at de skulle have været ofre for et sansebedrag, var således ganske uholdbar. Nej, her kunne ingen tvivl være. Nick var blevet advaret med navns nævnelse og en ulykke måtte overgå ham, hvis han virkelig var så dristig at gennemsøge Karpaterslottet.

Og den unge skovfoged ville tilmed indlade sig på dette forehavende uden at han ligefrem var tvunget til det. Tværtimod! Endskønt mester Koltz nødvendigvis måtte lægge megen vægt på, at slottets hemmelighed blev afsløret, og skønt hele landsbyen havde stor interesse i at erfare, hvad der i virkeligheden foregik, så havde man dog ingen møje sparet for at få Nick til at ombestemme sig og tage sine ord tilbage. Forgrædt, fortvivlet med øjnene endnu fulde af tårer, havde Miriota anråbt ham om dog endelig at slå dette eventyr ud af tankerne. Allerede før den hemmelighedsfulde advarsel var fremkommet, havde det jo været et meget alvorligt forehavende; men efter at man havde hørt den, måtte man sige at det var en rent ud afsindig handling. Nu næsten umiddelbart førend sit bryllup ville Nick sætte sit liv på spil ved et sådant dumdristigt forsøg. Men der var ikke noget at stille op, selv hans forlovede, der faldt på knæ for ham, formåede ikke at rokke ham i hans beslutning.

Det gjorde ikke noget mærkbart indtryk på skovfogeden, om hans venner besvor ham om at lade være eller Miriotas tårer randt i stride strømme. Men det forundrede i øvrigt ingen. Folk kendte jo hans bestemte karakter, hans vedholdenhed, for ikke ligefrem at sige hans stivsindethed. Han havde en gang sagt, at han ville gå ind i Karpaterslottet, og deri kunne nu intet længere hindre ham … ikke en gang den mod ham direkte rettede trussel … ja, han ville gå til slottet, selv om han aldrig skulle vende tilbage derfra! Da opbruddets time omsider kom, trykkede Nick Deck sin Miriota endnu en gang til sit hjerte, mens den unge pige korsede sig med tommelfingeren, pegefingeren og mellemfingeren, hvilket efter rumænsk skik

betyder en hyldning af treenigheden, Faderen, Guds Søn og den Helligånd.

Og nu doktor Patak? … den stakkels fyr, der så sig nødsaget til at ledsage skovfogeden, havde gjort flere forgæves forsøg på at slippe fri – men rigtignok uden held. Hvad han havde kunnet indvende imod det, havde han gjort af et godt hjerte. Han havde endog ført åndestemmen i marken – som man efter hans anskuelser rigtig nok ikke skulle skænke den ringeste tiltro – denne stemme, der udtrykkelig havde forbudt at betræde slottet.

"Åh, denne trussel gjaldt kun mig alene," gav Nick Deck ganske simpelt til svar på hans indvending.

"Og hvis der nu tilstøder Dem en ulykke, skovfoged," havde doktoren derpå sagt, "kan jeg så komme derfra uden at tage skade?"

"Skade eller ikke skade, De har en gang givet Deres ord på, at De vil gå med mig til slottet, og det vil De altså gøre af den simple grund, at jeg går derop."

Da de indså, at den unge skovfoged ikke ville lade sig afholde fra at indfri sit løfte, gav folkene ham i Werst fuldstændig ret med hensyn til doktor Patak. Det var dog altid bedre, at Nick Deck ikke styrtede sig alene ud i dette eventyr. Også doktoren gav, skønt opfyldt af bange anelser, endelig efter, da han så, at ethvert tilbagetog var ham afskåret og at hele hans stilling i landsbyen var truet, og da han under alle omstændigheder kunne sige sig selv, at han ville blive til latter resten af sit liv, hvis han nu kneb ud, efter at han i årevis havde hengivet sig til pralerier. Han klamrede sig nu til det sidste håb, han skimtede endnu en bagdør, idet han allerede ved afrejsen var fast bestemt

på at benytte den første og mindste hindring, som de mødte undervejs, til at indvirke på sin rejsefælle og få ham til at vende om.

Nick Deck og doktor Patak begav sig altså på vej og mester Koltz, hans datter Miriota, læreren magister Hermod, fårehyrden Frik og gæstgiveren Jonas ledsagede dem til landevejens nærmeste bøjning, hvor de blev stående.

Her rettede mester Koltz for sidste gang kikkerten – som han nu aldrig mere lagde fra sig – mod slottet. Fra vagttårnets skorsten steg nu ingen røg op; for hvis det havde været tilfældet, ville man utvivlsomt let kunne have set den i denne smukke forårsmorgens klare luft. Nogle af mændene troede allerede, at slottets naturlige eller overnaturlige beboere måtte være krøbet til korset, da de så, at skovfogeden ikke i mindste måde bekymrede sig om deres trusler – og dette forekom dem at være yderligere anledning til at benytte denne lejlighed til at få en tilfredsstillende løsning på hele sagen.

Man trykkede endnu en gang hinandens hånd, og Nick Deck, der tog doktoren med sig på vejen, forsvandt bag bjergryggen.

Den unge skovfoged var iført sin tjenestedragt, en med et bredt skjold udstyret hue, våbenfrakke med bælte, hvori hang en hirschfænger, vide benklæder, jernbeslåede støvler, patrontaske ved siden og den lange bøsse over skulderen. Han havde ry for at være en sikker skytte, og selv om her ikke var tale om et møde med ånder, så dog måske med landstrygere, der drev omkring i nærheden af grænsen, og skulle man heller ikke støde på den slags ubehagelige fyre, så var det i det mindste ikke udelukket, at man kunne møde de ofte ret ondskabsfulde

bjørne, så det var under alle omstændigheder klogt og fornuftigt at være således udrustet, at man kunne værge sig.

Doktoren havde bevæbnet sig med en gammel pistol med flintlås, der af fem skud klikkede tre gange. Han bar også en økse, som hans ledsager havde pånødet ham, for i nødsfald at kunne rydde en vej gennem Plesas tykke underskov. På hovedet bar han den slags store hatte, som bønderne plejer at gå med, og hans krop var tæt indesnærret i en fast tilsluttende frakke. På fødderne havde han mægtige sko med stærke jernbeslag. Trods denne svære udrustning, håbede han dog at kunne flygte, så snart der tilbød sig en blot nogenlunde passende lejlighed dertil.

Nick Deck og han havde ligeledes forsynet sig med noget proviant for det tilfælde, at deres udflugt skulle komme til at strække sig over længere tid, end de havde tænkt sig. Disse levnedsmidler bar de i rygsække.

Da de var kommet ud over vejens bøjning, gik Nick Deck og doktoren nogle hundrede skridt langs bækken Nyads højre bred. Den egentlige vej, der omkredsede bjergmassens slugter mangfoldige gange, ville have ført dem for langt mod vest. Det mest fordelagtige ville nu have været, hvis de havde kunnet blive ved at følge bjergbækkens leje videre, da dette ville have forkortet afstanden til slottet med omtrent en tredjedel; for bækken Nyad udspringer direkte fra fordybningerne i Orgallplateauet, hvor, som så ofte sagt, Karpaterslottet ligger. Den i begyndelsen tilgængelige, stejle bred, der senere hen blev meget dybt indskåret, og langs hvilken klippeblokke tårnede sig op i et broget virvar, egnede sig imidlertid ikke en gang til passage for fodgængere. De to vandringsmænd måtte derfor

bøje skråt af til venstre for atter at få ansigtet i den rigtige retning mod slottet, når de var kommet gennem den underste zone, der var opfyldt af Plesaskovene.

Dette var for øvrigt den eneste side, fra hvilken man kunne nå op til slottet. På den tid da baron von Gortz boede på borgen, dannede en slags smal dæmning en forbindelsesvej ned til landsbyen Werst. Den gik over Vulkans ryg og langs dalen, der gennemstrømmes af den valakiske Sil. Nu havde der allerede i næsten tyve år vokset træer og buske over den gamle forbindelsesvej, og de lukkede så tæt, at det ikke var muligt mere at finde vej, ja, ikke en gang en sti, der var tilstrækkelig bred til at en slange kunne have bevæget sig ad den.

Da de forlod Nyads dybe, udhulede leje, gennem hvilket en virkelig vandhvirvel brusede frem, blev Nick et øjeblik stående for at orientere sig. Slottet var ikke mere synligt; det kunne først atter komme frem på den anden side skoven, som dækkede den underste del af bjerget – en i Karpaternes formation ganske almindelig foreteelse, verdenshjørnerne var altså her, hvor alle kendetegn manglede, meget vanskelig at bestemme. Kun Solens stilling – dennes stråler strejfede hen over de fjerne bjergkamme i sydøst – var til nogen nytte og hjælp.

"Dér kan De selv se, skovfoged, dér kan De selv se, ikke en gang en vej er her … eller i det mindste da ikke mere."

"Da vil det hurtigt lade sig gøre at lave en," svarede Nick Deck.

"Ja, det er let sagt, Nick …"

"Og også let at udføre, Patak."

"De er altså lige så fast besluttet som tidligere?"

Skovfogeden indskrænkede sig til at svare med et bejaende tegn og slog ind på en vej på kryds og tværs imellem træerne.

Da følte doktoren en næsten uimodståelig trang til at vende om på stående fod. Hans ledsager, der en enkelt gang vendte sig om, tilkastede ham imidlertid et så bydende blik, at bangebuksen ikke anså det for tilrådeligt at blive tilbage.

Doktor Patak klamrede sig endnu til et eneste håb. Nemlig til den tanke, at Nick Deck kunne forvilde sig i de uendelige skovmassers labyrint. Han regnede imidlertid uden sin ledsagers fortrinlige sporsans, uden hans fagmæssige instinkt, uden denne, så at sige, dyriske færdighed, der tillod ham at rette sig efter næsten usynlige tegn, efter grenenes stærke fremspring i denne eller hin retning, efter jordbundens bølgelinjer, efter mossets vekslende farver, for denne skifter eftersom det tykke, bløde skovtæppe har været mest udsat for enten sønden- eller for nordenvinden.

Nej, Nick Deck var alt for fortrolig med sit kald, og han gik i disse omgivelser, der var ham fuldkommen ubekendte, med en hurtighed og en iver, som var aldeles forbløffende. Og det mærkværdigste var, at han aldrig tog fejl. Han ville i Coopers land have været en værdig konkurrent til en Læderstrømpe, en Hjortedræber, en Stifinder eller en Chingachgook.

Igen og igen skulle denne skovzone berede virkelige betydelige vanskeligheder. Elme, bøge, enkelte af den slags ahorn, som man kalder "falske plataner", og prægtige gamle ege voksede på bjergets nederste skråninger, lige op til birkeregionen og til gran- og fyrretræerne, som stod på de højereliggende steder på bjergryggens venstre side. Disse træer med deres mægtige stammer, hvis unge grene var i deres

kraftigste alder og som, følge deraf dækket med et tæt løvværk, skød her ind imellem hinanden og dannede et grønt tag, som solstrålerne kun hist og her formåede at trænge igennem.

Vejen ville dog ikke have været så besværlig, hvis de to vandringsmænd havde villet bukke sig under de nederste grene. Men at gøre dette var næsten umuligt, for jordbunden frembød endnu flere hindringer end selve skoven. Det ville have krævet et uhyre arbejde at beskytte sig mod tidsler og nælder. Ved den svageste berøring fik man deres tusinder af brændhår og pigge at føle. Når alt kom til alt, var Nick Deck ikke den mand, der tog sig den slags ting særligt nær, og kunne han blot trænge frem igennem krattet, så generede nogle rifter og hudafskrabninger ham ikke noget videre.

Opstigningen kunne under sådanne forhold naturligvis kun foregå meget langsomt. Det var et højst ubehageligt tillæg til den i forvejen ingenlunde lette opgave, der her igennem blev givet Nick Deck og doktor Patak. For det blev dem mere og mere klart, at de på denne måde først ville nå slottet i løbet af eftermiddagen. Hvis de var kommet derop, mens det endnu var tilstrækkeligt lyst, så kunne de have besøgt slottet med det samme og endnu før nattens frembrud være vendt tilbage til Werst.

Med øksen i hånden banede skovfogeden sig vej gennem det tætte krat, der var besået med planterigets bajonetter, og hvor det var anstrengende at holde fodfæstet på det ujævne terræn, der var dækket med rødder og nedfaldne grene. Undertiden stødte han også på træstammer, der var faldet om, eller han gled i det fugtige lag af visne blade, som havde ligget der i årevis, uberørt af vinden. Når han således undertiden ufrivilligt

kom til at sætte sig, sprang myriader af frøkapsler med en lyd som knaldperler. Dette hensatte doktoren i den største rædsel. Når han hørte denne knitren, sprang han sky til side, så sig om til højre og venstre og drejede så endelig forfærdet rundt, og så kunne det hænde, at en vissen kvist blev hængende ved hans øre, og han fik en fornemmelse af, at han blev grebet af en klo, der ville holde ham tilbage. Nej, her var hans liv ikke mere sikkert, den stakkels mand. Og nu var de også allerede nået så langt, at han ikke mere ville have vovet at vende tilbage alene, og han anstrengte sig da af alle kræfter for at hans, for alle indvendinger uimodtagelige, ledsager ikke skulle få forspring.

Undertiden stødte de vandrende pludselig på underlige store, åbne pletter, hvor dagslyset faldt ind med sin fulde styrke. Vældige flokke af sorte storke, der var blevet opskræmt i deres ensomhed, flygtede fra deres reder i de høje grene og flagrede larmende omkring. Det at komme frem over de åbne steder i skoven forekom dem endnu mere trættende, end at trænge gennem det tætte krat. Her lå i en uhyre stabel de af stormen knækkede eller af alder omstyrtede træer, ganske som om skovhuggerens økse havde givet dem dødsstødet. Ja, det var et sørgeligt syn at se disse vældige træer langsomt blive fortæret af mug og råddenskab. At tænke sig, at de aldrig skulle blive til nytte for nogen, at ingen kærrer skulle slæbe dem hen til den valakiske Sils strømme, hvorfra de i store flåder kunne være transporteret ned til savmøller og være blevet opskåret og have tilført landet betydelige rigdomme. Det var ikke vanskeligt at se, at her flød en velstandskilde, som blot krævede en ringe foretagsomhed for at ledes ind i det rette leje. Men læseren vil

allerede for længst have erfaret, at handlekraft ikke just var et særkende for befolkningen i disse egne.

Nick Deck og hans kammerat havde det største besvær med at klatre over disse hindringer; men undertiden var de absolut nødt til det, nemlig når det viste sig umuligt at omgå dem. Selv om det lykkedes nogenlunde for den bevægelige, smidige og kraftige, unge skovfoged, så kunne det dog hænde at doktor Patak, med sine korte ben og sin topmave, nu og da fuldstændig mistede vejret og tillige, at han ikke kunne undgå at falde, så at Nick Deck måtte ile ham til hjælp.

"De ser, Nick, at det ender med, at jeg til ingen verdens nytte brækker mine ben," jamrede doktor Patak gentagne gange.

"Nå, så kurér Dem selv!"

"Jeg beder Dem, unge mand, vær fornuftig. Man skal ikke stræbe efter at opnå det umulige."

Men da var Nick Deck for længe siden vandret et langt stykke forud og doktoren, der ikke kunne rokke ham ud af stedet, skyndte sig med at indhente ham på ny. Det var meget besværligt at holde sig nogenlunde orienterede, hvorvidt den retning, man hidtil var gået i, var den rigtige, den som man skulle styre for at nå borgen. Da jordbunden dog stadig steg opad, måtte man håbe, at man ville komme til skovens rand, og denne blev da også nået klokken tre om eftermiddagen.

Udover den egentlige skovregion, fra grænsen og op til Orgallplateauet, strakte sig endnu et bælte af grønne træer, men disse stod ikke så tæt sammen, men enkeltvis som forposter, og jo stejlere grunden hævede sig opad, desto færre træer blev der.

Her blev også bækken Nyad på ny synlig mellem klipperne, og den havde altså drejet mere i nordvestlig retning, med andre ord, netop således som Nick Deck havde tænkt sig og havde beregnet i sin plan. Synet af bækken overbeviste den unge skovfoged om, at han var slået ind på den nærmeste vej, da bækken syntes at udspringe fra plateauets klippespalter.

Nick Deck kunne ikke afslå doktoren en times hvile ved bredden af bækken. Men for øvrigt var det ikke blot benene, der trængte til at hvile sig, også maven gjorde sine krav gældende. Rygsækken var vel stoppet, og både doktorens og Nick Decks græskarflasker var fyldt med *rakiou* lige op til propperne. Ved siden af dem mumlede venligt det friske, klare kildevand, der var så herligt filtreret af bækkens grus. Det var kun nogle få skridt under dem, og hvad kunne man så ønske sig mere? Når de to mænd havde anstrengt sig så meget, så måtte de nu også virkelig styrke sig ordentligt.

Siden opbruddet havde doktoren haft det største besvær med at veksle blot et enkelt ord med Nick Deck, der hele tiden var ilet forud. Men nu, da de sad ved Nyads bred, kan det nok være, at han holdt sig skadesløs for denne lange tavshed. Hvis det var Nick Decks natur at være tavs og indesluttet, så må man lade den anden, at han satte pris på en ordentlig passiar. Når man nu ved, at de to mænds karakter var således, så forstår det sig jo nok, at der fra den ene side blev gjort mange vidtsvævende spørgsmål, og at disse blev besvaret kort og knapt af den anden part.

"Lad os dog snakke lidt sammen, kære skovfoged, og lad os have en ordentlig alvorlig samtale," begyndte doktoren.

"Jeg hører," sagde Nick Deck.

"Jeg mener, at når vi har gjort holdt her, så er det sket i den hensigt at vinde nye kræfter."

"Fuldstændig rigtigt."

"Før vi vender tilbage til Werst ..."

"Nej, før vi går videre til Karpaterslottet!"

"Jeg beder Dem, min gode Nick Deck, om at tænke Dem ordentlig om. Se på Deres ur, nu har vi omtrent været seks timer undervejs, og vi har endnu næppe tilbagelagt halvvejen ..."

"Et bevis på, at vi ikke har nogen tid at spilde."

"Men forstår De da ikke, menneske, at det vil blive nat, før vi når op til slottet, og så meget ved jeg da, skovfoged, at De ikke vil være så fjollet at vove Dem derind, uden at De kan se klart og tydeligt; med andre ord, vi bliver da nødt til at afvente morgendagen ..."

"Nå, ja, så venter vi."

"De vil altså ikke give afkald på dette forehavende, i hvilket der dog ikke er sund sans?"

"Nej."

"Så-å, virkelig? Og her sidder vi nu fuldstændig udmattede og trænger til et godt dækket bord i et gemytligt lag og derefter en god seng i et stille værelse, og De tænker på at tilbringe natten under fri himmel?"

"Ja, det gør jeg, i det mindste hvis noget skulle forhindre os i at nå gennem slottets ringmur."

"Og hvis der ikke gives en sådan hindring?"

"Så sover vi i et værelse i vagttårnet."

"I et værelse i vagttårnet!" råbte doktor Patak, "og det tror De, skovfoged, at jeg vil give samtykke til, at vi tilbringer en nat i det indre af dette forheksede slot ...?"

"Bevares! Hvis De foretrækker at blive udenfor alene, så for mig gerne!"

"Alene! Skovfoged! … det er imod al aftale … men må vi endelig skilles, så ser jeg hellere at det sker her, så at jeg endnu kan vende tilbage til landsbyen."

"Aftalen var, doktor Patak, at De skulle følge mig, hvorhen jeg så gik –"

"Ja, det er rigtigt nok, men om dagen. Husk på det. For natten har vi ingen aftaler truffet."

"Nå, for min skyld ingen alarm, det står Dem frit for at gå herfra, hvis det behager Dem; men pas på, at De ikke forvilder Dem i skovtykningen!"

At forvilde sig … Der dukkede et frygteligt skræmmebillede op for doktoren. Det var næsten det, han var mest bange for af alt. Henvist alene til sig selv og uden det fjerneste kendskab til de utallige kryds- og tværstier i den utilgængelige del af Plesaskovene, følte han sig ude af stand til at finde vejen tilbage til Werst. Og så for øvrigt at være alene, hvis det skulle blive nat forinden og sandsynligvis en bælgmørk nat – at gå ned ad bjergets skrænter med fare for måske at styrte ned i en afgrund, det var på ingen måde nogen lokkende udsigt for ham. Han satte nu sin lid til, at man ikke kunne nå slottet førend det blev mørkt, og det var jo overhovedet ikke til at tænke på at klatre over muren efter solnedgang. Alt i alt forekom det ham da rigtigere og klogere at følge forstmanden til foden af ringmuren. Men inden han helt bestemte sig dertil, ville han dog vove endnu et sidste forsøg på at få sin ledsager til at opgive sit forehavende.

"I ved, min kære Nick," henvendte han sig til denne, "at jeg aldrig ville være i stand til at forlade Dem. Da De nu er fast bestemt på, at begive jer til slottet, så vil jeg ikke lade Dem gå alene."

"Det var dog endelig en gang et fornuftigt ord, doktor Patak, og det synes jeg, De skulle holde fast ved."

"Jamen, hør endnu et ord, Nick, når vi nu først kommer til slottet, efter at natten er brudt frem, så lov mig, ikke at gøre noget forsøg på at trænge ind i borgen …"

"Jeg lover kun, doktor, at jeg ikke vil vige tilbage selv for det umulige for at nå derind og heller ikke vige en fodsbred tilbage, før jeg har overbevist mig om, hvad der foregår derinde."

"Hvad der foregår derinde, skovfoged!" råbte doktor Patak og trak på skuldrene, "hvad mener De med det? Hvad skulle der vel foregå der inde?"

"Ja, da jeg på forhånd ikke ved noget om det, men er fast besluttet på at erfare det, så skal jeg også nok trænge til bunds i sagen."

"Først og fremmest må man dog overhovedet nå hen til dette berygtede djævleslot," fortsatte doktoren, hvis opfindsomhed nu var i færd med at ebbe ud. "Hvis jeg skal dømme efter de hidtidige erfaringer og efter den tid, som det har taget os at tilbagelægge vejen igennem Plesaskovene, så vil dagen gå til hvile, før vi får slottet at se på nært hold."

"Det tror jeg ikke," svarede Nick Deck, "højere oppe på bjerget er granskoven ikke så gennemfiltret med underskov som dette vildnis af elm, ahorn og bøgetræer."

"Men stigningen er så meget desto stejlere."

"Det gør ikke noget, når bare grunden er sådan, at man kan passere over den."

"Men jeg har ladet mig sige, at vi får at gøre med bjørne oppe på Orgallplateauet."

"Jeg har min bøsse med, og De har Deres pistol, det må være tilstrækkeligt til at vi kan holde os dem fra livet."

"Men når det bliver nat, løber vi fare for at forvilde os i mørket."

"På ingen måde; for vi er endnu i besiddelse af en fører, der, det tror jeg ganske sikkert, ikke på ny vil forlade os."

"Hvad ...? En fører ...?" råbte doktoren forbavset.

Han sprang hastigt op og kastede et uroligt blik omkring sig.

"Ja visselig," forsikrede Nick Deck, "og denne fører er ingen anden end bækken Nyad. Når vi går langs dens højre bred, vil vi sandsynligvis kunne nå randen af plateauet, for der oppe fra har den sit udspring. Efter min mening vil vi i løbet af to timer kunne stå ved slottets port, hvis vi da ikke opholder os længere her."

"I løbet af to timer ... bare de to timer ikke bliver til seks."

"Nu altså fremad. Er De parat?"

"De vil allerede videre, Nick? Vi har dog ikke hvilet os mere end et par minutter."

"Et par minutter, der tilsammen udgør en halv time, altså for sidste gang, er De færdig?"

"Ja, det er ligesom man tager det, når ens ben hænger som bly ved ens krop. De ved dog, at jeg har ikke skovfogedlægge, Nick Deck, mine fødder er svulmet ret betydeligt op, og det er rent ud sagt en grusomhed, at ville tvinge mig til at følge med."

"Nu har jeg nok af Deres jeremiader, Patak, jeg stiller Dem ganske frit. Forlad mig, hvis De har lyst, lykkelig rejse!"

Nick Deck rejste sig.

"For Himlens skyld, skovfoged," råbte Patak, "hør dog blot et eneste ord endnu."

"Af Deres dumheder?"

"Nej, nej, men da det dog er for sent, ville det så ikke være bedre foreløbig at blive her og overnatte under disse træer? I morgen kan vi bryde op ved daggry og så har vi hele formiddagen for os til at nå slottet!"

"Doktor," svarede Nick Deck, "jeg gentager det for Dem. Det er og bliver min bestemte vilje, at jeg allerede vil tilbringe denne nat i slottet."

"Nej," gentog doktoren med fasthed, "det vil De ikke gøre, Nick. Om ingen anden, så skal *jeg* vide at forhindre jer i det."

"De?"

"Jeg hager mig fast til Dem, jeg trækker Dem tilbage … jeg slår løs på jer, hvis det bliver nødvendigt."

Den ulykkelige Patak vidste ikke mere, hvad han skulle sige. Nick Deck havde ikke værdiget alle hans udbrud noget svar, og efter at han atter havde hængt bøssen over skulderen, gjorde han nogle skridt op ad Nyads bred.

"Men så vent dog – vent dog blot lidt," råbte doktoren klagende. "Det er da også en sand djævel, den karl! Blot et øjeblik endnu …! Mine ben er ganske stive … Mine led bevæger sig ikke …"

Leddene tabte imidlertid meget snart deres ubevægelighed; for den forhenværende sygepasser måtte, enten han peb eller sang, tvinge sig til at løbe efter skovfogeden på sine korte ben.

Nick Deck ikke så meget som vendte sig om efter sin jamrende kammerat.

Klokken var nu omtrent fire. Over Plesas kam, som de snart havde passeret, strejfede solstrålerne nu kun granskovens højeste toppe. Nick Deck havde alle gode grunde til at drage så hurtigt af sted som muligt; for under træerne blev der, når dagen gik til hvile, meget snart mørkt.

Disse skove med de sædvanlige alpeagtige træarter, frembyder et mærkværdigt og sælsomt syn. I stedet for de skæve, krummede, vildt forgrenede træer, dér langt nede, strækker her nøgne enkeltstående stammer sig indtil atten-tyve meter op over rødderne. På stammerne er der ikke en eneste knast at se, og deres stedsegrønne kroner udbreder sig ligesom et fladt tag. Hverken buskvækster eller græsarter vokser ved deres fod. Deres rødder kryber henover jorden, som slanger, der er stivnede i kulden. Selve grunden er kun dækket med gulligt, glat mos, og hist og her bestrøet med indtørret risbrænde og med enkelte affaldne grankogler, der knasende brydes under den vandrendes fod. Dertil kommer den stejle, af krystalagtige småsten bestående skrænt, der hurtigt gennemslider selv de bedste lædersåler. Vejen gennem denne granskov viste sig da også at være meget trættende, i løbet af den første fjerdingvej. For at kunne klatre over de store klippeblokke, der lå spredt rundt omkring og spærrede vejen, krævedes der et overordentligt smidigt legeme, et par kraftige lægge og en sikkerhed til at bevæge alle lemmer, som doktor Patak desværre ikke var i besiddelse af. Hvis Nick Deck ville have brugt en time til alene at overvinde hindringerne på denne besværlige strækning, så brugte han nu tre, da han var sammen

med sit påhæng, sin kammerat, doktor Patak. Han måtte gentagne gange blive stående for at vente på denne eller for at hjælpe ham, når han skulle klavre over et klippestykke, der var alt for højt for hans korte ben. Doktoren var nu kun besjælet af én frygt – en forfærdelig rædsel – nemlig den, at han skulle blive ladt alene tilbage i denne trøstesløse ensomhed.

Var bjergskrænten således på en måde sværere at bestige, så stod til gengæld træerne i det mindste ikke mere så tæt i nærheden af Plesas top. De voksede nu kun i enkelte grupper af ikke videre stort omfang. Mellem disse trægrupper så man allerede bjergkædens linje, der aftegnede sig mod horisonten og endnu ragede op over aftendisen, der var i færd med at komme op.

Nyad, hvis løb skovfogeden hidtil havde fulgt, var nu blevet til en ret svag vandåre, hvilket kunne tyde på, at dens udspring ikke mere var langt borte. Hen ved hundrede meter over de to sidste afsatser strakte Orgallplateauet sig, der var kronet med Karpaterslottets mure.

Efter at de begge endnu en gang havde lagt sig dygtigt i selen, nåede Nick Deck endelig denne eftertragtede flade, og kort efter kom også doktoren, der rigtignok på dette tidspunkt mest af alt var en livløs masse. Den stakkels mand ville ikke have været i stand til at slæbe sig blot tyve skridt videre, og han styrtede nu også om som en stud, der falder for slagterens øksehug.

Nick Deck derimod følte sig knap en gang træt af den besværlige opstigning. Høj og rank stod han der og slugte med blikket Karpaterslottet, som han aldrig nogensinde før i sit liv havde været så nær.

Foran ham lå ringmuren med sine takker og denne mur, der skulle tjene til forsvar, blev atter selv forsvaret af en dyb voldgrav, over hvilken der kun førte en eneste bro, som mundede ud lige for porten. Broen var optrukket og man så nu, at portbuen bestod af store kvadersten.

På hele højsletten var der i slottets nærmeste omgivelser ganske stille og øde.

Et sidste dagskær tillod endnu at få et samlet indtryk af slottet, der ragede mægtigt frem i aftenskumringen, men hvis omrids dog var halvt utydelige.

Over murværnet var intet menneske at se. Der var heller ingen på vagttårnets øverste flade eller på den terrasse, der gik rundt om den første etage. Ikke den svageste røgsky hvirvlede op om den stolte, af århundreders rust gennemgnavede vejrhane.

"Nå, skovfoged," spurgte doktor Patak, "vil De nu indrømme, at det er umuligt at overskride denne grav, at hejse vindebroen ned og at åbne porten?"

Nick Deck tav, han kunne jo nu sige sig selv, at han ville være tvunget til foreløbig at gøre holdt udenfor slottets mure; for i det mørke, som nu var indtrådt, var det slet ikke til at tænke på, at lade sig glide ned i gravens dyb og klatre op ad den stejle murvold og trænge ind bag ringmuren. Nej, det syntes adskilligt klogere at afvente den næste morgen og at gå til værks med fuldt dagslys.

Dette besluttede da også de to mænd, til stor sorg for skovfogeden, men til endnu større tilfredsstillelse for den ængstelige doktor.

6. En frygtelig nat

Den tiltagende månes sølvsegl havde rejst sig meget hurtigt, efter at solen var gået ned. På skyerne, der langsomt trak forbi ovre i vest, slukkedes efterhånden det sidste lysende røde skær. Fra jorden steg skyggerne stadig højere op ad bjerget. Toppene rundt omkring hyllede sig i mørkets kappe og borgens konturer forsvandt under nattens fløjlssorte slør.

Selv om denne nat også syntes at skulle blive usædvanlig mørk, så var der dog ikke noget, der tydede på, at vore to venner skulle blive forstyrrede ved en pludselig omskiften i vejret, ved storm eller regn, ved torden eller lyn. For Nick Deck og hans ledsager, som jo nu måtte overnatte under åben himmel, måtte dette siges at være overordentlig heldigt.

På Orgalls øde plateau fandtes ikke mere nogle sammenhængende trægrupper. Kun hist og her krøb nogle lave buskvækster hen over jorden, og de kunne ingen beskyttelse yde mod den natlige kølighed. Klippeblokke var der derimod lige så mange af, som man kunne ønske sig. Nogle steder lå de halvt begravet i jorden og andre steder stod de oprejst i en så farlig balancestilling, at man skulle synes, at et ordentligt vindstød måtte kunne rive dem omkuld, og at de derefter ville styrte bragende ned i granskoven.

De eneste planter, der syntes at trives nogenlunde frodigt i denne stenede jordbund, var en buskagtig tidsel, der kaldtes *russertorn*. Dens frøkorn skal, efter hvad den berømte geograf Elisée Reclus fortæller, være blevet bragt herop af

moskovitternes heste. Det må være gået til på den måde, at tidslernes frø har sat sig fast i dyrenes lidt lodne skind, omtrent på samme måde som burrer hager sig fast i klæder, og så er frøet formodentlig blevet tabt, da russerne camperede i disse egne. Elisée Reclus siger om disse planter, at de er en erindring, som russerne har efterladt sig i Transsylvanien, et minde om et tidligere felttog.

Nu drejede det sig imidlertid om at udvælge et nogenlunde vel egnet sted, hvor man kunne afvente dagens komme og beskytte sig mod det stærke fald i temperaturen, som sikkert ville indtræffe i denne højde.

"Ja, vi kan jo ikke klage, her er virkelig et rigt udvalg af nattekvarterer, selv om man ikke kan påstå, at der er overflod på ligefrem herskabelige apartementer," brummede doktor Patak.

"Ja, men så beklag Dem over det," svarede Nick Deck, noget kort for hovedet.

"Naturligvis! Jeg beklager mig jo også. Man kan vanskeligt forestille sig et herligere sted til at hente sig en grundig forkølelse eller en rigtig solid reumatisme, som jeg for mit vedkommende skal have vanskeligt ved at befri mig selv for."

Dette var i sandhed en åben tilståelse af manglende viden, som her udgik fra karantænestationens gamle medhjælpers mund. Åh, hvor smerteligt savnede han nu ikke sit smukke lille hus i Werst med det velholdte sovekammer, hvor sengen stod bag forhænget, ladet med et bjerg af puder. Her på Orgallplateauet gjaldt det kun om at udsøge en blok blandt klipperuinerne, der lå spredt rundt omkring; en, som ved sin stilling bedst kunne tjene som beskyttelse mod den netop nu

opfriskende sydvestvind. Dette påtog Nick Deck sig, og snart sluttede doktoren sig til ham bag et klippestykke, der foroven syntes fladt som et bord.

Stykket dannede en af den slags stenbænke, som man så hyppigt ser i de valakiske provinser ved vejkryds. Scabiosa og saxifraga vokser frodigt omkring dem. På disse kan den vandrende ikke blot hvile sig, men han kan også slukke sin tørst med vand. På bænken plejer at stå en kande, hvis indhold daglig bliver fornyet af de menneskevenlige landboere. Da baron Rudolph boede på slottet, var der også et drikkekar ved denne stenbænk, og hans tjenere havde ordre til at sørge for, at det aldrig var tomt. Karret var her endnu, men det var så fyldt med sand og med planterester, overgroet med grønligt mos og så mørt, at det ville være gået i stumper og stykker ved det svageste stød.

Ved enden af bænken hævede sig en stenpille. Det var resten af et gammelt kors, men af dets arme var ikke spor at se, derimod kunne man ved et nøje eftersyn opdage den halvt forvitrede fuge, i hvilken armene havde hvilet. Da doktor Patak som bekendt var fritænker, kunne det naturligvis ikke let falde ham ind, at dette oven i købet stærkt forfaldne kors ville beskytte ham mod overnaturlige foreteelser. Og dog var han, i følge en hos fritænkere ofte iagttaget mærkværdig anomali, ikke langt fra at tro på Djævelen. I følge hans opfattelse, som han først i dag havde erhvervet sig, måtte Chort være i nærheden, da han holdt slottet i sin magt og, hvis der påkom dette overnaturlige væsen en tilfældig lyst til at dreje halsen om på dem begge, så ville hverken den lukkede borgport eller den optrukne bro kunne forhindre ham i at komme ud.

Ja, når doktoren rigtig gjorde sig klart, at han skulle tilbringe en hel nat under sådanne forhold; ja, da skælvede han som et espeløv. Nej, det ville være at forlange for meget af den menneskelige natur, og efter hans mening måtte selv den mest viljestærke karakter bukke under.

Men da vågnede langsomt en ny tanke i hans sjæl, en tanke, der endnu ikke havde meldt sig i hans hjerne siden opbruddet fra Werst. Nu var det tirsdag aften og på denne aften vogter hele komitatets beboere sig viselig for at gå ud efter solnedgang. I følge ældgamle overleveringer hedder det sig, at det ligefrem ville være at udfordre de onde ånder til et møde, hvis man en tirsdag aften begav sig udenfor landsbyen.

Efter solnedgang færdes ikke nogen levende mors sjæl, vel at mærke om tirsdagen, på landevejen eller på fjeldstierne. Og nu befandt doktor Patak sig ikke alene udenfor sit hus, men endog i nærheden af et fortryllet slot, næsten tre mil borte fra den sikre landsby. Her skulle han holde ud til den næste dags morgenrøde viste sig på himlen … hvis man overhovedet nogensinde skulle gense en sådan skønhed …! I sandhed, det var dog at friste selve Djævelen!

Mens han endnu var helt hengiven til sådanne forestillinger, så doktoren sin ledsager ganske uanfægtet trække et stykke solidt, koldt flæsk op af rygsækken, efter at han først havde styrket sig med en ordentlig slurk. Doktoren mente, at han foreløbig ikke kunne foretage sig noget bedre end at efterligne sin ledsager, og det gjorde han så også. Han behøvede kun et stykke skinke og en skive brød for at genvinde de tabte kræfter. Dog, selv om han således blev herre over sin sult og tørst, formåede han ikke at besejre sin frygtelige angst.

"Nu skal vi have os en ordentlig lur," begyndte Nick Deck, der allerede havde lagt sin proviantsæk til rette som hovedpude ved foden af klippeblokken.

"Sove, skovfoged?"

"Ja naturligvis, doktor, og nu godnat."

"Ja, det er let nok at ønske en god nat; men jeg er rigtignok bange for, at den vi nu går ind til, tager en ende med forskrækkelse."

Nick Deck, der ikke var oplagt til at snakke, gav ikke noget svar. Han havde længe været vant til nu og da at overnatte i skoven, og han udsøgte sig nu, lænet til stenbænken, den bekvemmeste stilling og faldt snart i en dyb søvn. Doktoren kunne ikke gøre andet end at brumme for sig selv, da han så hvor dybt og regelmæssigt hans ledsager åndede. Han selv formåede ganske vist ikke, ikke en gang i nogle få minutter, at stille syns- og høresansen uden for tjeneste. Hvor træt han end var, spejdede og lyttede han rundt omkring til alle sider. Hans hjerne blev et bytte for tågede, indbildte billeder; en plage, der ofte plejer at følge med søvnløshed. Men hvad ville han egentlig iagttage i dette mørke, der nu var fuldkommen uigennemtrængeligt …? Alt og intet … de ubestemte former af genstandene, der omgav ham, de over himmelhvælvingen dragende skyer … slottets stenmasser, som man næppe anede … Så var der den mulighed, at Orgallplateauets kæmpeblokke kom til live og begyndte at udføre en heksesabbat. Hvis de nu gjorde sig fri fra deres undergrund og faldt ned ad skrænten og rullede henover de to forvovne mennesker og knuste dem i stumper og stykker her foran slottets port, som det udtrykkeligt i går var blevet dem forbudt at træde indenfor – hvad så? Havde de så

ikke fortjent deres skæbne? Den ulykkelige doktor havde rejst sig op og lurede på de lyde, som plejer at høres heroppe i dette høje plateau. Han gav agt på enhver foruroligende mumlen, der for ham lige så godt kunne være en sukken eller en stønnen. Han hørte også hvorledes *Nyctaloperne*, en fugl af natteravnenes slægt, med tunge vingeslag strøg hen over de nærmeste klippeblokke. Grævlingene, der var ude på deres natlige runde, og to eller tre par af den slags slørugler, hvis skrig ligner en hemmelighedsfuld dødsklage. Da trak den beklagelsesværdiges muskler sig smerteligt sammen, så at han knap formåede at røre sig, og badet i iskold sved skælvede han over hele kroppen, som var hans usalige endeligt nær.

Således sled de lange timer sig af sted indtil midnat. Havde doktor Patak nu kunnet snakke en lille smule, var der blevet givet ham lejlighed til nu og da at veksle et par ord eller i det mindste at lade sine klagers strøm få frit løb, så ville han visselig have ængstet sig mindre.

Men Nick Deck sov – sov som et murmeldyr.

Og nu var det midnat, den værste af alle timer, det øjeblik hvor hekse og ånder kommer til syne. Hvad var det da, der foregik derovre?

Doktoren havde rejst sig helt op og spurgte sig selv, om han virkelig var vågen eller om han befandt sig under indflydelse af et bjergmareridt? I sandhed, deroppe troede han ikke blot at se; men han så virkelig sælsomme skikkelser, belyst af et blændende lysskær, der svævede fra en del af himlen til en anden, som steg op og dalede ned og blandede sig med skyerne. Han så også uhyre drager med slangehaler, griffer med lange vinger, kæmpekrager, frygtelige vampyrer, der greb ud efter

ham med deres klør eller som syntes at ville sluge ham med hud og hår mellem deres vældige kæbeben.

Nu forekom det ham, som om alt var i bevægelse på Orgallplateauet. Klipperne så vel som træerne dansede ved skovranden. Samtidig slog også skarpe toner, der med korte mellemrum gentog sig, mod hans trommehinder.

"Klokken?" stammede han, "slotsklokken?"

Det var i virkeligheden kapellets klokke. Ikke den fra kirketårnet i Vulkan, hvis lyd måtte blive blæst bort af vinden i den modsatte retning.

Nu fulgte slagene endnu hurtigere efter hinanden … den hånd, som bevægede knebelen, lod den ikke lyde som en dødsklokke … nej, han ringede som med en stormklokke, som om han ville kalde mandskabet til fanerne, og ekkoet af de jagende slag måtte, forekom det doktoren, kunne nå til den transsylvanske grænse.

Denne hemmelighedsfulde ringen fyldte doktoren med en i sandhed krampagtig skræk, med en uudholdelig angst, med en så frygtelig forfærdelse, at en isnende gysen gennemløb hele hans tykke krop.

Også skovfogeden er blevet vækket ved klokkens truende, klingende slag; han har rejst sig op, mens doktoren synes at være krøbet sammen i sig selv.

Nick Deck lyttede anspændt og hans øjne syntes at ville gennemtrænge det dybe mørke, der omgav borgen.

"Klokken … den skrækkelige klokke", busede doktor Patak ud, "det er Chort, der ringer med den!"

Aldeles afgjort troede den stakkels mand, der nu fuldstændig havde mistet forstandens brug, på den skinbarlige Djævel.

Den roligt iagttagende skovfoged gav ham ikke noget som helst svar. Pludselig brød et hyl løs, der ganske lignede dem, som sirenerne, der er opstillet ved indsejlingen til havnene, giver fra sig. De larmende tonebølger rullede ud over bjerget og i vid omkreds blev luften rystet af den gennemtrængende støj.

Først brød en lysstråle frem af midtertårnet; skønt den var af intensiv klarhed blev den dog af og til afbrudt af endnu mere strålende lyn, af ligefrem blændende lyspile. Fra hvilken kilde stammede dog dette mægtige lysbundt, der i en bred stråle vandrede hen over Orgallplateauets overflade? Fra hvilken glødeovn brød disse strålende masser ud, der på en gang syntes at true med at ville antænde klippestykkerne, og som dog samtidig overgød dem med et sælsomt blegt skin?

"Nick, Nick," råbte doktoren, "se rigtig på mig! Er jeg ikke ligesom De selv, kun et lig?"

I virkeligheden havde begge de to mænd fået et skuffende ligagtigt udseende, et blegt ansigt, udslukte øjne, dybe øjenhuler, grønlige kinder med spættet hudfarve og hår, der lignede det mos, som i følge sagnet skal vokse ud på hængte folks hovedskaller.

Nick Deck er forbløffet over hvad han ser og hvad han hører, mens doktor Patak allerede befinder sig på forfærdelsens højeste stadium. Hans muskler er stift spændte, hans hår står lodret på hans hoved, hans pupiller har udvidet sig, hans hele legeme ryster, som om han har fået krampe. Han "ånder rædsel", som digteren siger.

Et minut – højst et minut, varede dette forfærdelige syn; så tog lyset efterhånden af, klokken forstummede og Orgallplateauet lå atter indhyllet i tavshed og mørke.

Hverken den ene eller den anden gjorde fra nu af videre forsøg på at sove. De ventede på den næste dags gru. Doktoren var fuldstændig tilintetgjort af forfærdelse, skovfogeden stod opmærksomt lyttende foran stenbænken.

Hvorpå kunne vel nu Nick Deck tænke, efter at han havde oplevet disse, i hans øjne åbenbart overnaturlige ting? Var heller ikke denne sidste erfaring i stand til at rokke hans en gang tagne beslutning? Stod han endnu fast på, at ville gå endnu videre i dette farlige eventyr? Sandt nok, han havde forsikret, at han ville trænge ind i borgen og gennemsøge vagttårnet … men var det, som var sket, ikke allerede tilstrækkeligt? Han var kun nået udenfor den utilgængelige mur og havde allerede udsat sig for åndernes vrede og elementernes rasen. Kunne nogen med rette, når han vendte tilbage til landsbyen, rette bebrejdelser mod ham, fordi han ikke havde indfriet sit løfte? Skulle han drive dårskaben så vidt, at han vovede sig ind i djævleslottet?

Aldeles pludseligt styrtede doktoren sig over ham, greb ham i armen og forsøgte at rive ham med sig og råbte samtidig til ham med dump stemme:

"Kom – kom – væk herfra!"

"Nej," svarede Nick Deck og nu var det ham, der holdt doktoren tilbage, da han teede sig som en vanvittig, efter denne sidste fortvivlede anstrengelse.

Natten fik da omsider ende. De to mænds sindstilstand havde efter det forefaldne været således, at de ikke mere havde nogen som helst forestilling om, hvor lang tid det ville vare, inden dagen brød frem. Nattens erfaringer, som doktoren anså for overnaturlige, skovfogeden kun for uforklarlige, bevirkede,

at mørkets andre timer randt hen, uden at efterlade noget blivende indtryk hos dem.

Nu farvedes Parings Kam med en svag rosenrød bort, et lysskin fløj over den østlige horisont på den anden side begge Silflodernes dal. Snart trak også de første stråler frem over den, af skystriber oversåede zenith. Nick Deck vendte sig om mod slottet. Han så, hvorledes dets former efterhånden aftegnede sig, hvorledes vagttårnet trådte frem af tågeskyernes høje, der nu selv steg ned over vulkan. Han så kapellet, gallerierne, murene imellem bastionerne dukke op af de natlige tåger, og bøgetræet, i hvis blade morgenvinden ruskede, hæve sig op fra baggrunden.

Slottet frembød ganske det samme udseende, som den foregående aften. Klokken syntes lige så ubevægelig som den gamle, rustne vejrhane. Fra vagttårnets skorsten opsteg end ikke den fineste røgsøjle, og tårnets vinduer var tæt tillukkede bag deres gitre.

Over platformen trak nogle fugle højt skrigende deres luftige kredse. Nick Deck rettede blikket mod slottets hovedindgang og den mod muråbningen optrukne, spærrede udfaldsport, hvis stenpiller bar baronerne von Gortz' våben.

Var nu skovfogeden lige så fast besluttet som tidligere, på at føre dette eventyrlige vovestykke til ende? Ja, heller ikke de natlige syner havde formået at bringe ham til at vakle.

Som sagt så gjort! Således lød, som vi ved, den unge mands valgsprog. Hverken den hemmelighedsfulde stemme, der havde tilråbt ham personligt advarsel i *Kong Mathias*'s gæstestue eller de visselig uforklarlige syner i det blændende strålelys eller de hemmelighedsfulde toner, som han enten havde set eller hørt,

skulle afholde ham fra at overstige slottets mur. En time måtte være tilstrækkelig for ham til at ile gennem gallerierne og frem for alt nøje at gennemsøge vagttårnet. Og da – når han helt havde opfyldt sit løfte, ville han atter gå ad den samme vej tilbage til Werst, hvor de to mænd kunne være endnu før middagstid.

Hvad doktoren angår, så lignede han mest af alt en livløs maskine uden kraft, ja, uden vilje til at yde nogen som helst modstand. Han gik, hvor man puffede ham hen, og var han faldet, så ville han ikke have været i stand til at rejse sig på ny. Den foregående nats syner havde åbenbart ganske lammet hans hjernevirksomhed. Således må vi forklare, at han ikke fremkom med den svageste modsigelse, da skovfogeden pegende på slottet sagde:

"Nu fremad."

Og dog var det nu allerede klar dag, og man havde visselig let kunnet nå Werst uden at doktoren behøvede at frygte for at forvilde sig i skovmasserne på Plesa. Når han – trods dette – holdt ud sammen med Nick Deck, kunne man dog ikke regne ham det til fortjeneste. Når han ikke forlod sin kammerat for at flygte til den hjemlige landsby, så lå det ganske simpelt deri, at han manglede bevidstheden om sagernes stilling, at han kun var et legeme uden sjæl. Da forstmanden lidt efter greb fat i voldgravens ydre skråning, lod han ham ganske rolig i fred.

Nick Deck ville nu først og fremmest finde ud af, om det var muligt at nå slottet ad nogen anden vej end gennem udfaldsporten, og hvorfra det i så fald ville være lettest udførligt.

Murene mellem bastionerne viste ingen breche. Der var ingen steder, hvor murværket var styrtet ind, ikke en gang en spalte, der kunne give adgang til rummet bag ringmuren. Det var virkelig overraskende at finde de gamle mure i en så fortræffelig stand og det skyldtes vel kun deres overordentlige tykkelse. At klatre op til den takkede rand, som kransede murene foroven, syntes ganske uudførligt, da de ragede mindst 15 meter op over gravene. Det syntes altså virkelig som om Nick Deck, nu da han endelig var trængt frem til Karpaterslottet, skulle støde på uovervindelige hindringer.

Til held – eller rettere sagt – til uheld for ham – var der over udfaldsporten et slags skydeskår eller snarere et indhak i muren, gennem hvilket tidligere mundingen af en feltmørser måtte have kigget frem. Benyttede han nu en af trækkæderne til broen, der hang ned lige til jorden, så kunne det ikke være særligt vanskeligt for en kraftig og smidig mand at klavre op til dette indhug. Dets bredde var åbenbart tilstrækkeligt til at han kunne klemme sig igennem det og, såfremt det ikke på indersiden var lukket med et jerngitter, måtte det kunne lykkes Nick Deck ad denne vej at nå ind i slotsgården.

Skovfogeden overså hele komplekset og han var ikke længe om at opdage, at der overhovedet ikke var andre måder, på hvilke han kunne nå sit mål. Og så steg han da, med den ganske bevidstløse doktor bag sig, op på den snævre fodsti og ned under voldgravens yderste skråning.

Snart havde de begge to nået gravens med sten dækkede grund, hvor ukrudtet voksede højt. De anede næppe på hvad de egentlig stod, og om ikke utallige giftige kryb kunne bryde frem mellem den fugtige udhulings vildnis.

I gravens midte og parallelt med forbindelsesmuren løb den gamle afløbskanal, der imidlertid nu var ganske udtørret og som man uden større anstrengelse kunne sætte over. Nick Deck, der intet havde sat til hverken af sin åndelige eller legemlige energi, gik frem med vanlig koldblodighed, mens doktoren fulgte ham ganske mekanisk som et dyr, man trækker efter sig i et bånd.

Efter at de var nået over afløbskanalen, gik skovfogeden omtrent en snes skridt langs foden af forbindelsesmuren, indtil han nåede ganske tæt hen under udfaldsporten til det sted, hvor enden af metalkæden hang ned. Når han benyttede sine hænder og fødder godt, måtte han let kunne nå den stengesims, der sprang frem i en bredde af nogle centimeter under murindhugget.

Det var åbenbart ikke Nick Decks hensigt at opfordre doktor Patak til at deltage i denne klatreøvelse, hvilket også ville have været umuligt for et så svært menneske, som han var. Han nøjede sig med at ryste ham kraftigt igennem, for at sikre sig, at han ganske bestemt forstod, hvad der blev sagt til ham. Derefter anbefalede han ham at forholde sig musestille nede i graven.

Så begyndte Nick Deck – hvad der for hans bjergmandsmuskler kun var en leg – at klatre op ad kæden.

Men da doktoren nu så, at han var blevet alene, må sagernes øjeblikkelige stilling dog i nogen måde være blevet ham indlysende. Han begyndte at begribe, og kiggede sig om til alle sider. Så opdagede han sin kammerat, der allerede svævede fra 3-4 meter over jordoverfladen, og han skreg da med en stemme, der var bleven hæs af den udståede angst:

"Holdt Nick … Hold inde!"

Skovfogeden hørte slet ikke på ham.

"Kom ned … men straks … eller jeg går herfra!" jamrede doktoren, der med møje igen var kommet på benene.

"Ja, gå I bare hvis I har lyst," råbte Nick Deck ned til ham.

Den unge mand klatrede stadig videre op ad broens kæde.

Doktor Patak, der nu var besat af en eksempelløs rædsel, ville atter opsøge den smalle sti på den ydre skråning, for derpå at nå op til randen af Orgallplateauet og så løbe alt hvad han kunne for at finde vejen ned til Werst …

Men oh – hvilket under! Overfor dette blegnede alle de hændelser, som havde forstyrret den forløbne nat ganske og aldeles … han kunne ikke mere røre sig af stedet! Hans fødder syntes som fastholdt af en mægtig knibtangs klør. Måske kunne han få en fod fri af gangen … nej, det kunne han heller ikke … De hang begge urokkeligt fast ved støvlernes hæle og såler. Havde doktoren måske forvildet sig ned i en faldgrubes rævesaks? Han var nu så omtumlet, at han var ude af stand til at fastslå sin stilling. Det mest præcise indtryk han havde, var, at han blev holdt fast ved jernnaglerne i støvlesålerne.

Hvorledes det nu var eller ikke var med ham, så følte den stakkels mand sig aldeles ubevægelig og fastbundet til stedet hvor han stod … Han var nittet fast til jordbunden … Da han manglede kraft til at råbe, udstrakte han fuld af fortvivlelse sine arme. Han så ud, som om han ville rive de inderste indvolde ud af et uhyre, hvis kæber gabede over jorden.

Imidlertid var Nick Deck nået op i højde med udfaldsporten, og ville netop lægge sin hånd på et af jernbåndene, som holdt en af broens hasper …

Da undslap der ham et smerteligt skrig … Da trak han sig som ramt af lynet tilbage og gled ned af kæden, som han ganske instinktmæssigt fik fat på i sidste øjeblik. Det gik nedad i en svimlende fart, indtil han faldt sammen på jorden.

"Stemmen havde jo forudsagt, at der ville tilstøde mig en ulykke," mumlede skovfogeden og med disse ord mistede han bevidstheden.

7. En sørgelig hjemkomst.

Hvorledes forsøge at skildre den ængstelse, som herskede i Werst efter den unge skovfogeds og doktor Pataks bortgang. Uroen voksede for hver time, som gik, og ventetiden forekom alle landsbyens brave beboere fuldkommen endeløs.

Mester Koltz, gæstgiveren Jonas, magister Hermod og en hel del andre, forlod overhovedet ikke terrassen. De skiftedes uophørligt til at låne kikkerten, for ved hjælp af den at holde øje med borgen og se om der dog ikke skulle stige blot en eneste lille bitte smule røg op af skorstenen på vagttårnet. Men nej! Hvor meget de end kiggede og kiggede, var himlen lige uforanderlig blå, både ovenover slottet og i dets umiddelbare nærhed. Hvorom alting er, så var sognefogeden fuldkommen klar over, at han aldrig havde anvendt to gylden bedre end til indkøbet af dette mærkværdige instrument, og talrige var de lykønskninger, som regnede ned over ham i samme anledning. Som regel var de godmodige "werstianere" ikke misundelige; men det kan ikke nægtes, at mere end en af dem ville have givet adskilligt for at have været kikkertens lykkelige ejermand ved denne meget omtalte lejlighed. Hvad glæde de egentlig kunne have af, uafladeligt at rette kikkerten mod borgen, hvor dog intet kom til syne, er ikke godt at vide; men jo mere dagen led, desto mere interesserede syntes de at blive.

Da fårehyrden Frik ved middagstid kom hjem for at få noget mad, bestormedes han med spørgsmål om, hvad han havde set

og hørt, og om der dog ikke var hændt ham et eller andet uforklarligt?

Men Frik havde desværre intet andet svar at give, end at han havde værst dybt inde i den valakiske Sil-dal, uden at der var passeret ham det allermindste.

Landbyboerne havde dårligt tid til at spise deres middagsmad, for atter at komme ud på udkigsposten; der var ikke en, som tænkte på at tage sig den sædvanlige middagslur og endnu mindre på at aflægge et besøg i *Kong Mathias*. Hvem ville vel kunne befinde sig godt i en kro, hvor væggene ikke alene havde øren – det var man efterhånden blevet vant til – men også en mund! Nej, det var virkelig at gå for vidt!

Den ulyksalige vært var meget bekymret og havde en følelse af, at det for stedse var forbi med de gyldne dage i *Kong Mathias*. Hvem vidste, om ikke enden på det hele blev, at han måtte lukke forretningen på grund af manglende kunder og selv spise og drikke alt det gode, som fandtes i skabe og kældre? For at berolige den oprørte befolkning havde han benyttet morgenstunden til en grundig eftersøgelse af hele huset lige fra loft til kælder, men havde – naturligvis – intet fundet. Jonas fortvivlede; han kendte sine pappenheimere og vidste, at der ville gå en rum tid – hvis en sådan overhovedet nogensinde mere indtraf – inden hans stamgæster på ny følte trang til hans gæstestue, hans snaps og hans fortræffelige *rakiou*.

En rum tid –! Som læseren vil få at se, tog han imidlertid fejl i denne sin formodning og hans sørgelige forudanelser gik ikke i opfyldelse.

Som det så ofte sker, skete der nogle uforudsete begivenheder og takket være disse indtog landsbyens notabler

efter ganske få dages forløb, som sædvanlig deres forfriskninger i *Kong Mathias*.

Vi vil imidlertid ikke foregribe begivenhedernes gang; men vende tilbage til den unge skovfoged og hans ledsager, doktor Patak.

Som læseren måske erindrer, havde Nick Deck ved bortgangen fra Werst lovet den utrøstelige Miriota, at han ikke skulle blive længere end højst nødvendigt i Karpaterslottet. Såfremt der ikke tilstødte dem nogen ulykker og den uheldvarslende trussel ikke gik i opfyldelse, mente han at de kunne være tilbage i Werst en gang i løbet af aftenen. Naturligvis kunne Miriota, lige så lidt som hendes fader eller skolelæreren forudse, at vejen op til Orgallplateauet var så besværlig, at de raske vandringsmænd først nåede derop ved nattens frembrud.

Det var derfor intet under, at bekymringen nåede sit højdepunkt, da klokken slog otte på kirketårnet i Vulkan – hvad alle og enhver tydelig kunne høre – og man endnu intet havde set eller hørt til de bortdragne. Hvor i alverden blev de dog af? Hvad kunne der være sket, siden hverken doktoren eller skovfogeden var kommet tilbage efter en hel dags fraværelse? Under disse omstændigheder faldt det selvfølgelig ikke et menneske ind at vende hjem til sig selv; for hvad øjeblik det skulle være kunne man jo vente at se de ventede dreje om hjørnet af gaden.

Mester Koltz og hans datter gik gang på gang hen til det sted, hvor Frik var blevet stillet på udkig; men han havde stadig intet at berette. Mere end en gang mente Miriota at se skygger i det fjerne, ved udkanten af skoven, og ilede med hastige fjed hen ad

vejen … for snart efter at vende skuffet tilbage. Landevejen var øde og tom som sædvanlig og det hun havde troet at se, viste sig ved nærmere eftersyn kun at være en fyrrestamme eller måske en enlig stående busk. Der færdedes kun sjældent folk på de kanter ved aftentid og desuden var det jo tirsdag aften – de onde ånders tirsdag – og på den dag holdt transsylvanierne ikke af at drage alene gennem landet, efter at solen var gået ned. Og nu havde Nick netop valgt en sådan dag til sit besøg i Karpaterslottet! Den unge skovfoged havde desværre ikke ofret dette forhold den ringeste tanke og heller ikke et eneste menneske i landsbyen var faldet på at advare ham mod den usalige tirsdag.

Men Miriota tænkte nu meget alvorligt på det. Hvilke forfærdelige billeder viste der sig ikke for hendes ophidsede fantasi! Hun havde i tankerne ledsaget sin forlovede time for time gennem Plesas tætte skove helt op til Orgallplateauet. Nu, da natten brød frem, forekom det hende, at hun så ham indenfor slotsmuren, hvor han gjorde sig overmenneskelige anstrengelser for at slippe væk fra ånderne, der havde taget Karpaterslottet i besiddelse. Han var efter hendes mening blevet til et offer for åndernes tryllerier … den selvskrevne genstand, som de nu lod deres hævn gå ud over … måske var han indespærret i en underjordisk, grufuld hule … ja, måske var han også allerede død …

Hvad ville den arme pige ikke have givet for at finde sporene af Nick Deck, for at kunne ile efter ham! Men da hun ikke kunne gøre det, ville hun i det mindste vente på ham hele natten igennem på dette sted. Hendes fader tvang hende dog til omsider at gå med hjem og mens han lod fårehyrden blive

tilbage på udkig, nåede de begge, dybt bedrøvede og ganske tavse deres lille bolig, som nu forekom dem et sorgens hus.

Så snart Miriota var blevet alene på sit værelse, gav hun sine tårer frit løb. Hun elskede ham af sin ganske sjæl og sit ganske hjerte, ham, den kække og smukke unge skovfoged, og hun var ham så meget mere inderlig hengiven, fordi han ikke havde vundet hendes kærlighed under de almindelige former og forhold, under hvilke de fleste ægteskaber her i den transsylvanske provins kommer i stand. For det sker i virkeligheden på en højst besynderlig måde.

Hvert år, på St. Hansdag, bliver der i Transsylvanien afholdt en såkaldt brudemesse. På den nævnte dag flokkes alle unge piger fra komitatet på et bestemt sted. De kommer da i deres bedste stads, ja, man kan gerne sige, at de medbringer deres udstyr. Deres dragter har de selv spundet, syet og broderet. De kommer kørende i vogne, forspændt med smukke heste, på vognene står store kister, malet i lysende farver, og i disse kister har de forskellige kostbare dragter og smykker. Familien, veninderne og naboerskerne ledsager dem ved denne lejlighed. Ligeledes indfinder de giftefærdige unge mænd sig. Disse plejer gerne at bære et silkeskærf om livet. De vandrer rundt på markedet i timevis og vælger sig så den jomfru, der behager dem. Hende skænker de en ring eller et lommetørklæde som trolovelsesgave – og snart efter denne fest bliver så brylluppet fejret.

Det havde altså ikke været på et sådant marked, at Nicholas Deck og Miriota første gang havde truffet hinanden. Deres forbindelse beroede ikke på et tilfælde. De kendte allerede hinanden fra barndomstiden og de holdt allerede af hinanden i

den første, spæde ungdom, hvor man netop begynder at elske. Den unge skovfoged havde aldrig nogensinde været til en sådan brudemesse for at kåre sig den, der en gang skulle være hans brud, og Miriota var ham hjertelig taknemmelig derfor. Men ak! Hvorfor var Nick Deck en så urokkelig, en så stædig, for ikke at sige en så stivsindet karakter, at han ville holde et så ubetænksomt løfte? Han elskede hende, elskede hende trods alt, og alligevel havde hun ikke haft tilstrækkelig magt til at holde ham borte fra vandringen til det fortryllede slot.

Hele denne skrækkelige nat græd Miriota ustandseligt og våndede sig i sjæleangst. Hun var slet ikke gået til hvile, men stod lænet mod vinduet og rettede sit blik imod landevejen, der steg opad indtil den tabte sig ved krumningen. Af og til troede hun, at høre en stemme der hviskede til hende: "Nick Deck har ikke villet tage sig af din advarsel – Miriota har ingen kæreste mere".

Men dette var naturligvis kun et sansebedrag. Ingen stemme brød den natlige stilhed. Den uforklarlige hændelse i *Kong Mathias* gæstestue gentog sig ikke i mester Koltz' hus.

Den følgende dag var indbyggerne i Werst allerede på benene ved daggry. Fra terrassen til gadens bøjning til bjerget så man folk vandre op og ned – nogle for at få deres nysgerrighed tilfredsstillet, andre for at udsprede rygter. Man fortalte, at fårehyrden Frik var gået ud og var nået en hel mil bort fra landsbyen; men at han rigtignok ikke var kommet ind i Plesaskovene. Han skulle kun være nået til skovgrænsen og han havde sin ganske særlige grund til ikke at gå videre.

Ham måtte man nu i hvert fald vente på, og for så meget des hurtigere at høre nyt, havde mester Koltz, Miriota og Jonas

begivet sig ud til landsbyens yderste ende.

Efter en halv times tids forløb fik man først øje på Frik, nogle hundrede skridt borte.

Da han ikke på nogen måde påskyndede sin gang, antog man dette for et slet varsel.

"Nå, Frik, hvad ved du så? Hvad har du opdaget?" spurgte mester Koltz ham, da han var kommet på nærmere hold.

"Jeg har ingenting set og ingenting erfaret," svarede Frik.

"Ingenting," mumlede den unge pige, hvis øjne fyldtes med tårer.

"Ved daggry," vedblev fårehyrden, "fik jeg øje på to mænd, omtrent en mil herfra. Først troede jeg, at det var Nick Deck og doktoren, men dem var det ikke."

"Ved du da, hvem det var?"

"To fremmede rejsende, der var kommet den lige vej fra den valakiske grænse."

"Du har altså talt med dem?"

"Ja."

"Og de kommer her ned til landsbyen?"

"Nej, de drog først videre i retning af Retyezat, da de ville bestige dens tinder."

"Det er altså to lystrejsende?"

"Ja, sådan så de ud, mester Koltz."

"Og selv om de i nat kom over højdedragene på Vulkan, har de alligevel ikke set noget til slottet?"

"Nej, for ved midnatstid befandt de sig endnu på den anden side grænsen," svarede Frik.

"Du bringer altså ikke nogen efterretninger om Nick Deck?"

"Ikke den ringeste!"

"Åh, min Gud," jamrede den arme Miriota.

"For øvrigt kan I selv om nogle få dage udspørge disse rejsende," tilføjede Frik, "for de har i sinde at stoppe op i Werst, når de kommer tilbage fra Kolosvar."

"Forudsat, at man ikke fortæller dem noget om mit gæstgiveri," tænkte den utrøstelige Jonas, "for så ville de måske være i stand til at give afkald på at tage bolig hos mig."

I de sidste 36 timer havde den fortræffelige gæstgiver været besat af skræk for, at ingen rejsende atter ville vove at spise eller overnatte i *Kong Mathias*.

Alle spørgsmål og svar, der var vekslede mellem fårehyrden og hans herre, havde ikke i mindste måde yderligere opklaret sagernes stilling, og da hverken den unge skovfoged eller doktor Patak var vendt tilbage til klokken otte om morgenen, begyndte man allerede at ængstes for at de aldrig mere ville komme hjem. Ingen nærmer sig ustraffet det gamle Karpaterslot.

Nedbrudt af denne søvnløse nats sindsbevægelse havde Miriota ikke mere kraft til at holde sig oprejst. Kun med det yderste besvær svinglende hid og did, formåede hun langsomt at slæbe sig frem. Med hjerteskærende stemme råbte hun efter sin Nick. Hun ville videre for at opsøge ham. Optrinnet var hjerteskærende at se på, og man begyndte alvorligt at ængstes for, at den unge pige skulle blive betænkelig syg.

Nu var det imidlertid påtrængende nødvendigt at komme til en afgørelse. På en eller anden måde måtte man, uden at spilde tiden, ile skovfogeden og doktoren til hjælp. Nu var det endvidere nødvendigt at trodse alle farer og at udsætte sig for menneskelige eller andre væsners hævn, ja, selv for deres raseri,

som havde til huse i slottet. Hovedsagen var, at få at vide, hvad der var blevet af Nick Deck og doktoren. Denne pligt stod deres venner lige så klart, som de beboere i landsbyen, der kun havde fjernere berøringspunkter med dem. De, der ville kaldes modige, kunne nu ikke godt vægre sig ved at trænge ind i skovmasserne ved Plesa og selv klatre op til Karpaterslottet.

Efter endnu en del unyttig frem- og tilbagesnakken afslørede mester Koltz, fårehyrden Frik og gæstgiveren Jonas sig som de tre modigste, hvorimod den værdige skolemester, magister Hermod, pludselig følte overordentlig stærke gigtsmerter i benene og nødvendigvis måtte vende tilbage til skolen for at udstrække sine ømme lemmer over to stole.

Hen ad ni begav mester Koltz og hans ledsagere – der havde taget den forsigtighedsregel at bevæbne sig vel – på vej til Vulkan. De startede på det samme sted i gaden hvorfra Nick Deck og doktoren havde forladt landsbyen. Nu bøjede også disse tre om hjørnet for at trænge ind i det tætte krat. De anstillede, ikke uden grund, den sandsynlighedsberegning, at den unge mand og doktoren, hvis de var i begreb med at vende tilbage til landsbyen, ville vælge den samme vej, som de var slået ind på ved udturen over Plesa. Deres spor måtte let kunne genfindes, og det passede også, opdagede vore tre medlemmer af undsættelsesekspeditionen, så snart de var kommet indenfor skovgrænsen.

Vi lader dem nu imidlertid farte rundt derinde, idet vi prøver på at beskrive de mangfoldige, vekslende følelser, som greb landsbyens beboere, så snart de tre var ude af sigte. Galt var det og værre blev det! Til at begynde med havde alle været enige om at finde det så naturligt, at nogen måtte slutte sig sammen og

se at finde de forsvundne; men næppe var det blevet til alvor, før man skiftede anskuelse og med uheldsvarslende ansigter gav sig til at hviske i krogene om, hvad der nu monstro ville hænde. Og der var ikke en, som ikke var på det rene med, at den første ulykke ville blive efterfulgt af flere. At skovfogeden og doktoren var blevet et offer for deres foretagende, var der ikke to meninger om, og lige så selvfølgeligt var det nu, at mester Koltz, Frik og Jonas ville komme til at dele skæbne med dem.

Du godeste Gud! Hvilken skæbne havde ikke ramt landsbyen! Først havde man mistet skovfogeden og doktoren, og nu skulle man også miste tre af den lille bys bedste borgere! Fortvivlelsen var ubeskrivelig! Men ingen led dog de kvaler som den stakkels Miriota, der på én gang mistede både fader og kæreste. Om hende samlede også den almindelige deltagelse sig, og talrige var de beviser på kærlig medfølelse, der blev vist den unge pige i hendes grænseløse sorg.

Selv om der nu ikke skulle være tilstødt nogen af dem noget – et tilfælde ingen i virkeligheden regnede med – så kunne man i gunstigste fald ikke vente mester Koltz og hans ledsagere tilbage før natten havde tilhyllet bjergene i sin kulsorte, dækkende kappe.

Hvor stor var derfor ikke den almindelige forbavselse, da man ved middagstid så dem komme til syne på den selv samme landevej, ad hvilken de var draget bort. Det siger sig selv, at hele landsbyen, med Miriota i spidsen, ilede dem i møde.

Til at begynde med kunne man ikke rigtig se, hvor mange der var; men snart kom man på det rene med, at de var fire i alt, hvoraf de to bar en båre, på hvilken en femte person lå udstrakt.

"Nick … er Nick ikke med?" råbte den unge pige, så snart hun var kommet dem indenfor hørevidde.

Jo, Nick var med, og det var ham, som lå på båren, der med den største forsigtighed blev transporteret af Frik og gæstgiveren Jonas.

Miriota udstødte et hjerteskærende skrig, da hun i den liggende skikkelse genkendte sin forlovede.

"Han er død," råbte hun, idet en strøm af tårer styrtede ud af hendes smukke øjne, "jeg ved, at han er død … sig mig kun sandheden lige i øjnene …"

"Nej, død er han ikke," brummede doktoren, "skønt han fortjente at være det og jeg med for den sags skyld."

Den unge skovfoged havde kun mistet bevidstheden; men hans ubevægelige lemmer, lukkede øjne og ligblege ansigt, gjorde indtryk af, at han – selv om han ikke var død – i hvert fald ikke havde ret langt tilbage.

Miriota kastede sig over sin kærestes ubevægelige skikkelse og søgte med de ømmeste ord og kærtegn at kalde ham til live igen; men end ikke den svageste bevægelse i musklerne viste, at han hørte sin elskedes stemme. Han blev ufortøvet bragt ind i mester Koltz' hus, hvor han blev anbragt i den bedste seng i husets smukkeste værelse.

Miriota veg ikke fra hans side, og stor var hendes glæde, da han – langt om længe – begyndte at røre på sig og ganske langsomt slog øjnene op og så sig om med et forvildet blik.

"Han lever – han lever," råbte Miriota glædestrålende, idet hun bøjede sig ned over ham og ømt strøg ham over panden med sin bløde, brune hånd.

Et svagt smil fløj over den syges læber, da han genkendte den unge pige; han gjorde en forgæves anstrengelse for at rejse sig op og hviskede så med svag stemme:

"Miriota … kære Miriota … Du skal ikke være bange … det hele er kun en ren ubetydelighed …"

"Nick … min stakkels, elskede Nick … hvad har de dog gjort ved dig …" klagede den unge pige og brast i gråd.

"Bryd dig aldrig om det, Miriota … det klarer sig nok skal du se … under din pleje … jeg er bare noget overanstrengt, du … og … udmattet."

Det var åbenbart, at det, den syge trængte allermest til, var fred og ro; derfor gik mester Koltz også sin vej, efter at han med et par venlige ord havde ladet sin svigersøn forstå, hvor glad han var over, at han i det mindste var i live endnu. Nick Deck blev således overladt til sin kærestes pleje, og sikkert og vist er det, at ingen udlært sygeplejerske kunne have passet sin patient med mere tålmodighed og forståelse end denne unge pige gjorde det.

Imidlertid havde alt hvad der kunne stå og gå i landsbyen samlet sig omkring Jonas, der med livlige fagter og stærk stemme – for at ingen skulle gå glip af noget – gav en omstændelig beretning til bedste om, hvad der havde tildraget sig på deres udflugt.

Efter at mester Koltz, hyrden og han selv havde fundet den sti, som Nick Deck og doktoren havde brudt sig igennem skoven, havde de fulgt denne, der, efter hvad de kunne se, måtte føre direkte op i retning af slottet. De kunne vel have været omtrent to timer undervejs, da de fik øje på to skikkelser, der halvt sad, halvt lå under et træ. Det var doktoren og

skovfogeden. Den ene kunne ikke gå længere, fordi hans ben nægtede at gøre tjeneste, og den anden var så udmattet, at han knap havde kræfter til at holde sig oprejst.

Nick Deck havde allerede på det tidspunkt mistet bevidstheden, og doktorens svar var så usammenhængende, at man anså det for tilrådeligst at komme hjemefter, så hurtigt det lod sig gøre. At flette en båre af grene var kun et øjebliks sag for den driftige fårehyrde, og snart efter var man på tilbagevejen, idet man skiftedes to og to til at bære båren og til at holde doktor Patak under armen, der slingrede af sted på en forunderlig hjælpeløs måde, idet han af og til brummede en mængde uforståelige ord.

Hvad der var hændt Nick Deck og om han overhovedet var kommet ind i slottet; ja, se det vidste gæstgiveren lige så lidt som mester Koltz og Frik, for doktoren var endnu ikke kommet så meget til kræfter, at han havde kunnet aflægge nogen fyldestgørende beretning.

Når Patak hidtil ikke havde kunnet tale, så måtte han vel gøre det nu! Det manglede bare andet! Her, hvor han befandt sig i sikkerhed midt iblandt sine klienter og alle sine gode venner! Af troldpakket derude, havde han så sandelig ikke mere at frygte, og selv om man også havde aftvunget ham en hellig tavsheds ed, så bød interessen for det almene vel ham dog at tale.

"Nå, stram Dem nu op, doktor," sagde mester Koltz i en bestemt tone, "og lad os se, at De er en rask karl … vi længes sandelig alle efter at høre, hvad De og Nick Deck har oplevet … og om De overhovedet nåede slottet!"

"I ønsker … at jeg skal tale … fortælle …?"

"Ja! I alle landsbyens beboeres navn og for at skaffe dem deres ro og sjælefred tilbage, befaler jeg Dem det!"

Et bredfuldt glas med *rakiou*, som den kloge gæstgiver holdt parat, gengav doktoren talens brug, og i afbrudte sætninger berettede han følgende:

"Som I alle ved, begav vi os af sted sammen … Nick og jeg … dårer som vi var … usalige dårer! Det tog os næsten hele dagen at trænge igennem, den forbi … skov … og vi nåede først slottet sent ud på aftenen … hu, det gyser endnu i mig, blot ved tanken … og jeg ved, at jeg har fået en nervøs rystelse, som jeg aldrig vil overvinde … Nå, for at gå videre hvor vi slap, så ville Nick med Djævelens vold og magt ind i slottet … ja, han gik endog så vidt, at han svor på at ville sove i selve vagttårnet … og hvad det vil sige, ved vi jo alle sammen … hverken mere eller mindre end at sove i samme seng som Chort …!"

Doktoren talte med så hul og frygtindgydende stemme, at det løb hans tilhørere koldt ned ad ryggen.

"Men det tillod jeg ikke," fortsatte han, "nej, sandelig om jeg gjorde … Hvad ville der være sket, spørger jeg, hvis jeg havde givet efter for Nicks forlangende? Hårene rejser sig på mit hoved alene ved tanken …!"

Doktoren gjorde en veltalende pause og fortsatte:

"Nick måtte altså nøjes med at tilbringe natten på Orgallplateauet … og det blev en nat, godtfolk …! En nat, siger jeg jer, om hvis mage jeg aldrig selv i mine vildeste fantasier har drømt … I skulle vide, hvad det vil sige, ikke at kunne få ro for ånderne et minut … ikke et eneste minut, gentager jeg … bedst som vi lå fyldtes himmelrummet med *balauris*, der hylende og skrigende styrtede ned imod os for at æde os." På dette

tidspunkt af doktorens fortælling rettedes uvilkårligt alles blikke op imod himlen, for at se om der endnu ikke skulle være blevet nogle af disse uhyggelige gespenster tilbage.

"Og få øjeblikke efter," fortsatte doktoren med hævet stemme, "begyndte klokken i slotskapellet at ringe."

Alle lyttede spændt i retning af slottet, og mere end én syntes at fornemme en svag klokkeklang i det fjerne; så stærkt indvirkede Pataks beretning på den overtroiske befolknings fantasi.

"Pludselig," vedblev doktoren, der gennembævedes af en gysen, som fik ham til at lukke øjnene et halvt minut eller så (hvad der gjorde en frygtelig virkning på tilhørerne), "pludselig opstod der en ubeskrivelig larm, der mest af alt lød som utallige rovdyrs brølen og snøften, og i samme nu skød en blændende lysstråle ud af vagttårnets vinduer … en flamme, der syntes at komme lige fra Helvede, strømmede ud, siger jeg, og oplyste hele plateauet med sit djævelske uudholdelige lys … Nick og jeg … vi lå der … og da vi så på hinanden … oh! … det syn glemmer jeg aldrig … og det ønsker jeg ikke selv min værste fjende … da lignede vi to spøgelser, nej, rettere sagt to lig, der grinede til hinanden med blå læber og udslukte øjne …"

Den, der så doktor Patak, som han sad der med krampagtigt fortrukne træk og usikkert rullende øjne, måtte virkelig – og ikke med urette – spørge sig selv, om han ikke, når det kom til stykket, virkelig var vendt tilbage fra den verden, ind i hvilken han havde befordret så mange af sine samtidige.

Man måtte unde ham et øjebliks pusterum; for han var ganske ude af stand til at fortsætte sin fortælling. Det kostede gæstgiveren et ekstra glas *rakiou* at få den forhenværende

sygepasser så vidt i orden, at han kunne fortsætte den spændende fortælling.

"Men hvad skete der så til sidst med den stakkels Nick Deck?" spurgte mester Koltz interesseret.

Og med god grund lagde sognefogeden vægt på dette spørgsmål, da det jo var den unge skovfoged personlig, som var blevet advaret af den hemmelighedsfulde stemme i *Kong Mathias*'s gæstestue.

"Ja, vidste jeg det bare," erklærede doktoren; "men hvem ser og tænker klart i en sådan situation? Nå, langt om længe blev det så dag … og et sandt Guds under er det, at vi ikke begge bukkede under for nattens rædsler … jeg tiggede og bad Nick Deck om at opgive sit forehavende … men I kender ham jo … stædig er fyren som et mulæsel … og der var naturligvis intet at stille op med ham … så fik han mig slæbt med hen til voldgraven, mere død end levende, forsikrer jeg – og der blev jeg så stående, mens Nick gik videre hen til udfaldsporten … jeg så ham gribe fat i en jernkæde og ved hjælp af den begynde at klatre til vejrs. Først i det øjeblik gik det rigtig op for mig, hvad den afsindige udsatte sig for … endnu var der tid til at holde ham tilbage … for sidste gang besvor jeg ham om at komme ned igen og sammen med mig vende tilbage til Werst … 'Nej,' var det eneste svar, jeg fik ud af ham, 'nej og atter nej'. Så var der intet andet at gøre for mig end at flygte … javel … godtfolk … jeg tilstår det, som det er … jeg ville flygte – og jeg tør holde ti mod en på, at der ikke er én iblandt jer, som ikke ville have gjort det samme i mit sted – men var ikke i stand til at flytte fødderne fra jorden … jeg var i ordets bogstavelige forstand naglet fast til jorden … Jeg forsøgte at rive mig løs med magt … umuligt! … Jeg

strakte og rakte mig … prøvede på denne og hin måde … forgæves!"

Doktor Patak gjorde her nogle bevægelser, der skulle vise hans bysbørn, hvilke anstrengelser han havde gjort sig, og hvor umuligt det havde været ham at slippe løs.

Efter en tilstrækkelig lang kunstpause fortsatte han:

"I dette øjeblik, siger jeg, hørte jeg et skrig … og hvilket skrig var det ikke! … Det var Nick, som havde udstødt det … jeg så, hvorledes hans hænder slap jernkæden, og hvordan han styrtede til jorden som ramt af en usynlig hånd!"

Da doktoren var kommet så langt i sin fortælling, glemte han at gøre yderligere kommentarer og skildrede begivenhederne nøjagtigt, som de var gået til.

Skovfogeden var blevet liggende bevidstløs på jorden og han, doktor Patak, havde været ude af stand til at komme ham til hjælp, fastnaglet til jorden som han var. Men så pludselig, uden nogen synlig årsag, havde han igen fået magt over sine ben, var styrtet hen til kammeraten og havde – hvad der i hans mund fik udseende af en sand heltegerning – badet hans ansigt med vand fra kanalen. Skovfogeden var delvis kommet til sig selv; men såvel hans venstre arm som en del af hans venstre side var fuldkommen lammet af det skrækkelige slag, der havde ramt ham. Takket være doktoren, lykkedes det ham dog at komme op af voldgraven og hen til plateauet og derfra videre ad landsbyen til. Efter en times march blev smerterne i arm og krop imidlertid så uudholdelige, at man måtte gøre holdt, og da – netop i det øjeblik, doktoren havde besluttet sig til at løbe hjem efter hjælp – var det, at mester Koltz, Jonas og Frik dukkede op som frelsende engle.

Hvad der ellers var vederfaret den unge skovfoged, og hvorvidt han var alvorlig såret eller ikke, ja, se det vogtede den gode doktor sig nok for at udtale sig videre om, skønt han til andre tider altid straks havde en mening på rede hånd.

"Hvis et menneske bliver sygt på naturlig måde," nøjedes han med at sige i en belærende tone, "så kan det være galt nok; men når det som her drejer sig om en unaturlig sygdom, som Chort har sendt én på halsen, ja, så må sandelig Chort også selv se at skaffe én af med den igen."

Det er synd at sige, at doktorens udtalelser om Nick Decks tilstand virkede særlig beroligende. Heldigvis var hans ord jo imidlertid intet evangelium, og man trøstede sig med, at større læger end han sommetider havde taget fejl. Desuden havde den unge skovfoged en så kraftig konstitution, og var af naturen så sund og rask, at man vel nok turde gøre sig håb om, at han – også uden Chorts hjælp – ville genvinde sin styrke, især hvis han ikke holdt sig den gamle sygepassers forskrifter alt for efterretteligt!

8. Uventede gæster

Foreteelser af denne art var naturligvis ikke egnet til at berolige beboerne af Werst. Nu var der ikke mere nogen tvivl om, at det ikke var tomme trusler, som den hemmelighedsfulde mund havde udstødt mod Nick Deck den berømmelige og uforglemmelige aften i *Kong Mathias*. På en ganske uforklarlig måde var den unge skovfoged blevet straffet for sin dumdristighed, for ikke at sige ulydighed, og man var fuldkommen på det rene med, at dette var at betragte som en advarsel til alle og enhver, der muligvis følte trang til at efterligne hans eksempel. Det i høj grad beklagelsesværdige resultat af ekspeditionen viste, at det hermed en gang for alle måtte være slut med ethvert forsøg på at trænge ind i Karpaterslottet. At prøve på det ville være ensbetydende med at sætte livet på spil, og vist og sikkert er det, at Nick Deck aldrig mere var vendt levende tilbage til landsbyen, hvis det var lykkedes ham at komme over ringmuren!

Den almindelige bestyrtelse i Werst spredte sig nu videre til Vulkan, ja, nåede sluttelig helt ned i Sildalen, og overalt begyndte man at tænke på muligheden af en udvandring. Det gik så vidt, at enkelte sigøjnerfamilier virkelig pakkede deres sager sammen og drog bort, da de hellere ville bo ethvert andet sted end i nærheden af en borg, der husede onde ånder og overnaturlige væsener. Hvad bønderne angik, spekulerede de for alvor på, om det ikke ville være klogere at fortrække til en anden del af komitatet, medmindre den ungarske regering

indvilligede i at lade den utilgængelige røverrede rive ned – vel at mærke – hvis Karpaterslottet overhovedet lod sig rive ned af menneskelige hænder!

Til at begynde med vovede ingen sig ud af landsbyen, selv ikke for at besørge det allernødvendigste markarbejde. Hvem borgede for, at der ikke viste sig alle slags ånder, hvis man tilfældigvis kom til at sætte spaden i noget dem tilhørende jord? Og ville ikke plovfurerne vrimle af *stafis* og *stryger*, hvis man vovede at trække dem på urette sted? Og hvad nyttede det desuden, at man såede byg og hvede, når man alligevel ikke høstede andet end djævelskorn!

"Og den slags ting ville naturligvis ikke udeblive," sagde fårehyrden Frik, der nok skulle vogte sig for at føre sin hjord ind i Sildalen mere.

Landsbyen lod sig med andre ord fuldkommen beherske af sin rædsel. Markerne stod øde og tomme, ukrudtet skød op overalt, og folk holdt sig hjemme bag lukkede døre. Forgæves brød mester Koltz sit hoved med, hvorledes han skulle hjælpe sine undersåtter og indgive dem en følelse af frygtløshed – den, han selv manglede. Den eneste udvej, han øjnede, var at gå til Kolosvar og bede øvrigheden dér tage sig af sagen.

For resten vedblev der med mellemrum at stige røg op af skorstenen på vagttårnet. Ved hjælp af kikkerten kunne man tydeligt adskille den fra de tåge- og skymasser, der samtidig drog hen over plateauet.

Ved aftenstid antog himlen ovenover slottet ofte en rødlig farvetone, og gentagne gange så man flammer stige lodret op i vejret fra skorstenen.

Og genlød det forfærdelige brøl, som nær havde skræmt doktor Patak fra sans og samling, ikke nu og da helt ned til beboerne i den lille landsby? Jo, trods den uhyre afstand bar vestenvinden til tider ekkoet af de skrækkelige hyl helt ned til de mest afsides liggende steder, ja, sommetider helt ind i stuerne!

Efter flere, rigtignok temmelig indskrænkede personers udsagn mærkedes der også nu og da rystelser i jordbunden, som om et af Karpaterkædens gamle kratere på ny var trådt i virksomhed! Alt, hvad werstianerne troede at se, føle og høre, var selvfølgelig i højeste grad overdrevent, men det var måske ikke så urimeligt, når man tog de virkelig eksisterende kendsgerninger med i betragtning.

Kong Mathias vedblev at stå tom og intet lazaret kunne, selv under en smitsom epidemi, have et mere forladt og øde udseende. Ingen trådte over husets dørtærskel, og Jonas var allerede ganske på det rene med, at han gjorde klogere i at lukke forretningen og drage andet steds hen, da der indtraf noget, som ganske forandrede forholdene.

Den 9. juni ved ottetiden om aftenen var der nogen som trykkede på dørklinken, hvad der imidlertid ikke fik døren til at gå op, da den var aflåset indvendig fra.

Jonas, der for længst havde trukket sig tilbage til sit sovekammer, ilede ned i spændt forventning. Vi vil ikke lægge skjul på, at der i hans håb om at finde en gæst blandede sig en vis frygt for, at denne gæst muligvis kunne være en ond ånd, som han uden videre kommentarer blev nødt til at nægte mad og ophold.

Da man aldrig kan være forsigtig nok, begyndte Jonas med at parlamentere, inden han åbnede døren.

"Hvem der?" spurgte han.

"To rejsende."

"Levende mennesker?"

"Unægtelig. Endog særdeles levende!"

"Er De ganske vis på det?"

"Så vis som man overhovedet kan være på den slags ting. Men et er sikkert, hr. vært, og det er, at vi dør af sult, hvis De lader os stå ret meget længere herude."

Disse i en bestemt tone udtalte ord, gjorde ende på den brave værts tøven, og han åbnede døren for de fremmede, som ufortøvet bestilte to gode værelser, da de foreløbig agtede at blive en dagstid eller to i Werst.

Jonas tændte lampen i gæstestuen og betragtede imens de rejsende med den største opmærksomhed. Han kom snart til den overbevisning, at det var virkelige levende væsner af kød og blod, han havde for sig. Den yngste af herrerne så ud til at være hen ved tre og tredive år. Han var høj af vækst, havde et fornemt ansigt, sorte øjne, mørkebrunt hår og et omhyggeligt plejet overskæg. Hans hele fornemme holdning og opførsel tydede på landadelsmanden, og den skarpsindige Jonas var straks på det rene med, at denne gæsts ankomst måtte betragtes som en ren velsignelse for *Kong Mathias*.

Da man skal smede, mens jernet er varmt, og det for ham gjaldt om hurtigst muligt at få udbredt i landsbyen, hvilken fornem gæst kroen husede, tøvede den brave Jonas ikke med at fremtage rejsebogen, idet han med et ærbødigt buk spurgte om de rejsendes navn og stand.

"Grev Franz von Télek og hans tjener Rotzko."

"Hvorfra, om jeg tør bede?"

"Fra Krajowa."

Krajowa med sine fem og tyve tusinde indbyggere er en af Rumæniens betydeligste byer. Den ligger i den sydlige del af Karpaterne, der omtrent hvor disse støder sammen med Siebenbürgen. Grev von Télek var altså rumæner af fødsel – hvilket Jonas i øvrigt havde set ved første øjekast.

Den anden, som kaldtes Rotzko, var en høj, bredskuldret mand på omtrent fyrretyve år, hvis buskede knebelsbart, tykke hår og vejrbidte ansigt tydeligt forrådte soldaten. Han havde et velfyldt tornyster hængende over ryggen og bar desuden en let rejsetaske i hånden.

Dette udgjorde hele den unge greves bagage, og at han rejste som turist, så man snart af hans hele beklædning, den sammenrullede kappe, den regntætte hue, den snorebesatte jakke, der sammenholdtes om livet af et læderbælte, i hvilket den valakiske kniv hang, og endelig de høje gamacher, der sluttede helt ned til de bekvemme, tyksålede og sømbeslåede sko.

Det var de selv samme rejsende, som Frik havde mødt for ti dage siden på vejen til Retyezat.

De havde strejfet om så langt som til Maros, hvor de havde besteget bjerget af samme navn og de havde nu til hensigt at ligge over i Werst, indtil de var blevet godt udhvilede. Derefter ville de drage ned igennem de to Silers dal og så igen videre.

"Jeg håber, De har et par værelser ledige?" sagde grev von Télek til værten.

"To – tre – fire, ja, så mange som greven ønsker," svarede Jonas med et suk.

"Jeg tænker, vi klarer os med to," sagde greven, "men de må ligge ved siden af hinanden."

"Jeg ved ikke om disse kan passe?" spurgte Jonas og åbnede døren ind til to store, smukke værelser, der havde udgang til gæstestuen.

"Fortræffeligt," svarede greven og så sig om med velbehag.

Det var tydeligt, at Jonas intet havde at frygte af sine nye gæster. Det var hverken ånder eller gespenster, som havde iklædt sig menneskelige skikkelser; nej, det var netop folk af den slags, som enhver vært med glæde ser træde ind af sin dør. Det var en uventet lykke, som forhåbentlig på ny ville bringe *Kong Mathias* i ry og skaffe ham sin gamle kundekreds tilbage.

"Hvor langt er vi fra Kolosvar?" spurgte den unge greve.

"Omtrent femten mil når man tager den korteste vej over Petroseny og Karlsburg," svarede Jonas.

"Er vejen dertil meget anstrengende?"

"For fodgængere, ja; men hvis den nådige greve ikke tager mig min frihed ilde op – så tror jeg, at De ville gøre vel i at hvile ud nogle dage, inden ..."

"Kan vi få noget aftensmad?" spurgte greven og afskar dermed kort enhver videre indblanding fra værtens side.

"Hvis den nådige herre blot vil have tålmodighed en lille halv time, skal jeg tillade mig at servere Dem et aftensmåltid, som søger sin lige."

"Noget brød, vin, et par æg og en smule koldt kød vil være fuldkommen tilstrækkeligt for i aften."

"Det skal være mig en fornøjelse at skaffe."

"Men hurtigt, min gode mand."

"Det skal komme med det samme."

Med disse ord ville Jonas skynde sig ned i køkkenet, da et spørgsmål holdt ham tilbage.

"Deres kro gør ikke indtryk af at kunne glæde sig over ret mange gæster for øjeblikket?" sagde han.

"Det er sandt nok, hr. greve. Her er virkelig ikke en eneste, når undtages den nådige herre og hans tjener."

"Er dette da ikke den tid på dagen, hvor folk plejer at samles til en lille passiar og et godt krus øl?" fortsatte greven.

"Ak, nej, hr. greve! Den tid er desværre forbi. Nu om dage går man i seng med hønsene i Werst."

Jonas ville ikke for alt i verden have fortalt, hvorfor der ikke havde indfundet sig en eneste gæst i *Kong Mathias*.

"Men der er da vel alt i alt en fire-fem hundrede indbyggere i landsbyen her?"

"Ja, så omtrentlig, hr. greve."

"Og dog mødte vi ikke en levende sjæl, da vi før gik ned igennem gaden."

"Nej, det kan nok være … det … det er jo også lørdag, og som greven nok ved, er det dagen inden søndag og …"

Til alt held for Jonas, der ikke vidste, hvorledes han skulle trække sig ud af forlegenheden, spurgte greven ikke videre. Hvorledes skulle han også have været i stand til at sætte den fremmede ind i de bestående forhold? Dem fik han såmænd tidsnok at vide, og hvem ved, om han i så fald ikke skyndsomst ville forlade et sted, hvor så sælsomme og uforklarlige ting kunne foregå.

"Når nu blot ånden ikke begynder at tale, så såre de har sat sig til bords," tænkte den bekymrede Jonas, mens han lagde en

snehvid dug på bordet og bragte forskellige, højst appetitligt udseende retter ind.

Efter et øjebliks forløb var måltidet parat, og grev von Télek satte sig til bords overfor sin oppasser Rotzko – hvad de altid gjorde, når de var på rejse – og begge lod sig maden smage fortræffeligt, hvorefter de hver især trak sig tilbage til deres respektive værelser.

Da den unge greve og Rotzko ikke havde vekslet et ord under hele måltidet, havde Jonas – til sin sorg – ikke kunnet blande sig i samtalen. Grev von Télek syntes i øvrigt ikke at være nogen meddelsom natur, og hvad Rotzko angik, var Jonas fuldkommen på det rene med, at han ikke lod sig pumpe om sin herres forhold.

Jonas måtte altså lade sig nøje med at ønske sine gæster en behagelig nat. Inden han trak sig tilbage, så han sig om i gæsteværelset, sukkede dybt og mumlede:

"Når nu blot den fordømte stemme vil lade dem i fred i nat."

Natten forløb imidlertid fredeligt og roligt, og allerede tidligst næste morgen bredte den store nyhed sig i landsbyen, at to rejsende havde slået sig ned i *Kong Mathias*. Det varede som følge deraf ikke længe, inden en talrig menneskeskare havde forsamlet sig udenfor kroen.

Da grev von Télek og hans ledsager imidlertid var meget trætte efter den foregående dags anstrengelser, blev de liggende længe, og det så ud til, at klokken kunne blive både syv og otte, inden de tænkte på at stå op.

Det var unægtelig at stille de nysgerrige bønders tålmodighed på en hård prøve; men der var dog ikke én af dem,

som havde mod til at sætte sig ind i gæstestuen, så længe de rejsende ikke var kommet ud af deres sovekamre.

Da klokken slog otte, kom de imidlertid begge til syne, sunde og udhvilede efter den forfriskende søvn, og så vidt en tilfældig tilskuer kunne se, var der ikke passeret dem noget gyseligt i nattens løb. Tværtimod, de tog roligt plads ved det veldækkede bord og begyndte med god appetit at spise deres morgenmad.

Det kan ikke fragås, at dette så overordentlig beroligende ud! Jonas, hvis ansigt strålede som en sol, indbød venligt sine gamle stamgæster til at træde indenfor. Da den tilrejsende, som for øjeblikket beærede *Kong Mathias* med sin nærværelse, var en adelsmand – ja til og med en rumænsk adelsmand, der nedstammede fra en af landets ældste og fornemste familier – kunne almindelige borgerlige folk umuligt have noget at frygte.

Det varede heller ikke længe, før mester Koltz, der følte en vis moralsk forpligtelse til at foregå sine bysbørn med et godt eksempel, hævede den bandbulle, der syntes at svæve over stedet, og gik ganske roligt ind og satte sig på sin sædvanlige plads.

Klokken var hen ved ni, da biroen noget tøvende trådte ind, og der var næppe gået mere end ti minutter, førend hans eksempel blev fulgt af magister Hermod, fårehyrden Frik og en tre-fire stykker af de øvrige stamgæster. Kun doktor Patak vægrede sig standhaftigt ved at betræde kroen.

"Jeg skulle på ny sætte min fod i Jonas' hus!" råbte han, "aldrig! Ikke om han så betalte mig ti gylden for det."

Her må vi imidlertid, hvor nødigt vi også vil det, indflette en bemærkning. Når mester Koltz havde bestemt sig til igen at vende tilbage til kroen, så var det ikke udelukkende for det gode

eksempels skyld, heller ikke blot for at tilfredsstille sin nysgerrighed og se den omtalte adelsmand … nej, det var formedelst en anden lille ting, som for ham spillede en vis rolle ved denne lejlighed, og det var, rent ud sagt, den pekuniære interesse, han havde i greven.

Som tilrejsende havde greven og hans ledsager nemlig forpligtelse til at betale en vis vejafgift, og denne tilfaldt, som vi allerede har fortalt, den brave sognefoged i Werst.

Biroen gjorde derfor sine fordringer gældende i den høfligste tone af verden, og skønt den unge greve blev noget forbavset over denne uventede anmodning, skyndte han sig dog at opfylde den og indbød sågar både mester Koltz og magister Hermod til at tage plads ved sit bord. De modtog begge – skønt lidt forlegne – den venlige indbydelse, da de ikke vidste, hvordan de vel skulle have afslået den.

Jonas skyndte sig med at sætte de fineste likører, som han ejede og havde i sin kælder, frem for det lille selskab, og da der var gået en kort tid, forlangte de øvrige gæster deres sædvanlige snaps, så når man ikke vidste bedre, kunne man godt tro, at de gode gamle tider var vendt tilbage.

Da grev von Télek havde erlagt sin afgift, spurgte han biroen, om dette var en indbringende forretning for sognet?

"Nej, nej, hr. greve, langtfra så indbringende, som man kunne ønske."

"Denne del af Transsylvanien bliver måske kun besøgt af få rejsende?"

"Ja, desværre," svarede biroen, "og landet er dog så smukt, at det burde være meget mere kendt."

"Det samme finder jeg, min gode sognefoged, i hvert fald fortjener det, jeg hidtil har set, absolut de rejsendes opmærksomhed. Fra toppen af Retyezat beundrede jeg den skønne Sil-dal med alle dens små landsbyer og flækker, og der bagved igen den ikke mindre skønne Karpaterkæde."

"Ja, det er alt sammen meget smukt, hr. greve, endog overordentlig smukt," fortsatte magister Hermod, "og hvis De ville se noget, som satte kronen på værket, så burde De også bestige Paringbjerget."

"Jeg frygter for, at jeg ikke får tid til det," svarede den unge greve.

"Åh, det vil kunne gøres i løbet af en dag."

"Vist så, men min vej går til Karlsburg, og det er min hensigt at bryde op allerede i morgen."

"Hvorledes! Den nådige greve tænker at forlade os så snart?" sagde Jonas med den forbindtligste mine af verden.

"Ja, det må så være," svarede Franz von Télek, "og hvad nytte skulle jeg også have at blive længere i Werst?"

"Åh, De må tro, at det sandelig lønner sig for en turist at slå sig ned her i nogen tid," bemærkede mester Koltz.

"Men dog er stedet så lidet besøgt," fortsatte greven; "tror De nu alligevel ikke, at en af grundene dertil er den, at omgivelserne ikke frembyder ret mange seværdigheder?"

"Det er muligt," indrømmede sognefogeden, der straks tænkte på det fatale slot, "noget særligt mærkeligt findes her jo naturligvis ikke."

"Nej, nej, slet ikke noget mærkeligt," forsikrede skolemesteren.

"Oho! Oho!" lød det meget mod hans vilje fra fårehyrden.

Man skulle have set de blikke, de andre sendte ham, og frem for alt den bekymrede krovært. Var det da absolut nødvendigt at indvie alle og enhver i egnens hemmeligheder? Skulle man måske forklare ham, hvad der foregik på Orgallplateauet og henlede hans opmærksomhed på Karpaterslottet? Nej og atter nej! En sådan tåbelighed ville blot skræmme ham væk, men ikke ham alene – hvilken anden rejsende ville i så fald nogensinde mere i sit liv lægge vejen om ad Vulkanryggen, når han skulle ind i Transsylvanien.

Nej, så minsandten om den fårehyrde ikke var og blev dummere end nogen af sine egne får!

"Så ti dog, fårehoved!" hviskede mester Koltz til ham med sagte stemme, "ti dog stille, når du ikke kan sige andet end dumheder."

Men den unge greves nysgerrighed var allerede blevet vakt, og han vendte sig om til hyrden og spurgte ham, hvad han havde ment med sit "oho".

Hyrden var imidlertid ikke den mand, der lod sig influere af de andre, og uden at bryde sig en døjt om deres fortørnede blikke svarede han, der måske også tænkte, at et godt råd muligvis ikke var at foragte:

"*Oho* har jeg sagt, fordi jeg mener det, og derved bliver det også, hr. greve."

"Her gives altså i nærheden af Werst noget forunderligt, som det nok er umagen værd at se, kan jeg forstå. Er det ikke også det, han mener, min gode mand?"

"Forunderligt og mærkværdigt kommer ud på et," lød det gådefuldt fra mester Koltz.

"Nej – nej! Sig det ikke ..." lød det i kor fra de andre, der blev rædselsslagne ved tanken om, at dette muligvis kunne medføre et nyt besøg på slottet. Hvilke nye uheld ville ikke kunne opstå af dette?

Ikke uden forbavselse betragtede den unge greve de ophidsede ansigter, der alle uden undtagelse udtrykte en ganske uforklarlig skræk.

"Nå, hvad er det så? Ryk nu hellere ud med sproget," frittede han.

"Når ingen andre vil, så skal jeg såmænd sige greven, hvad det er," sagde den gamle Koltz uden at fortrække en mine, "det er hverken mere eller mindre end som Karpaterslottet."

"Karpaterslottet?"

"Ja, det var i hvert fald det navn, som fårehyrden der hviskede mig i øret!"

Med disse ord pegede han hen på Frik, der rystede på hovedet uden, som det syntes, at have mod til at møde sognefogedens blik.

Men nu var der imidlertid slået en breche i den overtroiske landsbys privatanliggender, og det varede heller ikke længe, førend hele historien kom frem.

Mester Koltz, der var nødt til at holde gode miner til slet spil, tog nu ordet og gav egenhændigt greven en omstændelig beretning om alt, hvad der var passeret på Karpaterslottet.

Det siger sig selv, at grev Franz von Télek ikke formåede at lægge skjul på den forbavselse og de følelser, som denne beretning gjorde på ham. Selv om han også kun – i lighed med andre unge folk af hans stand og stilling, der boede på deres slotte, dybt i det indre af Valakiet – var mådeligt bevandret i

videnskabelige spørgsmål, så var han dog en mand med sund menneskeforstand. Han troede da heller ikke i mindste måde på åndesyner og lo ad de rygter, der gik om den slags ting. En af ånder beboet borg var ligefrem skabt til at udfordre hans skepticisme. Efter hans mening var der ikke det mindste sælsomme i alt, hvad den brave mester Koltz havde fortalt, men simpelthen forskellige mere eller mindre rigtigt iagttagne forhold, som kun beboerne i Werst tilskrev overnaturlige årsager. Røgen fra vagttårnet, de stærke slag, der lød fra klokken – det lod sig forklare på en højst ligefrem måde. Hvad de lynagtige lys og hylene angik, der begge skulle være udgået fra ringmuren, da anså han dem for billeder, som kun eksisterede i en ophidset fantasi.

Franz von Télek generede sig ikke over at sige, hvad han mente, og han var ikke fri for at gøre en smule nar ad de andres rædsel, hvilket vakte hans tilhøreres harme, uden at de dog turde give denne luft.

"Men, hr. greve," bemærkede omsider mester Koltz, "dette er ikke det hele ..."

"ikke det hele?"

"Nej, det er nemlig ganske umuligt at trænge ind i Karpaterslottet."

"Virkelig?"

"Vor skovfoged og vor doktor har forsøgt at trænge over muren ... og det er kun nogle få dage siden ... de gjorde det af kærlighed til vor landsby ... men de havde nær betalt dette forsøg med deres liv ..."

"Hvad var der da overgået dem?" spurgte Franz von Télek i en temmelig spottende tone.

Mester Koltz fortalte ham nu indgående Nick Decks og doktor Pataks eventyr.

"Da doktoren altså," sagde den unge greve, "ville forlade graven, blev hans fødder holdt så fast til jorden, at han ikke formåede at gøre et eneste skridt fremad?"

"Ikke et skridt! Hverken frem eller tilbage," tilføjede magister Hermod.

"Det er blot noget, han har troet, jeres doktor," svarede Franz von Télek, "det er kun angsten, der er faret i ham lige til benene, ja, lige ned til fødderne."

"Undskyld, hr. greve," svarede mester Koltz, "hvorledes skal man da forklare, at Nick Deck fik et ganske frygteligt slag, da han berørte broens jernværk?"

"Det betyder ikke andet, end at han er blevet offer for et skælmsstykke."

"Ja måske, men et meget ondsindet skælmsstykke, da han endnu den dag i dag ligger til sengs af dén grund," forklarede biroen.

"Han er forhåbentlig ikke i livsfare?" afbrød den unge greve ham.

"Nej, til alt held ikke."

Her forelå jo imidlertid en kendsgerning, som ikke sådan uden videre kunne bortforklares, og mester Koltz imødeså med den største spænding, hvorledes Franz von Télek ville udtyde Nick Decks oplevelse.

Franz von Télek svarede i den roligste tone af verden omtrent følgende:

"Alt, hvad jeg hidtil har hørt, forekommer mig – jeg gentager det – højst naturligt. Jeg betvivler ganske vist ikke et øjeblik, at

Karpaterslottet nu er beboet … af hvem, er jeg rigtignok ikke i stand til at sige. Dog, i hvert fald er det ikke af ånder, men af folk, som efter at være flygtet dertil må have haft god grund til at skjule sig … måske er det nogle forbrydere …"

"Hvad behager! Forbrydere?" råbte mester Koltz.

"Det er højst sandsynligt, og da de ikke ønsker at blive draget til ansvar, har de udspredt det eventyr, at slottet er fortryllet af overnaturlige væsner."

"Hvorledes, hr. greve," lod magister Hermod sig nu forlyde, "De tror …?"

"Jeg tror … at landet her er meget overtroisk, og at de, der bor på slottet, er fuldt vidende om dette, og at de på den måde søger at afholde de omboende folk fra at aflægge dem besøg."

Der var jo ikke så lidt, der talte for, at sagen virkelig forholdt sig således. Men ingen vil forbavses over, at indbyggerne i Werst ikke ville anerkende en sådan forklaring.

Den unge greve indså snart, at det ikke ville lykkes ham at overbevise nogen af sin tilhørerkreds og at bibringe dem en fornuftigere anskuelse. Han nøjedes derfor med at tilføje:

"Da De alle synes utilgængelige for fornuftgrunde, mine herrer, så kan De for min skyld tro om Karpaterslottet alt, hvad De har lyst til."

"Vi tror, hvad vi har set, hr. greve," svarede mester Koltz.

"Og vi tror kun, hvad der virkelig er tilfældet," tilføjede magisteren i en bøs tone.

"Ja, som De vil. Men jeg beklager i sandhed, at jeg ikke kan disponere over fire og tyve timer; for så skulle jeg være draget ud med Rotzko for at tage Deres berygtede borg nærmere i øjesyn, og jeg kan forsikre Dem på det allerbestemteste, at det

skulle ikke have varet længe, førend vi havde været fuldt vidende om, hvordan det hele hænger sammen ..."

"Besøge borgen!" råbte mester Koltz.

"Uden tøven, og Djævelen i højst egen person skulle ikke have forhindret os i at komme over ringmuren."

Da de hørte Franz von Télek udtale sig i en så bestemt tone og på en så spottende måde, blev de alle på ny grebet af rædsel. Når slottets ånder blev behandlet således, måtte det jo nødvendigvis medføre en ny ulykke for landsbyen. Ånderne kunne uden tvivl høre hvert ord, der blev talt her i *Kong Mathias* ... og de var allerede alle spændt på, om ikke den ubekendte stemme endnu en gang ville lade sig høre. Mester Koltz benyttede nu lejligheden til at fortælle den unge greve, under hvilke forhold skovfogeden var blevet truet med en frygtelig straf, hvis han påtog sig at afsløre borgens hemmeligheder. Den overnaturlige stemme havde endog udtrykkelig nævnt hans navn.

Franz von Télek trak kun overlegent på skuldrene, så rejste han sig og sagde, at i denne gæstestue var der aldrig blevet hørt en sådan stemme, som man forsikrede. Al den slags eksisterede kun i indbildningen hos værtshusets alt for lettroende og af snapsen måske noget for stærkt påvirkede kunder.

Der var øjeblikkelig nogle, som vendte sig mod døren, da de ikke længere turde blive i et værelse, hvor denne unge tvivler omtalte overnaturlige sager på en så ringeagtende måde.

På et vink af grev von Télek blev de dog tilbage.

"Det er ganske afgjort, mine herrer," sagde han, "det er jeg blevet fuldkommen overbevist om, at denne by her ganske beherskes af den blege rædsel."

"Og det ikke uden årsag, hr. greve," forsikrede mester Koltz.

"Nå, så er det jo godt, at vi har et hjælpemiddel nær ved hånden til hurtigt at gøre en ende på det hekseuvæsen, som efter Deres mening går for sig i Karpaterslottet. I overmorgen vil jeg være i Karlsburg, og hvis De ønsker det, skal jeg aflægge en rapport til stadens øvrighed. Så vil man sende en afdeling gendarmer eller politibetjente hertil, og jeg indestår Dem for, at de hurtigt skal vide at trænge ind i slottet og få de spasmagere ud, som driver deres væsen dér, takket være Deres overtroiskhed, eller fængsle de forbrydere, som måske forbereder en ondsindet streg."

Dette forslag skulle man synes måtte være antageligt; men det faldt dog ikke ganske i tråd med, hvad notablerne i Werst anså for det rette. Efter deres mening kunne hverken gendarmer eller politi, ja ikke engang soldater gøre det af med de overnaturlige væsner, da disse jo forstod at forsvare sig med ubekendte midler.

"Det er sandt, det falder mig ind, mine herrer," tog den unge greve ordet endnu en gang. "De har jo ikke en gang fortalt mig, hvem Karpaterslottet tilhører eller i det mindste har tilhørt."

"En gammel, her i landet bosiddende familie, hr. greve, baronerne von Gortz," svarede mester Koltz.

"Familien von Gortz?" råbte Franz von Télek.

"Ja, ganske rigtigt."

"Til den hørte også baron Rudolph von Gortz?"

"Javist, hr. greve."

"Og er der ingen som ved, hvad der er blevet af ham?"

"Nej! Det er en række år siden, baron von Gortz sidste gang har vist sig på slottet."

Frantz von Télek var blevet kridhvid i ansigtet, og uvilkårlig gentog han med halvbrudt stemme navnet:

"Rudolph von Gortz, Rudolph von Gortz!"

9. Familien von Télek

Den grevelige familie von Télek, der var en af de ældste og berømteste i Rumænien, indtog allerede en fremragende plads i landet inden dettes uafhængighedskrig, som fandt sted i begyndelsen af det sekstende århundrede. Navnet har været knyttet til alle vigtigere politiske begivenheder, og havde stedse strålet i ren og ubesmittet glans – familien von Téleks våbenskjold havde aldrig været tilsmudset af selv den ringeste plet.

Nu om dage var deres stamtræ mindre begunstiget end den meget omtalte bøg ved Karpaterslottet, som dog havde tre grene til overs; for der var nu kun en eneste gren tilbage, nemlig grev Téleks fra Krajowa og denne families sidste og eneste skud var den unge greve Frantz von Télek, der, som vi ved, i øjeblikket befandt sig i landsbyen Werst.

Franz havde tilbragt hele sin barndom på stamgodset Krajowa hos sine forældre, der så at sige aldrig forlod hjemmet. Grev og grevinde von Télek nød megen anseelse på egnen, dels på grund af deres store gæstfrihed og dels, fordi de var elskværdige og rundhåndede folk, der aldrig lukkede pungen til, når det gjaldt om at række en eller anden hjælpende hånd. Kun én gang årligt forlod de Krajowa, og da kun for at konferere om godsets forretninger med deres sagfører, som boede i en lille købstad af samme navn, kun få mile fjernet fra dette.

Det siger sig selv, at en sådan levevis ikke kunne undgå at sætte sit stempel på den eneste søn og arving, og i de senere år

af sit liv følte Franz mange gange hjemve efter det rolige, sorgløse liv på stamgodset. Som barn havde han en huslærer, en gammel italiensk, ret verdslig sindet abbed, der var i besiddelse af et stort hjerte og mange andre lignende fortræffelige egenskaber, men som kun var i stand til at bibringe drengen de kundskaber, han selv havde, og det var desværre uendelig få. Drengen voksede derfor temmelig uvidende op og havde som ganske ungt menneske kun de allernødvendigste begreber om kunst, videnskab og litteratur. Han var derimod en lidenskabelig jæger og strejfede nat og dag gennem skov og mark med bøssen på nakken og kniven i hånd, og det dyr fandtes ikke, som han ikke uden at tøve turde give sig i kast med. Modig og beslutsom som få udøvede han sande heltebedrifter på sine talrige udflugter, der dog desværre udviklede hans legeme i langt højere grad end hans ånd.

Hans moder døde meget tidligt; den unge greve var den gang knap femten år gammel, og næppe fem år senere omkom hans fader ved et ulykkestilfælde på jagten.

Den tyveårige grev Franz, der således kom til at stå ganske ene i verden, sørgede dybt og længe. Som han havde begrædt sin højtelskede moder, den blide og elskværdige grevinde Illona, således begræd han også sin fader, den kække, uforfærdede grev Hugo, der var blevet kaldt bort i så ung en alder. Med ét slag følte han sig berøvet alt, hvad der var ham kært her på jorden. Al hans ømhed og alle hans ungdommelige følelser havde drejet sig om disse to. For ham havde hjemmet og forældrene været mere end tilstrækkeligt, og han havde aldrig følt længsel efter ungdomsadspredelser. Hvor følte han sig ikke ensom og forladt, og han mærkede først ret, hvor meget han

havde mistet, da også hans gamle lærer, som hidtil havde holdt ham med selskab, efter få dages sygeleje stille og roligt sov hen. Nu stod han altså ganske alene i verden.

Tre lange, ensomme år tilbragte han på slottet i Krajowa. Højst et par gange om året tog han i forretningsanliggender til Bukarest; men han skyndte sig altid at blive færdig så hurtigt som muligt, og han syntes at ånde lettet op, når han i det fjerne så slottets tinder dukke frem.

Men et sådant liv kunne umuligt fortsætte i længden, og den dag kom, da Franz begyndte at længes efter at udvide sin horisont og se, hvad der vel kunne findes på den anden side af hans hjemstavns bjerge.

Den unge greve kunne vel være omtrent fem og tyve år, da rejsefeberen langt om længe greb ham. Hans formue var tilstrækkelig stor til, at han roligt kunne tillade sig en sådan luksus, og en skønne dag overlod han slottet ved Krajowa til sine gamle trofaste tjenestefolks omsorg og forlod sit fædreland på ubestemt tid. Han medtog sin rumænske tjener Rotzko, en forhenværende soldat, som havde været i familien von Téleks tjeneste de sidste ti år, og altid havde ledsaget den unge greve på hans jagtudflugter. Rotzko var en uforfærdet, energisk karakter, og nærede den største kærlighed og ærbødighed for sin unge herre.

Det var den unge grev Téleks tanke at gennemrejse Europa på kryds og tværs, men dog at opholde sig flere måneder ad gangen i de forskellige landes hovedstæder og betydeligere byer. Han mente – ikke uden grund – at en sådan rejse ville give ham lejlighed til at udfylde de mange huller i hans viden og i det hele

taget give hans opdragelse det plus, som den hidtil havde manglet.

Rejsens første mål gjaldt Italien; dels fordi hans lærer altid havde talt det sprog med ham, og han således talte det flydende, og dels fordi den gamle abbed havde berømmet såvel landet som dets beboere i så høje toner, at den unge mand altid havde følt en ubestemt længsel efter "la bella Italia".

Han blev heller ikke skuffet i sine forventninger, og det trylleri, som dette land – så fuldt af gamle erindringer – øvede på ham, var så stærkt, at han blev der i samfulde fire år. Han forlod kun Venedig for at tage til Florenz, Rom eller Neapel, og vendte så altid tilbage til dette kunstens hovedsæde, hvorfra han ikke formåede at løsrive sig. Frankrig, Tyskland, England, Spanien og Rusland kunne han altid senere hen få lejlighed til at besøge, og han mente også, at han ville få mere udbytte af sine studier i disse lande, når han først var nået til en moderne åndelig udvikling. I Italien derimod var hans store ungdom og friske, uberørte modtagelighed kun en fordel mere.

Franz von Télek var syv og tyve år gammel, da han for sidste gang kom til Neapel, hvor han tænkte at tilbringe nogle få dage, inden han drog videre til Sicilien. Det var hans mening at underkaste det gamle "Trina cria" en grundig undersøgelse og derefter vende tilbage til slottet ved Krajowa for at hvile ud et års tid eller to og lade de mange nye indtryk få tid til at fæstne sig.

Men som man siger: "Mennesket spår, men Gud rå'r", og således gik det også her. Der indtrådte en uforudset begivenhed, der ikke alene kuldkastede de forskellige planer,

men forandrede hele grev Franz von Téleks liv og for altid gav dette en ny retning.

Når den unge greve under sit årelange ophold i Italien ikke var nået så langt som ønskes kunne med hensyn til sine videnskabelige studier – til hvilke der blandt andet også skortede ham på naturlige anlæg og tilbøjeligheder – så var der dog i ham blevet vakt en levende forståelse af det skønne, og han havde selv en fornemmelse af at være en blind, som havde fået synet tilbage. Han var yderst modtagelig for Italiens vidunderskønne kunst og færdedes gerne på museerne i Neapel, Florenz, Venedig og Rom, hvis kunstskatte vakte hans højeste begejstring. Han var ligeledes en ivrig teatergænger og lærte snart at få øjnene op for, hvad der virkelig var godt og smukt i den dramatiske kunst.

Det var under dette sidste ophold i Neapel, at der opstod en dybere følelse i den unge greves hjerte; en følelse, der nok drog ham imod scenen, men ikke udelukkende for kunstens skyld.

Netop på dette tidspunkt optrådte der i San Carlo Teatret en ung og meget berømt sangerinde, hvis fuldendte foredrag og vidunderlige spil vakte almindelig begejstring, ikke alene hos dilettanter, men hos alle kunstforstandige mennesker. Stella – det var den unge sangerindes navn – havde indtil nu aldrig optrådt udenfor sit fædrelands grænser, og sang udelukkende italiensk musik, hvilken på dette tidspunkt blev anset for den mest fremragende, som overhovedet eksisterede. Man kan blot tænke på komponister som Rossini, Bellini og Donizetti, for ikke at tale om Cherubini og Spontini, hvis frodige talent skaffede dem berømmelse hele verden over. Vi bør heller ikke blandt disse genier glemme Verdi, hvis uudtømmelige kraft

holdt Italiens fane højt i en dekadensperiode, og går vi langt tilbage, træffer vi komponister som Pergolesi og Logscino, som havde deres speciale i den såkaldte *opera buffa* [Note 4)].

Carignan Teatret i Torino, Scala i Milano, Alfieri i Florenz, Apollo i Rom og endelig San Carlo Teatret i Neapel, stredes om den unge sangerinde, der skiftevis optrådte på de forskellige scener, og hun høstede så megen anerkendelse og beundring, at det aldrig med en tanke var faldet hende ind at savne den triumf, som hun utvivlsomt ville have høstet, selv på de største af udlandets scener.

Den femogtyve-årige Stella var en sjældent smuk og indtagende kvinde med langt, gyldent hår, sorte, uudgrundelige øjne, der syntes at skyde lyn, når hun kom i affekt, fine, lydefri træk og en varm, frisk teint, der mest af alt mindede om en moden fersken. Hendes skikkelse var fuldendt, hverken for høj eller for lille, og hendes bevægelser var præget af en gratie, som kun falder i ganske enkelte udvalgtes lod. Men det var ikke det ydre, som udgjorde Stellas fornemste tiltrækningskraft! Nej, det var hendes stemme, denne på en gang fyldige, bløde og berusende stemme, der gjorde hende til en anden Malibran, om hvem Musset med samme ret kunne have sagt:

"På dine toners vinger
fløj smerten op til himlen."

Det var en stemme, som den yndede digter fejrede i sine udødelige stancer:

"... Hjertets egen stemme,
som alene formår at trænge ind i andre hjerter ..."

Den store kunstnerinde, som med en så uforlignelig troskab gengav den ømmeste kærlighed og de mægtigste lidenskaber, havde – hvad der blev talt vidt og bredt om – endnu aldrig selv fornemmet elskovens uimodståelige magt. Ingen mand kunne rose sig af at have modtaget selv den ubetydeligste gunstbevisning fra hendes side, og hun havde aldrig nedværdiget sig til at besvare de tusinder af glødende blikke, der uafladeligt sendtes op mod tribunen. Det syntes, som om hun levede for sin kunst og udelukkende for den.

Hvad Franz følte den første gang, han så Stella, lader sig næppe beskrive i ord. Han, der aldrig før havde været forelsket, følte for første gang hele sit indre gennembævet af følelser, han knap selv kunne forklare sig. Det ene øjeblik var han fortvivlet, det næste jublende glad; han havde kort sagt alle de symptomer, som følger med den første, heftige forelskelse. Det faldt ham ikke svært at opgive den påtænkte rejse til Sicilien! Hvorledes skulle han overhovedet kunne have forladt Neapel inden sæsonens slutning? Det var som et usynligt bånd, som han hverken følte lyst eller kraft til at sprænge, fængslede ham til den unge sangerinde, og hun optrådte ikke en eneste gang, uden at han var til stede og med smerteblandet glæde var vidne til hendes talløse triumfer.

Der kom en tid, hvor hans lidenskaber overvældede ham i den grad, at han – skønt han på forhånd kendte resultatet – gentagne gange prøvede på at skaffe sig adgang til den unge kunstnerindes hjem; men døren var lukket for ham som for alle hendes øvrige tilbedere.

Den unge greves tilstand var i høj grad beklagelsesværdig. Han levede, åndede og tænkte kun på Stella, og da det slet ikke

faldt ham ind at søge andre adspredelser eller opsøge de familier i Neapel, til hvilke navn og stand gav ham adgang, så førte han en forunderlig halvtilværelse, der snart satte sit stempel på ham. Ingen lader sig ustraffet beherske af en så alt overvældende følelse, og det varede heller ikke længe, før hans nervesystem blev så alvorlig rystet ved den uafladelige spænding, han stadig befandt sig i. Hvad ville han ikke have lidt, hvis han tilmed havde haft en rival! Dog i den henseende følte han sig fuldkommen rolig, endog med hensyn til en yderst mærkelig fremtoning, af hvem vi her må give en indgående skildring, da han kommer til at spille en betydelig rolle i fortællingen.

På dette tidspunkt af Franz von Téleks liv opholdt der sig i Neapel en mand på omtrent fem og halvtreds år – det var i hvert fald, hvad han blev antaget for. Denne mand syntes at have en meget indesluttet karakter og lagde ikke skjul på den foragt, han nærede for de gængse selskabelige former. Ingen vidste, hvem han var eller hvad han hed; men dog kunne han ikke undgå at vække en vis opmærksomhed, for overalt, hvor Stella, den unge sangerinde, optrådte, så man også hans mørke og temmelig usympatiske person. Snart dukkede han op i Rom, snart i Florenz og snart i Italiens øvrige byer, men vel at mærke kun, når Stella var sammesteds, og det er ikke for meget sagt, at Stella overhovedet ikke gav nogen forestilling, hvor han ikke indtog sin sædvanlige plads.

Hvis Franz von Télek kun levede for Stella siden den dag, han første gang så hende i San Carlo Teatret i Neapel, så havde denne excentriske musikelsker i de sidste seks år udelukkende levet for at se og høre hende; det var som om den unge

sangerindes stemme var lige så nødvendig for hans eksistens, som den luft han indåndede.

Det mærkeligste af det hele var, at han aldrig havde gjort forsøg på at træffe hende andre steder end på scenen, lige så lidt som han havde henvendt sig skriftligt eller mundtligt til hende, så lidt som han havde forsøgt på at nærme sig hende ved hjælp af blomster eller gaver.

Men hver gang Stella optrådte, så man den fremmedartede, mørkladne herre træde ind, altid i den samme forudbestilte loge. Her blev han siddende tavs og ubevægelig under hele forestillingen, og så snart den sidste tone var døet hen, rejste han sig op og forlod teatret. Hvorhen han gik eller hvorfra han kom, var der som sagt ingen der vidste.

Forgæves havde Stella søgt at komme på sporet af, hvem denne alt for ivrige tilbeder af hendes kunst vel kunne være. Fintfølende og yderst modtagelig, som hun var, pinte den fremmedes uundgåelige nærværelse hende, og det endte med, at han indjog hende en skræk, som hun – skønt hun selv indså det umotiverede i den – ikke var i stand til at beherske. Skønt hun ikke kunne se ham, da gitteret i hans loge altid var trukket op, vidste hun dog, at han sad der; hun følte så at sige hans gennemborende blik rettet mod sig, og det endte med, at det til sidst fratog hende glæden ved de øvrige tilskueres begejstring.

Som vi allerede har fortalt, prøvede denne særling aldrig på at lade sig forestille for Stella. Men selv om han ikke interesserede sig for "kvinden" i hende, så blev dog alt, hvad der havde berøring med "kunstnerinden", målet for hans ivrigste ønsker. Han var således ejer af et ganske vidunderlig smukt portræt, som den store maler Michel Gregorio havde malet af

den unge kunstnerinde, og som vel nok er et af de bedste billeder, denne nogensinde har frembragt.

Selv om denne fremmede særling altid var alene i sin loge ved Stellas forestillinger, og selv om han overhovedet ikke forlod sin bolig for andet end at gå fra og til teatret, så må man derfor ikke tro, at han førte et fuldstændigt eneboerliv. Nej, han havde en rejsefælle, en kammerat om man vil, der, selv om han ikke syntes at dele den andens passion for musik, dog ikke syntes mindre forskruet end denne.

Dette individ kaldte sig Orfanik. Hvor gammel han var, hvorfra han kom, og hvor hans vugge havde stået, ja, se det var der ingen der vidste. Når man hørte ham tale – og han talte gerne og meget – fik man indtryk af, at han var et slags miskendt geni, hvis lys brændte under en skæppe, og som i den anledning så på menneskene og tilværelsen i almindelighed med mørke blikke. Man formodede, og ikke med urette, at han var en stakkels fattig djævel af en opfinder, der levede på sin rige kunstvens bekostning.

Orfanik var af middelhøjde, mager, indfalden og så temmelig sygelig ud; hans ansigt var så blegt, at det uvilkårligt mindede om de berømte kalkmalerier af Dødedansen i Lübeck, og som særligt kendetegn havde han et kunstigt øje i stedet for sit eget, som han vel sagtens havde mistet ved et eller andet kemisk eksperiment. Desuden havde han på næsen et par briller, eller rettere sagt, en stor brille, gennem hvis stærke glas det i det grønlige spillende, venstre øje lyste frem. Smuk var manden, som man vil forstå, ikke, og folk veg gerne tilbage for ham, når de mødte ham på hans ensomme vandringer, hvor han slog ud og fægtede med armene, idet han uafladeligt talte højt, som

med et eller andet usynligt væsen, der nok kunne høre, men ikke svare ham.

Begge herrerne, såvel den mærkelige musikelsker som den ikke mindre mærkelige Orfanik, var vel kendte skikkelser i alle de byer, hvorhen Stellas engagementer drev dem. Det var, som om de mente at have en særlig berettigelse til at vække den almindelige nysgerrighed; men hvor godt Stellas beundrer end vidste at holde sig interviewere og andre bladfolk fra halsen, så kunne det dog ikke undgås, at hans navn og nationalitet en skønne dag sivede ud, og snart vidste hele Neapel, at han var rumæner og hed Rudolph von Gortz, samt at han var den sidste arving til et stort gods, der i hans hjemstavn gik under navnet Karpaterslottet.

Således stod sagerne, da den unge Franz von Télek kom til Neapel. I to måneder havde San Carlo Teatret været fyldt til sidste plads, og den hyldest, som blev Stella til del, steg for hver eneste aften. Aldrig havde hun sunget så herligt, og aldrig havde hun udført sine roller så beundringsværdigt godt som netop i denne sæson. Folk var ellevilde, og efter endt forestilling syntes det, som om ovationerne ingen ende ville tage. Gang på gang måtte tæppet gå op, og Stella kom til syne, ombølget af en bifaldsbrusen, der fik hele teatret til at ryste.

Franz von Télek havde fået sin plads i parkettet, og derfra kunne han lige skimte baron von Gortz, der sad langt tilbage i sin tilgitrede loge og ligesom syntes at opsuge den unge sangerindes vidunderskønne stemme i sig.

Da genlød hele Neapel af et uventet rygte – et rygte, som ingen skænkede tiltro til at begynde med, men som til det musikelskende publikums skræk vandt mere og mere terræn.

Det hed sig, at Stella – den begavede unge kunstnerinde – ville trække sig tilbage fra scenen fra og med sæsonens ophør!

Hvorledes var det tænkeligt, at hun, den fejrede, den tiljublede skønne, der stod i sin ungdoms fejreste pragt, og hvis stemme aldrig havde været pragtfuldere end netop nu, at hun skulle ville sige kunsten farvel!

Folk vidste hverken ud eller ind.

Og dog havde rygtet for en gangs skyld talt sandhed. Stella ville trække sig tilbage, og hvad mere er, en af grundene til denne beslutning – om end ikke hovedgrunden – var den ulyksalige baron Rudolph von Gortz.

Denne ensomme tilhører i den tilgitrede loge, som Stella ikke kunne se, men hvis tilstedeværelse hun rent instinktmæssigt anede, havde efterhånden bragt hende i en tilstand af nervøs ophidselse, som hun ikke mere formåede at bekæmpe. Det var nok for hende at komme ind på scenen, for øjeblikkelig at føle sig som et bytte for de frygteligste sjælelige lidelser, som – det var hun ikke i tvivl om – ville ende med fuldstændig at undergrave hendes sundhed. Et øjeblik tænkte hun på at forlade Italien og give gæsteroller i Europas storbyer; men ved nærmere eftertanke opgav hun atter denne plan, da hun følte sig overbevist om, at hendes frygtelige skygge sikkert også ville følge hende derhen.

Det eneste middel hun havde til at undgå ham, var for stedse at sige tribunen og teaterlivet farvel.

Allerede længe inden dette rygte vandt tiltro i Neapel, havde Franz von Télek besluttet sig til at gøre et skridt overfor sangerinden, hvis videre følger ulykkeligvis skulle medføre den skrækkeligste katastrofe. Fri og uafhængig, som han var, både

hvad person og formueforhold angik, tiltvang han sig en dag adgang til sangerinden, kastede sig for hendes fødder og tilbød hende sit navn og sin formue.

Stella, der ikke havde kunnet undgå for længst at være på det rene med den unge mands følelser, skjulte ikke for sig selv, at han var en af de mænd, der syntes som skabt til at gøre en kvinde lykkelig. Desuden var – hvilket heller ikke var uden vigtighed – alle de oplysninger, hun havde fået, såvel om hans karakter som om hans hele levevis, af den mest tilfredsstillende art. Det varede derfor heller ikke længe før hun gav efter for hans bønner og samtykkede i at blive grevinde von Télek. At hun samtidig måtte give afkald på sin kunstneriske løbebane, var hende, som vi allerede har sagt, under disse omstændigheder nærmest en lettelse.

Nyheden om Stellas påtænkte formæling med den unge greve bredte sig som en løbeild over byen, og man fandt deri bekræftelse på rygtet om, at hun ikke mere ville optræde, når sæsonen på San Carlo var til ende.

Det siger sig selv, at denne begivenhed vakte kolossal opsigt, ikke alene i kunstnerkredse, men i hele den fornemme verden i Italien.

Hendes ægteskab var altså nu en kendsgerning og ikke mere som hidtil en blot og bar formodning. De letfængelige italieneres hjerter fyldtes med et bittert had mod denne fremmede, der således berøvede dem landets bedste og mest fuldendte kraft. Grev von Télek modtog det ene trusselsbrev efter det andet, hvilket imidlertid ikke anfægtede ham det mindste. Hvad brød han sig om de andre og deres vrede, når han kun havde sin tilbedte Stella.

Men når den almindelige stemning var således, kan man vel omtrent tænke sig til baron von Gortz' følelser, da han hørte, at man ville fjerne Stella fra ham, at han med andre ord skulle miste alt, hvad der overhovedet bandt ham til livet. Man hviskede allerede i krogene om, at han omgikkes med selvmordsplaner. Da han imidlertid ingen kendte og ingen omgikkes, var dette selvfølgelig ganske grebet ud af luften; det eneste, man med sikkerhed vidste, var, at man ikke længere som forhen så Orfanik vandre rundt i Neapels gader og stræder. Han forlod ikke mere baron Rudolphs side, ja, han ledsagede ham endog i teatret, hvad der var noget ganske nyt, da han, som så mange andre videnskabsmænd, ikke forstod sig det ringeste på musik.

Imidlertid gik tiden, uden at den almindelige ophidselse lagde sig. Tværtimod; den nåede sit højdepunkt den aften, hvor Stella skulle optræde for sidste gang. Hun havde valgt at sige sine venner farvel som Angelica i *Orlando*, en af maestro Arconatis allerskønneste operaer.

Aftenen kom, og det viste sig hurtigt, at San Carlo Teatret var meget for lille til at rumme den talrige menneskeskare, som strømmede til fra det øjeblik, dørene åbnedes. En mængde mennesker måtte vende om med uforrettet sag, og man frygtede for, ikke uden grund, at publikum skulle give sin harme mod grev von Télek luft, om ikke straks, så når tæppet gik ned for femte akt og den fejrende sangerinde for stedse unddrog sig sine venners og beundreres øjne og øren.

Baron von Gortz havde indtaget sin sædvanlige plads i prosceniumslogen, og ved siden af ham sås en skikkelse, der næppe kunne være andre end originalen Orfanik.

Stella viste sig – en dødlignende stilhed indtrådte.

Skønt hun så bleg og nervøs ud, fattede hun sig hurtigt og glemte snart ganske sine tilhørere. Aldrig havde hun sunget som denne aften! Det var, som om tiendes sjæl gik i ét med musikken, og som var det ikke en menneskelig stemme, der frembragte disse vidunderskønne toner. Hvilke lidenskaber måtte der ikke ligge skjult i denne unge kvinde, der på en så uforlignelig måde forstod at gengive alle de menneskelige følelser! Snart svulmede stemmen dybt og rigt som klangen i et orgel, og snart hensmeltede den i det blødeste pianissimo, der sluttelig døde hen i en fuldkommen åndeløs stilhed. Efterhånden som hun sang, steg publikums begejstring, og der var ingen ende på ovationerne, som fulgte efter alle de optrin, i hvilke hun havde sunget.

Under alt dette opholdt grev von Télek sig bag kulisserne, hvor han ventede i en næsten feberagtig spænding. Han frygtede, ikke uden grund, at al denne hyldest, alle disse begejstringsudbrud og alle de utallige fremkaldelser skulle blive for meget for den unge kunstnerinde, som netop den dag følte sig utilpas lige fra morgenstunden.

Oh – hvor han længtes efter at føre hende ud af teatret, ud af dets kvælende, giftige luft og langt – langt bort til et sted, hvor han og hun i uforstyrret ro kun skulle leve for hinanden og for deres unge kærligheds lykke. Der skulle han nok få sundhedens rødme tilbage på hendes kinder og bringe hendes nu så trætte øjne til at stråle med deres oprindelige, sorgløse glans.

Endelig kom det gribende øjeblik, i hvilket heltinden dør.

Aldrig før var Arconatis' herlige musik kommet i den grad til sin ret, og aldrig før havde Stella sunget Dødsarien med et så

uforligneligt udtryk. Det var, som gav hun hele sin sjæl hen i sangen, og dog – dog fik man det indtryk, at denne vidunderskønne stemme kunne sønderbrydes – denne stemme, som nu skulle forstumme for evigt!

I dette øjeblik åbnedes gitteret for baron von Gortz' loge, og et gråsprængt hoved med vildt, flagrende hår og flammende øjne kom til syne. Franz von Télek så nu for første gang den forunderlige fremtoning i fuld belysning, og skønt han ingenlunde var nervøs, kunne han dog ikke frigøre sig for en ubestemmelig følelse af gru ved synet af det ligblege ansigt og de hule, dybtliggende øjne.

Stella, der havde givet sig fuldstændig hen i den uforlignelige slutningsarie, sang netop de sidste strofer:

"Innamorata, mio cuore tremante
oglio morire ..."

Pludselig tav hun stille ... hun havde fået øje på baron von Gortz' fortrukne ansigt, der ganske syntes at lamme hende ... som forstenet stirrede hun hen imod logen ... førte hånden op til munden, fra hvilken en blodstrøm vældede ud ... så sig hjælpeløst om, snublede og faldt, der opstod en frygtelig uro på tilskuerpladsen; de fleste rejste sig, nogle gik, andre blev stående, men alle som én følte de sig grebet af en snigende uhygge-fornemmelse.

Et gennemtrængende angstskrig lød fra baron von Gortz' loge.

Franz styrtede op på scenen, tog Stella i sine arme, kyssede hende, kaldte hende ved de ømmeste navne ... alt forgæves!

Den unge kvinde var død ... ramt af et hjerteslag ... i det øjeblik hun, uden at vide det, sang sin egen svanesang.

Den unge grev Franz von Télek blev ført tilbage til sit hotel i en tilstand, der gav de tilkaldte læger alvorlig grund til at frygte for hans forstand, og i mange uger svævede han mellem liv og død. Sluttelig vandt dog hans medfødte, sunde natur i forbindelse med hans ungdom overtaget; men han blev aldrig mere den livsglade unge mand, han havde været inden det sørgelige optrin.

Som man vil kunne forstå, var han ude af stand til at overvære Stellas begravelse, der fandt sted under hele folkets deltagelse.

På kirkegården i Neapel, hvor den unge fejrede sangerinde hviler, står der kun en enlig, hvid marmorblok, på hvilken der med store bogstaver er udhugget:

"STELLA"

Intet andet!

Den dag, begravelsen havde fundet sted, kom en underlig fremtoning til syne på kirkegården. Med flakkende blik og en ujævn vaklende gang, nærmede han sig det sted, hvor Stella sov sin sidste søvn. Længe blev han stående foran graven, tavs og med tæt sammenpressede læber. Af og til så det ud, som om han lyttede anspændt … troede han måske endnu en gang at høre de uforglemmelige toner?

Vandringsmanden var ingen andre end baron Rudolph von Gortz.

Endnu samme aften forlod han Neapel i følge med Orfanik, og siden den tid hverken hørte eller så man mere til nogen af

dem.

Men den følgende morgen modtog grev Franz von Télek et brev der lød således:

> "Det er Dem, som har dræbt hende! Ve over Dem, grev von Télek! Ve over hendes morder!
>
> *Rudolph von Gortz."*

10. Drøm eller virkelighed

Dette var det sørgespil, i hvilket den unge greve Franz von Télek havde spillet en af hovedrollerne.

Det varede lange tider inden han blev sig selv igen. Dog, det var jo heller intet under, når man betænkte de mange uger i hvilke han lå bevidstløs hen, uden at kende nogen, selv ikke den trofaste Rotzko, der ikke veg fra sin herres leje hverken nat eller dag. Ham alene var det der opfattede det navn, som den unge greve atter og atter gentog i sine feberfantasier: Stella! Stella!

Så snart hans helbredstilstand blev en lille smule bedre, fik Rotzko ordre fra lægen til hurtigst muligt at gøre alt i stand til en snarlig afrejse. Det gjaldt jo om at få den unge greve væk fra de sørgelige omgivelser, jo før, jo bedre.

Dagen for afrejsen blev bestemt. Men inden han for stedse forlod den by, som for ham gemte så mange både glade og sørgelige minder, ville Franz von Télek aflægge et besøg på sin elskedes grav og bringe hende et sidste farvel.

Rotzko fulgte ham til kirkegården og så til sin dybeste bekymring, hvorledes hans herre kastede sig ned ved siden af graven og under suk og tårer besvor den elskede om blot en eneste gang endnu at vise sig for ham.

Længe blev han således liggende og først med megen møje lykkedes det den gamle tjener at få ham til at rejse sig op og følge med hjem.

Det blev en sørgelig hjemtur! Med hvilken smerte genså Franz ikke det kære, gamle slot, som han havde glædet sig så

usigeligt til at betræde ved sin elskedes side. Fem lange år tilbragte han nu her uden at den gamle tjeners overtalelser eller bønner kunne få ham til at se eller omgås et eneste fremmed menneske. Hverken tid eller fraværelse formåede at lindre hans smerte. Det syntes tværtimod, som om savnet blev større for hver dag der gik. Der gives jo sår, som kun døden formår at læge!

På den tid hvor vor fortælling begynder, havde den unge greve endelig givet efter for Rotzkos bønner og indvilliget i at foretage den lille udflugt, vi allerede har omtalt. Tjeneren mente – og med rette – at selv om en sådan rejse ikke formåede at trøste hans herre, så tvang den ham dog ud af den trykkende ensomhed, der umuligt kunne være gavnlig i længden.

De lagde altså en rejseplan, der foreløbig kun havde Transsylvanien som mål. "Kommer tid, kommer råd", mente den gamle tjener, "har vi først en gang været ude at lufte os, vender den gamle rejselyst nok tilbage".

Som sagt så gjort. Franz von Télek og hans ledsager drog på ny af sted, dog denne gang som turister og kun forsynet med den allernødvendigste bagage. De havde valgt Karpaterbjergene som udgangspunkt og havde således gennemstrejfet de forskellige dale og pas i Vulkankæden, de havde besteget Retyezat, gjort en afstikker ind i Marosdalen og var nu endelig nået til *Kong Mathias*, hvor de som sagt ville hvile ud en dags tid eller to.

Vi ved allerede hvilke tilstande der herskede i Werst, da den unge greve indtraf og på hvilken måde han blev underrettet om de uforklarlige begivenheder, der havde hensat landsbyen i en tilstand af skræk og rædsel. Vi ved ligeledes, at man omtalte

borgens ejers navn for ham, og at dette gjorde et så stærkt indtryk på ham, at det ikke kunne undgå de tilstedeværendes opmærksomhed. Rotzko kunne gerne have drejet halsen om på den ulyksalige mester Koltz, da han hørte ham udtale netop det navn, som det frem for alt var ham om at gøre at få sin herre til at glemme! Hvad var det også for et ulyksaligt tilfælde der netop havde ført dem til Werst, der så at sige stødte op til Karpaterslottet!

Den unge greve havde ganske tabt mælet og stirrede stum og stille ud for sig. Kun hans blik, der flakkede viljeløst rundt fra den ene til den anden, forrådte det frygtelige sjælsoprør i hvilket han befandt sig.

Mester Koltz og hans venner forstod selvfølgelig, at der måtte bestå en eller anden hemmelighedsfuld forbindelse mellem den unge greve og baron von Gortz; men så nysgerrige de end var efter at erfare de nærmere forhold, havde de dog takt nok til at tæmme deres tunger.

En efter en listede de sig ud og snart stod *Kong Mathias*'s gæstestue atter tom.

Alle landsbyens beboere var meget optaget af grevens sælsomme opførsel og de frygtede for, at det ikke betød noget godt for deres vedkommende.

Ville den unge greve under disse forhold holde sit løfte og underrette øvrigheden i Karlsburg om det passerede? Det var det, man grundede over indtil mester Koltz huggede den gordiske knude over ved at sige, at hvis ingen andre ville, så skulle han nok selv personlig henvende sig til politiet. Han ville og måtte have klarhed over hvem det var som huserede på

slottet, hvad enten det var onde ånder eller kun almindelige mennesker af kød og blod.

Skønt det på en måde lød beroligende nok, så trak man dog i smug på skuldrene af mester Koltz. Hvorledes troede han vel, at politiet ville slippe fra en kamp med ånderne. Nå, men det blev jo dettes sag, havde politiet lyst til at indlade sig på en håbløs kamp mod det overnaturlige, så værs'go.

Franz von Télek, der var blevet alene tilbage i *Kong Mathias*'s gæstestue, fordybede sig imidlertid i de erindringer, som det forhadte navn på ny havde kaldt til live.

Efter en stunds forløb rejste han sig op og gik ud på terrassen, hvorfra man havde udsigt helt over til Plesabjergene og Orgallplateauet, på hvis øverste flade man lige kunne skimte Karpaterslottet.

Her havde han altså boet, denne særling, som hver aften havde haft plads i San Carlo Teatret og hvis besynderlige skikkelse i ordets egentligste forstand havde skræmt livet af den ulykkelige Stella. Nu om dage måtte borgen jo stå øde og tom, når han ikke var vendt tilbage efter sin flugt fra Neapel. Ingen vidste for resten hvad der var blevet af ham, og det sandsynligste var vel nok, at han havde taget sig selv af dage, efter den unge kunstnerindes tragiske død.

Tankerne fløj forvirret frem og tilbage i den unge mands hjerne uden rigtigt at fæstne sig ved noget.

Han dvælede også ved Nick Decks eventyr, og havde gerne afsløret hemmeligheden, om så også blot for at berolige de ængstelige bønder. Han tvivlede imidlertid ikke et øjeblik om, at det var ugerningsmænd, der havde valgt slottet til skjulested, og var derfor også fast besluttet på at underrette politiet i

Karlsburg om det forefaldne og bede dette tage sig alvorligt af sagen.

Men inden han gjorde videre skridt, ønskede den unge greve endnu en gang at høre hele historien fra ende til anden. Det bedste forekom ham var at tale med den unge forstmand selv, og derfor begav han sig ved tretiden om eftermiddagen over til sognefogedens hus.

Mester Koltz følte sig meget smigret ved det uventede besøg og fortabte sig i taksigelser fordi han … den ringe sognefoged … fik lejlighed til at modtage en sådan mand i sit hus … en adelsmand som grev von Télek … arvingen til Krajowa …! Ville en sådan herre … virkelig nedlade sig … for nogen ham ubekendte bønders skyld … man ville selvfølgelig være ham evig forpligtet … der ville måske komme flere rejsende til landet … også vejafgifterne ville blive talrigere … naturligvis … når man ikke mere havde det djævelskab at befrygte … osv. osv.

Franz von Télek takkede mester Koltz for den gode modtagelse og spurgte, om der var noget i vejen for at han selv personlig talte med skovfogeden.

"På ingen måde, hr. greve," svarede sognefogeden, "den unge mand, min vordende svigersøn, har det allerede ganske godt og vil snart være i stand til at genoptage sin tjeneste."

"Ikke sandt, Miriota," tilføjede han, henvendt til sin datter, som i det samme trådte ind i stuen.

"Gud give det må være så vel, fader," sagde hun med inderlig stemme.

Den unge greve følte sig behagelig berørt ved synet af den unge pige. Han hilste venligt på hende, og da han kunne se, at

hun var bekymret for sin kærestes helbred, erkyndigede han sig straks om, hvordan det stod til med ham.

"Efter hvad jeg har hørt," sagde han, "er Deres forlovede ikke kommet alvorligt til skade?"

"Nej, hr. greve," svarede den unge pige, "og derfor takker jeg Gud af et oprigtigt hjerte."

"Har De en dygtig læge her på egnen?"

"Hm," svarede mester Koltz i en tone, der sikkert ikke ville have smigret den forhenværende sygepasser, hvis han havde hørt den.

"Vi har doktor Patak," tilføjede den unge pige.

"Den samme, som ledsagede skovfogeden til Karpaterslottet?"

"Javel, hr. greve."

"Frøken Miriota," vedblev grev von Télek, "jeg ønsker i Deres kærestes egen interesse at se ham og af hans egen mund høre de nærmere omstændigheder ved eventyret."

"Det kan greven så godt komme til. Han fortæller sikkert gerne alt hvad han ved, selv med fare for at blive en smule overanstrengt."

"Vær uden frygt, kære frøken, jeg skal nok passe på ikke at trætte og plage den unge mand."

"Det er jeg overbevist om, hr. greve."

"Og hvornår skal brylluppet finde sted, om jeg må spørge?"

"Om fjorten dage, hvis alt går vel," indskød mester Koltz og gned sig i hænderne.

"Da vil jeg sandelig være til stede ved festen, hvis mester Koltz gør mig den ære at indbyde mig," sagde greven og smilede venligt til den unge pige.

"Hr. greve, en sådan ære ..."

"Om fjorten dage altså, det er en aftale! Jeg håber Nick Deck snart må komme til kræfter. De skal se, det hjælper nok, når først han bliver rask nok til at kunne gå en lille spadseretur med sin smukke brud."

"Gud bevare ham," sagde den unge pige idet hun rødmede dybt; men samtidig afspejlede der sig en sådan uro og bekymring i hendes træk, at Franz ikke kunne lade være med at spørge hende om grunden.

"Jo, jeg beder Gud om at beskytte ham," forklarede den unge pige, "fordi han, trods den manende advarsel, forsøgte på at trænge ind i slottet og således udsatte sig for åndernes vrede. Hvem ved om ikke disse til straf for hans ubesindighed vil pine og plage ham resten af hans liv."

"Åh, hvad det angår, frøken Miriota," svarede Franz, "så lover jeg Dem, at De ikke mere behøver at ængste Dem."

"De mener altså ikke, at der vil tilstøde min arme Nick flere ulykker?"

"Nej, vær forvisset om det. Og takket være politiet i Karlsburg skal De få at se, at alle og enhver i løbet af ganske kort tid kan færdes lige så sikkert oppe ved slottet, som nede på torvepladsen i Werst."

Da han anså det for håbløst at påvirke den unge pige hvad de overnaturlige foreteelser angik, bad han Miriota om at ledsage sig til skovfogedens værelse.

Hun åbnede døren for ham, nejede høfligt og trak sig derpå tilbage, da hun anså det for mest passende at lade de to mænd alene.

Nick Deck havde selvfølgelig for længst fået underretning om de to rejsendes ankomst til *Kong Mathias*. Han forstod straks hvem det var, han havde for sig og rejste sig, om end noget besværligt, fra den mægtige lænestol for at byde sin gæst velkommen. Han var omtrent kommet sig af sin lammelse og besvarede med stor fornøjelse den unge greves spørgsmål.

"Hr. skovfoged," begyndte Franz, efter at han venligt havde trykket den unge mands hånd, "før noget andet, må jeg stille Dem det spørgsmål, om De personligt tror på, at der huserer ånder i Karpaterslottet?"

"Det er jeg vel nødt til, hr. greve," svarede Nick Deck.

"De mener altså, at det har været ånder, som forhindrede Dem i at komme ind i slottet?"

"Ja, det kan jeg ikke mere tvivle om."

"Og hvorfor ikke, om jeg tør spørge?"

"Fordi det, efter hvad der passerede mig, ville være utænkeligt at der ikke skulle findes ånder."

"Hav den godhed at fortælle mig alt, hvad der hændte Dem, fra begyndelsen til enden, uden at undlade den mindste bagatel, hvis dette er Dem muligt."

"Med største fornøjelse."

Nick Deck gav altså på ny historien til bedste. Rigtignok kunne han ikke fortælle andet, end det grev Télek allerede havde hørt af de andre; men det var netop disse "kendsgerninger", som han gerne ville prøve på at give en naturlig forklaring.

De oplevelser, som havde fundet sted den eventyrlige nat, lod sig såre let forklare, hvis man gik ud fra, at der opholdt sig menneskelige væsner – ildesindede personer eller andre – på slottet, der var i besiddelse af de nødvendige trylleapparater til

at fremkalde den slags ting. Hvad doktor Pataks påstand angik, var han nærmest tilbøjelig til at tro, at det ligefrem var angst, som havde fængslet ham til stedet. Han troede ikke at kunne røre sig og var derfor også ude af stand dertil, den slags tilfælde var ikke noget nyt.

"Nå sådan hr. greve, De tror, at den bangebuks var lammet af frygt. Det var han måske også nok, men ikke i det øjeblik. Greven må jo ikke glemme, at han netop var i lag med at ville stikke af. Nej, nej, det er ganske utænkeligt og hvis De havde set ham i det øjeblik ..."

"Så siger vi det," faldt greven ham i talen, "men hvad om han nu dernede på bunden af graven havde fået foden i en rævesaks?"

"Hvis det var tilfældet," svarede skovfogeden, "så ville doktoren ikke kunne have undgået at føle smerte; for det er en højst ubehagelig fornemmelse, når en sådan indretning klemmer sammen om foden på en. Jeg har selv været ude for det en gang. Desuden måtte han have fået en flænge i kødet eller i det mindste et ar; men der er ikke det mindste at se."

"Det kan være rigtigt nok, skovfoged, og dog – tro De mig – hvis doktoren virkelig ikke kunne komme væk, så må det dog skyldes en sådan indretning."

"Jamen, hvorledes kan en fælde gå op af sig selv ganske pludseligt, hr. greve?"

Franz, der ikke vidste, hvad han skulle svare på det spørgsmål, tav.

"I øvrigt, hr. greve," vedblev skovfogeden, "overlader jeg ganske til Deres forgodtbefindende at tro hvad De vil eller ikke

vil, hvad doktor Patak angår. Jeg kan jo kun indestå for, hvad der er hændt mig personligt."

"Ja, lad os lade den brave mand ude af spillet og kun tale om Dem, Nick Deck; det foretrækker jeg absolut også," svarede greven.

"Ja, det er såmænd meget hurtigt fortalt. Det er hævet over enhver tvivl at jeg fik en frygtelig rystelse og at dette umuligt kan være gået til på naturlig vis."

"Og heller ikke De fik noget sår eller ar af nogen som helst art?"

"Ikke spor, hr. greve, og dog fik jeg et ganske frygteligt slag."

"Var det lige i det øjeblik, hvor De lagde hånden på jernbroen?"

"Ja, netop! Jeg havde næppe berørt det, før jeg følte mig fuldstændig som lammet. Lykkeligvis blev min anden hånd skånet og ved hjælp af den lykkedes det mig at glide ned af jernkæden til bunden af graven, hvor doktoren bagefter fandt mig."

Franz rystede på hovedet, som en, der ikke rigtig ved hvad han skal tro.

"Og nu, hr. greve, har jeg fortalt Dem alt hvad jeg ved, og det bedste bevis på, at jeg umuligt kan have drømt, er vel, at jeg har måttet holde sengen i otte dage og hverken har herredømme over arme eller ben endnu. Havde det ikke været tilfældet, kunne De måske have troet at det hele havde været indbildning; men som det er … nej … nej!"

"Det kunne aldrig falde mig ind; jeg er tværtimod overbevist om, at De har fået et overordentligt stærkt slag."

"Både stærkt og djævelsk."

"Ja, deri kan jeg altså ikke være enig med Dem, Nick Deck," svarede den unge greve, "De tror at være blevet anfaldet af et overnaturligt væsen, og jeg er ganske overbevist om det modsatte af den simple grund, at der overhovedet ikke eksisterer overnaturlige væsner."

"Jamen, vil så greven ikke have den godhed at forklare mig, hvorledes det er gået til, at jeg fik det omtalte slag?"

"Det kan jeg desværre ikke; men vær overbevist om, at det lader sig forklare og det på den enkleste og mest ligefremme måde."

"Give Gud det var så vel," erklærede den unge skovfoged.

"Sig mig," fortsatte Franz, "har slottet altid tilhørt baronerne von Gortz?"

"Javel, hr. greve, og det gør det den dag i dag, skønt den sidste efterkommer, baron Rudolph, er forsvundet og ikke et menneske aner, hvad der er blevet af ham."

"og hvor længe er det vel siden, at man har hørt fra ham?"

"Åh, jeg tænker omtrent tyve år eller så."

"Allerede tyve år?"

"Ja vist, hr. greve. En skønne dag forlod grev Rudolph slottet, få dage efter døde den gamle tjener, som havde tilsyn med det, og siden den tid har man hverken set eller hørt noget til ham eller hans skæbne."

"Og efter den tid har ingen betrådt slottet?"

"Ikke et menneske."

"Og hvad siger man her i landet til den sag?"

"Man tror, at baron Rudolph tog til udlandet, hvor han kort efter døde."

"Men deri tager man fejl, Nick Deck. Baron Rudolph var i hvert fald i live for fem år siden."

"Han levede, siger greven?"

"Ja vist … i Italien … i Neapel."

"Greven har selv set ham?"

"Det har jeg."

"Og siden den tid?"

"Har jeg intet som helst hørt om ham."

Den unge skovfoged hensank i dybe grublerier. En tanke, som han dog knap vovede at tænke til ende, dukkede atter og atter frem i hans sjæl. Nej! Det var umuligt, det kunne ikke være således. Og dog – hvorfor ikke? Baron Rudolph havde jo altid haft ord for at være anderledes end andre … Efter længe at have tænkt frem og tilbage, sagde han:

"Det kunne vel ikke tænkes, hr. greve, at baron Rudolph skulle være vendt tilbage til slottet og at det er ham, som driver sit væsen deroppe?"

"Nej … det kan jeg dårligt tro, Nick Deck."

"Og hvilken grund skulle han vel have til at holde sig skjult på den måde?" vedblev Nick.

"Nej, nej, det er ganske utænkeligt, skovfoged."

Og dog – til trods, for sin benægtelse – fæstnede tanken sig mere og mere i Franz von Téleks sjæl. Hvorfor skulle det egentlig være utænkeligt, at baronen, der altid havde været en særling og vel nærmest kunne betegnes som unormal, skulle have trukket sig tilbage til sit gods efter Stellas død? Takket være befolkningens kolossale overtro, var han jo her i stand til at leve ganske efter sit eget hoved. Ingen af hans fordums

bekendte ville falde på at opsøge ham på det ensomme slot, som jo desuden efter alles mening stod tomt og forladt.

Franz holdt det for ganske unyttigt at indvie egnens befolkning i sine tanker; for det første ville han måske i så fald blive nødt til at sætte dem ind i sit eget personlige forhold til baron Rudolph og dernæst var der alligevel ingen, som ville tro ham. Det sidste fik han et levende indtryk af, da den brave skovfoged efter en kort pause tilføjede:

"Selv om også baron Rudolph virkelig opholdt sig i slottet, så måtte han dog stå i forbindelse med Chort; for ingen andre end han kunne have tilføjet mig dette frygtelige slag."

Da han ikke ønskede at komme nærmere ind på dette emne, drejede Franz af og talte om skovfogedens slag i al almindelighed. Han sluttede med at råde ham til dog ikke at gentage forsøget, idet han sagde, at det var noget, som tilkom politiet, der nok skulle blive behørigt underrettet om det forefaldne.

Dermed tog den unge greve afsked med skovfogeden, der på en vis måde var ganske glad ved at slippe af med sin gæst, idet han frygtede for, at den meget tale skulle anstrenge ham, og nu gjaldt det jo først og fremmest om at blive rask til brylluppet med den smukke Miriota.

I dybe tanker vendte grev Télek tilbage til *Kong Mathias*, hvor han lukkede sig inde på sit værelse.

Klokken seks bragte Jonas ham bud om, at aftensmaden var serveret, og til hans store tilfredshed havde såvel værten som mester Koltz og de øvrige af landsbyens notabler takt nok til ikke at prøve på at indlade sig i samtale med ham.

Et par timer senere trådte Rotzko ind til sin unge herre og spurgte, om der var noget han skulle udrette for ham?

"Nej tak, Rotzko," svarede denne.

"Så kan jeg måske gå ud på terrassen og ryge min pibe sammen med de andre?"

"Med fornøjelse, Rotzko! Gå blot!"

Halvt liggende i en lænestol lod Franz endnu en gang den ham så uforglemmelige fortid passere revy for sin sjæl. Han befandt sig i San Carlo Teatret … til afskedsforestillingen … han så på ny baron von Gortz således som han havde set ham i dengang … så hvorledes han bøjede hovedet ud af logen og rettede sit blik så brændende mod den unge kunstnerinde, som om han med magt ville tvinge hende …

Så vendte hans tanker sig til det brev, baronen havde skrevet til ham og i hvilket han havde beskyldt ham – Franz von Télek – for at være Stellas morder …

Mens han således fordybede sig i sine erindringer, følte Franz, hvorledes søvnen mere og mere overmandede ham. Han befandt sig i den tilstand, hvor man halvt drømmer og dog ser og hører alt, hvad der foregår omkring sig, da der indtrådte en mærkværdig begivenhed.

Det var, som om en blød og indsmigrende stemme lød inde i den selv samme stue, hvor Franz med sikkerhed vidste, at der ikke var andre foruden ham selv.

Uden at spørge sig om, hvorvidt han var vågen eller drømte, rejste den unge greve sig op og lyttede.

Jo! Der var ingen tvivl om det. Det var, som om en usynlig stemme nærmede sig hans øre og usynlige læber sang Stefanos gribende sang. Han hørte ganske tydeligt ordene:

"Nel giardino dei mille fiori
Andiamo, mio cuore ..."

Denne romance ... Franz genkendte den ... denne søde, indsmigrende og dog så uendelig rørende romance? ... den havde jo Stella sunget på den sidste koncert, hun gav inden afskedsforestillingen ...

Som i drømme og uden at gøre sig regnskab for, hvorledes det vel kunne gå til, overlod Franz sig ganske til den nydelse, som det var ham endnu en gang at høre sin elskedes vidunderlige stemme.

Sangen endte og den sagte røst fortonede sig svagere og svagere, indtil den til sidst ganske hørte op.

Da hævedes fortryllelsen – med et udbrud sprang Franz op og søgte med tilbageholdt åndedræt at opfange det svage ekko af den hendøende røst.

Men alt var stille både ude og inde.

"Hendes stemme," mumlede han, "ja, det var hendes stemme; hende, som jeg har elsket så uudsigeligt højt."

Lyden af hans egne ord vakte ham til sans og samling.

"Naturligvis har jeg drømt," sagde han højt, "men ak! Hvilken salig drøm var det ikke!"

11. Stella

Under indtrykket af nattens skønne vision vågnede grev von Télek den følgende morgen i bedre humør end han længe havde gjort.

Det var hans hensigt at forlade Werst i løbet af formiddagen og derfra drage videre til Karlsburg.

Han ville gøre et kort ophold i Petroseny og Livadzel og derefter tilbringe en hel dag i Karlsburg inden han, hvad der var hans mening, slog sig ned for et længere tidsrum i Siebenbürgens hovedstad.

Franz havde forladt gæstestuen og vandrede nu op og ned ad terrassen. Han blev af og til stående og så over imod slottet gennem en kikkert.

Han tænkte på, om han gjorde klogest i at holde sit løfte til werstianerne og underrette politiet i Karlsburg om de forefaldne begivenheder eller om han måske hellere burde lade være.

Den gang, da han havde givet landsbyens beboere det omtalte løfte, var det i den faste overbevisning, at slottet var tilflugtssted for en bande forbrydere eller andre fordægtige personer, der af en eller anden grund ikke ønskede deres smuthul røbet.

Men i løbet af natten var Franz kommet til et andet resultat, og jo mere han tænkte over det, desto tydeligere blev det ham, at det måtte og kunne ikke være anderledes.

Som vi allerede ved, havde den sidste repræsentant for familien von Gortz, baron Rudolph, været forsvundet i en anselig årrække, uden at noget menneske vidste hvad der var blevet af ham. I tidens løb, sandsynligvis på det tidspunkt, hvor han havde forladt Neapel, var det rygte kommet i omløb, at han var død, uden dog at nogen kunne angive nogen grund. Hvad i alverden skulle der nu være i vejen for, at baron Rudolph skulle være vendt tilbage til sine forfædres slot og levede der, som den særling han var, afsondret fra alt og fra alle. Dertil kom, at Orfanik, den halvgale videnskabsmand, naturligvis efter sædvane havde ledsaget ham, og ham var det utvivlsomt, som havde anstillet de eksperimenter, der nær havde skræmt livet af den overtroiske befolkning.

Det hele var ganske ligetil, så meget mere som det var rimeligt, at baronen og Orfanik – hvis det virkelig var dem, som havde opslået deres bopæl på slottet – vedblev med at føre den samme afsondrede og tilbagetrukne tilværelse, som de altid havde ført, selv i udlandets allerstørste byer.

"Men hvis det var tilfældet," sagde den unge greve til sig selv, "hvad skulle han så gøre? Hvad ret havde han til at blande sig eller politiet ind i grev Rudolphs privatliv?" Han drev fremdeles frem og tilbage på terrassen, mere rådvild end nogensinde, da Rotzko kom hen til ham.

Med to ord satte han den gamle tjener ind i situationen.

"Hr. greve," svarede Rotzko, "også jeg finder, at der er megen sandsynlighed for, at det er baron Rudolph selv, som laver alt dette spøgeri og djævelskab. Men er det virkelig tilfældet – og det er det utvivlsomt – så mener jeg, at vi gør bedst i ikke at blande os i det. Lad de bangebukse til bønder se at trække sig

ud af affærerne, som de kan bedst. Vi har da sandelig ingen forpligtelser til at skaffe os ubehageligheder på halsen for de fæ-panders skyld."

"Det kan der være noget om," svarede Franz, "og når jeg tænker rigtigt over sagen, forekommer det mig også, at du ganske har ret."

"Ja, det kan greven være forvisset om," svarede den gamle tjener stilfærdigt.

"Hvad mester Koltz og de andre angår, så ved de jo nu selv bedst, hvad de har at gøre for at befri sig for borgens formentlige onde ånder."

"Selvfølgelig, hr. greve; de behøver blot at underrette politiet i Karlsburg om det forefaldne."

"Så snart vi har spist frokost, drager vi af sted, Rotzko."

"Javel, alt skal være parat."

"Når vi så kommer til Sildalen, gør vi en omvej og går over Plesa."

"Men hvorfor dog det, om jeg må være så fri?"

"Fordi det ville interessere mig at se det meget omtalte Karpaterslot på nært hold."

"Ak, hvad kan dette nytte, herre?"

"Intet, kære Rotzko; det er kun et tilfældigt lune, et pludseligt indfald, der næppe vil forsinke rejsen mere end en halv dag."

Rotzko blev meget ilde til mode over grevens pludselige bestemmelse, der – det lagde han ikke skjul på – forekom ham ganske urimelig. Han havde hidtil gjort, hvad han kunne, for at holde sin herre borte fra alt, hvad der kunne minde ham om hin sørgelige periode af hans liv, og fandt det derfor ganske meningsløst nu frivilligt at fremmane skyggerne af de dage, der

dog aldrig kunne komme tilbage. Men han kunne lige så godt have sparet sig ulejligheden, for alle hans argumenter prellede dog af som koldt vand på en gås. Den unge greves beslutning stod urokkelig fast.

Franz følte sig draget hen imod slottet af en uimodståelig magt. Uden at han gjorde sig regnskab for det, stod denne trang naturligvis i en vis forbindelse med den vision han havde haft den foregående nat – den, i hvilken han havde troet at høre Stellas uforglemmelige stemme.

Men havde han også drømt? Havde den henrivende stemme virkelig kun været et foster af en ophidset fantasi? Mens han spekulerede over dette, faldt det ham pludselig ind, at det netop var i den selv samme stue, at Nick Deck havde fået den mærkelige advarsel, som han til sin egen skade havde ladet hånt om.

Var det virkelig så mærkeligt, at Franz fik lyst til med egne øjne at se det slot, som spillede en så uhyre rolle i de på egnen boende menneskers fantasi? Nej, visselig ikke; desuden havde han slet ikke til hensigt på nogen måde at ville prøve på at trænge ind i slottet. Blot se det ude fra, det var alt.

Det siger sig selv, at Franz von Télek ikke talte til nogen af landsbyboerne om sin hensigt. Når man så dem gå ned ad Sildalen til, var der sikkert ikke et menneske som tvivlede om, at de var godt på vej til Karlsburg. Til alt held havde han fra terrassen bemærket, at der førte en anden vej over til Vulkanryggen end den bønderne plejede at bruge. Den udgik fra foden af Retyezat og var måske nok noget længere, men det spillede jo ingen rolle i dette tilfælde, og ved hjælp af den ville det blive dem muligt at komme helt op til Orgallplateauet uden

at mester Koltz eller nogen af de andre behøvede at få det mindste nys om det.

Hen imod middag rustede de tvende vandringsmænd sig til at drage af sted, efter at greven uden bemærkninger havde betalt mester Jonas den unægtelig noget pebrede regning, som denne overrakte ham med den forbindtligste mine af verden.

Mester Koltz, den smukke Miriota, magister Hermod, doktor Patak, fårehyrden Frik, og en hel del af landsbyens øvrige beboere var strømmet til for at sige de bortdragende farvel og ønske dem en lykkelig rejse.

Selv den unge skovfoged havde givet møde. For første gang havde han i dag forladt sygeværelset, og han erklærede til sin kærestes fryd, at han med det allerførste ville være fuldkommen rask – et resultat, som den forhenværende sygepasser udelukkende tilskrev sin aldeles mageløse kunst.

"Jeg gør Dem min kompliment, Nick Deck," sagde greven og vendte sig om imod ham, "Dem og Deres elskværdige forlovede."

"Og vi modtager den med stor glæde," svarede den unge pige rødmende.

"Jeg ønsker greven en rigtig lykkelig rejse," sagde Nick Deck og trykkede den unge mands hånd.

"Ja, gør det," svarede greven, hvis pande formørkedes.

"Det gør vi alle," tog mester Koltz nu ordet, "og vi beder Dem, hr. greve, om ikke at glemme Deres løfte med hensyn til politiet i Karlsburg."

"Det skal jeg visselig ikke, min gode mester Koltz; men skulle der nu indtræffe et eller andet, som forandrede mine rejseplaner – der kan ske så meget i løbet af ganske kort tid – så

ved De nu selv, hvad De har at gøre, for at berolige folkene her i landsbyen og skaffe Dem af med det slemme pak deroppe på slottet."

"Ja, det er let nok sagt," mumlede magisteren.

"Og lige så let gjort," svarede Franz. "I løbet af blot otte og fyrretyve timer kan gendarmerne være oppe på slottet og rømme det for alt ..."

"Ja, hvis det nu alligevel ikke er virkelige ånder," bemærkede fårehyrden Frik.

"Også hvis det skulle være tilfældet," sagde Franz med en umærkelig skuldertrækning.

"Hvis De havde været med på vor tur, hr. greve," sagde doktor Patak med et blik hen på Nick Deck, "så ville De sikkert ikke udtale Dem således."

"Det betvivler jeg meget, hr. doktor," sagde Franz, "og selv om jeg også ligesom De, var blevet holdt fast i slotsgraven ved fødderne ..."

"Ved fødderne ..."

"Ja, ja, hr. greve, eller ved støvlerne, det er ligesom man tager det. Men hvis det ikke netop er Deres mening at påstå, at jeg ... i den tilstand, hvori jeg befandt mig ... kun har sovet ... eller drømt ... så ..."

"Jeg påstår overhovedet ikke noget som helst, min gode mand," afbrød Franz ham, "og det falder mig heller ikke ind at ville prøve på at forklare Dem noget, som De alligevel ikke vil kunne forstå. Kun forsikrer jeg Dem for, at gendarmernes støvler – hvis disse folk kommer til Karpaterslottet – at gendarmernes støvler, gentager jeg, ikke vil blive fastnaglet til jorden som Deres."

Efter denne, noget hvasse slutningstale, tog grev von Télek afsked med stedets beboere, trykkede for sidste gang alle de brave folk i hånden og gik af sted, ledsaget af Rotzko.

Efter en times rask march havde de nået den østlige side af floden og gik nu langs med denne, indtil de kom til foden af Retyezat.

Rotzko havde for længst opgivet at ville forandre sin herres rejseplaner – vel vidende det håbløse deri – gik nu småsnakkende ved siden af ham. Hans eneste trøst var, at han jo var ved hånden, hvis det virkelig skulle falde hans herre ind at indlade sig på et eller andet dumdristigt eventyr.

De havde godt og vel gået et par timers tid, da de blev enige om at gøre holdt og tage sig et lille hvil.

Fra det sted, hvor de havde slået sig ned, var der en glimrende udsigt over til Plesabjerget og Orgallplateauet, og de kunne udregne, at de nok kunne nå op til slottet inden mørket faldt på; i hvert fald tidsnok til at bese det udvendigt, og andet havde de jo ikke til hensigt. Når de så vendte tilbage ved mørkets frembrud, kunne de passere landsbyen så tidligt den følgende morgen, at ikke et menneske ville tænke på at være oppe, end sige udenfor husene.

De hvilede en halv times tid. Grev Franz var så fordybet i sine egne tanker, at han ikke mælede et ord. Det var jo heller ikke så løjerligt, når han betænkte, at den mand som han hadede af hele sit hjerte – og med god grund, for baron Rudolph havde jo indirekte været skyld i den skønne Stellas død – måske opholdt sig på det sted, til hvilket han nu nærmede sig med hastige fjed.

Hvad Rotzko angår, kostede det ham al hans selvbeherskelse ikke at råbe:

"Det er unyttigt at gå videre, hr. greve! Kom og lad os vende den fordømte borg ryggen."

De rejste sig nu op og gik videre gennem dalen; men det var ikke så let sagt som gjort; for de måtte først trænge gennem et tæt krat, i hvilket der hverken var vej eller sti. Jordbunden var på sine steder yderst slibrig, hvilket formodentlig kom af, at floden gik over sine bredder, når der indtrådte en særdeles stærk regnperiode. Denne omstændighed gjorde naturligvis turen en del besværligere, og de nåede først op på Vulkanryggen ved femtiden.

Den højre side af Plesa er ikke dækket med tyk underskov, som der hvor doktoren og Nick Deck måtte bane sig vej ved hjælp af øksen; men også her var der ikke desto mindre adskillige vanskeligheder at overvinde. Bjergsiden var nemlig dækket med uhyre store klippeblokke, som det gjaldt om at passere med den største forsigtighed, da et fald let kunne medføre, at man uden videre styrtede ned i den temmelig dybe afgrund, der strakte sig langs med hele denne side af bjerget.

Man måtte altså gå fremad med den største forsigtighed, og på bunden af sit hjerte håbede Rotzko stadig, at vejen skulle blive så farlig, at de ligefrem blev nødt til at vende om – men dette indtraf ikke.

Langt om længe nåede de, trætte og forpustede, Orgallplateauet hvorfra de havde et tydeligt overblik over slottet, som det lå der i sin ensomme majestæt og vælde – uberørt af civilisationens mindste pust, takket være bøndernes usalige overtro.

Det var grevens og Rotzkos hensigt at bese slottet fra nordsiden. Når Nick Deck og doktoren var kommet hen til de

imod øst liggende bastioner, så kom det af, at de var klatret op af Plesabjergets venstre side. Fra nordsiden ville det være ganske utænkeligt at klatre op ad muren, og her var hverken udfaldsporte eller vindebroer, kun den høje, stejle ringmur, som intet menneskeligt væsen ville være i stand til at komme op af.

Det var jo i og for sig også ganske ligegyldigt, da greven ikke følte spor af trang til at komme slottet på nærmere hold.

Klokken kunne vel være omtrent otte, da Franz von Télek og Rotzko nåede op på den øverste del af plateauet. Foran dem i halvmørket rejste det vældige slot sig, hvis grå stenmasser på en forunderlig ubestemmelig måde syntes at flyde i et med de bagved liggende klipper. Til venstre dannede ringmuren en skarp vinkel og ovenover denne sås en bastion, på hvilken der voksede et eneste træ, den berømte bøg, hvis tre grene aftegnede sig tydeligt imod den skyfri aftenhimmel.

Fårehyrden Frik havde altså virkelig haft ret. Hvis den gamle legende talte sandhed, så havde familien von Gortz kun tre år tilbage endnu.

I tavshed betragtede Franz den mægtige borg, hvis midterparti udgjordes af det så meget omtalte vagttårn. Hvor mange uhyre sale, endeløse gallerier, skjulte hvælvinger og fantastiske, fremspringende trapper, fandtes der ikke i denne gamle, magyariske røverrede. Og underneden alt dette lå sikkert, som i alle gamle borge, de dybe, underjordiske fængsler. Intet andet sted i verden egnede sig som dette for husets sidste ætling. Her kunne han i fred og ro ruge over den fortid, hvis gåder ingen hidtil havde formået at løse. Jo længere Franz så på slottet, desto mere følte han sig overbevist om, at

det netop var til dette ensomme sted, at baron Rudolph og hans skumle ledsager havde trukket sig tilbage.

Intet forrådte, at noget levende væsen havde til huse her. Ingen røg steg op af skorstenen på vagttårnet, og end ikke den svageste lyd hørtes i aftenstilheden. Intet – ikke en gang et fugleskrig, afbrød den dødlignende tavshed, der syntes at ruge over slottet og dets nærmeste omgivelser.

Længe blev den unge greve stående og betragtede den øde borg, der en gang havde genlydt af våbenklirren og højrøstede stemmer. Han havde en følelse af, at der hvilede som en centnertung vægt på hans bryst, og det var ham ikke muligt at sige et ord til sin lige så tavse ledsager.

Den gamle tjener, der ikke ønskede at forstyrre sin herres tankegang, havde diskret trukket sig nogle skridt tilbage; men da solen var sunket ned bag Plesabjergene og skyggerne fra Sildalen steg højere og højere op imod dem, fandt han dog, at situationen måtte have en ende, og gik hen til Franz.

"Hr. greve," begyndte han, "aftenen falder på, og her begynder at blive dunkelt – klokken er allerede over otte."

Men Franz syntes ikke at høre ham.

"Det er på tide at vi bryder op," vedblev Rotzko, "hvis det skal blive os muligt at nå Livadzel inden de lukker kroen."

"Et øjeblik endnu, Rotzko, og jeg er parat," svarede greven.

"Men det vil tage os en hel time, herre, inden vi når ned af Orgallplateauet, og det vil sikkert falde os meget besværligt at finde vej her i mørket."

"Jeg kommer om to minutter, gamle," sagde greven, "og så går det så hurtigt ned ad mod landsbyen, som benene kan bære os,

det lover jeg dig." Den unge greve var ikke veget en fodsbred fra det sted, hvor han først havde stillet sig.

"Når blot ikke herren glemmer, hvor stejlt der er langs med afgrunden. Slemt var det før i dagslyset, men det bliver ti gange værre nu."

"Ja, ja, gå blot Rotzko, jeg følger efter."

Men det syntes, som om en eller anden uforklarlig magt holdt Franz tilbage. Skulle det måske være gået ham på samme måde som doktor Patak? Rotzko kastede et spørgende blik ned til hans fødder – nej, de var fri, og der var ikke spor af nogen fælde at se – han kunne sikkert gå hvorhen han ville, lige så fri og frank som Rotzko selv.

Der gik fem, ja, måske ti minutter, så tog den gamle tjener på ny ordet:

"Kommer greven så ikke?"

"Jovist – nu kommer jeg," lød svaret.

Men ikke desto mindre blev han stående lige så ubevægelig som før. Tusmørket var faldet på, og man kunne nu kun dunkelt skimte omridsene af slottet, der mere og mere fortonede sig som en silhuet mod den dybblå aftenhimmel.

Hvis der ikke snart blev tændt lys inde i vagttårnet, ville det være en umulighed at se en hånd for sig.

"Nådige herre … kommer De dog ikke," bad Rotzko.

Franz gjorde en bevægelse, som for at flytte sig, da en skikkelse blev synlig oppe på bastionen ved siden af den gamle bøg.

Som rodfæstet blev han stående og stirrede på fremtoningen, hvis omrids blev tydeligere og tydeligere.

Det var en kvinde med udslået hår og indhyllet i et folderigt gevandt. Hun syntes at strække armene ud imod dem.

Var det ikke den samme dragt, som Stella havde båret sidste gang, Franz havde set hende?

Jo, det var Stella, som stod der, ubevægelig, med fremstrakte arme og det gennemtrængende blik rettet imod ham.

"Stella! Stella!" råbte han ude af sig selv.

Han stormede frem som en afsindig og ville sikkert have slået hovedet mod muren, hvis Rotzko ikke i rette tid havde holdt ham tilbage.

Pludselig forsvandt synet, der vel omtrent havde varet et minut. Kun et eneste minut havde Stella vist sig for ham – – –

Alligevel! Et sekund havde været tilstrækkeligt for ham til at genkende hende. Et skrig undslap hans læber og han råbte:

"Stella … her … og levende!"

12. Det indre af Karpaterslottet

Var det muligt? Stella, som Franz von Télek aldrig mere havde troet at skulle gense, havde vist sig for ham her på bastionen i Karpaterslottet! Det havde ikke været noget øjenbedrag, for også Rotzko havde set og genkendt hende. Det var hende, den store kunstnerinde i Angelicas dragt, den, som hun havde båret for sidste gang ved afskedsforestillingen i San Carlo Teatret.

Der gled som et tågeslør fra den unge greves øjne. Den tilbedte kvinde, hans elskede brud, der skulle have båret hans navn, var blevet slæbt herhen og havde i samfulde fem år været den forrykte galnings fange. Den kvinde, som Franz med sine egne øjne havde set falde død om, levede altså dog endnu! Mens man havde bragt ham, mere død end levende, tilbage til hotellet, havde baron Rudolph benyttet lejligheden til at skaffe sig adgang til den unge kvindes lejlighed; han havde bortført hende, bestukket hendes tjenerskab til at tie, ladet den tomme kiste begrave og boede nu her sammen med hende på dette, af Gud og mennesker forladte slot.

Å, det var jo umuligt! Den slags ting kunne ikke lade sig opføre nu om dage! I romanerne, ja, men i virkeligheden? Nej, det var ganske utænkeligt! Men på den anden side, Stella måtte jo være blevet bortført af baronen, når hun var her på borgen. Og levende var hun også! Han havde jo selv set hende med sine egne øjne for knap to minutter siden.

Tankerne jog frem og tilbage i hans hoved. Kun ét eneste stod ham uigenkaldelig klart: At han ville redde Stella ud af den

mands vold, som havde holdt hende indespærret i fem lange år.

"Rotzko," begyndte Franz med hæs og ukendelig stemme, "hør godt efter hvad jeg siger! Men du må prøve på at forstå mig rigtigt. Hører du, gamle … åh, jeg har en følelse af at kunne miste forstanden!"

"Hr. greve, min kære, gode herre!"

"Jeg må for enhver pris se hende … tale med hende … endnu i aften!"

"Herren må hellere vente til i morgen."

"Endnu i aften, siger jeg dig … Hun er her og har set mig, som jeg hende … hun venter mig …"

"Godt, så følger jeg Dem."

"Nej! Jeg går alene."

"Alene?"

"Ja."

"Hvorledes vil herren trænge ind i borgen, når det ikke lykkedes for Nick Deck, som ellers nok ser ud til at være karl for sin hat?"

"Det ved jeg ikke, men ind skal jeg vide at komme."

"Den eneste port, som giver adgang til slottet er lukket af."

"Ikke for mig – og selv om så er, skal jeg vide at komme ind alligevel. Der er nok en breche i muren et eller andet sted, og jeg skal vide at finde den, siger jeg dig. Ind vil jeg, hvordan det så skal ske."

"Og herren vil ikke tillade mig at ledsage sig … Åh, hr. greve, hvorfor må jeg dog ikke følge med?"

"Fordi … nå, fordi du kan være mig til mere nytte ved at blive her tilbage."

"Jeg skal altså afvente greven her."

"Nej, Rotzko."

"Hvorhen skal jeg da gå?"

"Til Werst – dog nej, ikke til Werst," svarede Franz. "Folkene der behøver ikke at få noget at vide om det hele. Du kan gå til Vulkan og tilbringe natten der. Hvis du ikke har set noget til mig til i morgen formiddag – nej, lad os hellere sige i morgen eftermiddag – så begiver du dig til Karlsburg … Der opsøger du politimesteren … fortæller ham det hele og kommer tilbage med undsætning. Hvis det er nødvendigt, må slottet stormes! Hun skal og må befries … Almægtige Gud … at tænke at hun lever … og … i Rudolph von Gortz' vold!"

Mens den unge greve under mange afbrydelser fremstødte disse ord, lagde Rotzko mærke til, hvorledes hans herres ophidselse steg, og at han ganske var ude af stand til at beherske sig.

"Gå, Rotzko!" råbte han til slut.

"De vil have det?"

"Nej, jeg befaler dig det."

Der var intet andet for Rotzko at gøre end at adlyde. Tilmed var den unge greve forsvundet i mørket, og han kunne hverken se eller høre ham længere.

Et minut eller to blev Rotzko stående, uvis om hvad der var det rigtigste. Så faldt det ham ind, at alle hans herres anstrengelser sandsynligvis ville være forgæves og at han, da han dog ikke kunne komme over murene, sikkert ville gå ned til Vulkan … måske i morgen, måske allerede i aften. Så ville de begge i forening tage til politimesteren i Karlsburg, og han ville medgive dem en afdeling gendarmer … så ville de bemægtige sig Rudolph von Gortz og befri den ulyksalige Stella … de ville

gennemsøge slottet fra øverst til nederst … ikke lade en sten urørt om det gjaldt.

Opfyldt af allehånde lignende tanker begyndte Rotzko nedstigningen så hurtigt som muligt, for at komme ned til Vulkan og have alting parat i fald hans herre skulle komme efter.

Imidlertid gik Franz på må og få hen imod slottet. Tusinde tanker krydsede igennem hans hjerne. Efter at han havde set Stella, nærede han ikke mere den ringeste tvivl om, at det var baron Rudolph, som boede i slottet. Det kunne kun være ham! … Stella var i live … men hvorledes skulle det lykkes ham at trænge ind i slottet og befri hende?

Han vidste det ikke og dog måtte det ske … og ville ske. Han skulle nok vide at være heldigere end Nick Deck. Han ville jo heller ikke trænge ind i slottet af nysgerrighed – nej, kærlighed var det – kærlighed og lidenskab i forening, som drev ham fremad … fremad mod den kvinde, han elskede, og troede død … men som var levende, og som Rudolph von Gortz havde berøvet ham.

Franz vidste meget vel, at der ikke fandtes andre indgange til slottet, end den på den sydlige mur, til hvilken vindebroen førte, og da det ikke faldt ham ind at ville prøve på at klatre over muren, gik han videre i mørket langs bastionen.

Om dagen havde det ingen sag været; men i nattens mørke – månen var ikke en gang stået op endnu – var det ingen spøg at gå her, hvor man ved hvert skridt kunne risikere at falde ned i den dybe voldgrav.

Han gik langsomt fremad – skridt for skridt – idet han stadig sørgede for, så vidt muligt at holde sig i samme afstand fra

ringmuren. Han følte sig stadig for, både med hænder og fødder, for at være sikker på ikke at komme til at træde forkert. Det var, som om instinktet ledte ham og forhindrede ham i at falde i den stejle voldgrav, i hvis umiddelbare nærhed han dog stadig var nødt til at holde sig.

På den anden side af bastionen var det, at vindebroen skulle være; men vejen hertil syntes næsten ufremkommelig, og det ene store klippestykke tårnede sig op ved siden af det andet.

Med blødende hænder og flængede klæder klatrede Franz over disse besværlige hindringer, og han ønskede til Gud, at kapellets klokke – den, der havde forskrækket Nick Deck og doktoren så meget – ville begynde at ringe, og at ligeledes hint blændende lys måtte skinne ud af vinduerne i vagttårnet og således give ham en idé om, hvor han befandt sig.

Men hans ønske blev ikke opfyldt – og der vedblev at herske et lige så uigennemtrængeligt mørke, som da han begyndte sin vandring rundt om slottet.

Det varede vel omtrent en time. På dette tidspunkt vidste han overhovedet hverken ud eller ind mere; han havde kun en ganske instinktmæssig fornemmelse af, at være gået galt og blev stående stille, uvis om, hvorhen han skulle vende sine skridt.

På en måde havde han mest lyst til at vende om og opsætte sit besøg i slottet til den følgende dag; men så var der til gengæld den mulighed, at Rudolph von Gortz kunne få øje på ham og skaffe Stella af vejen. Han var ude af sig selv af sorg og harme og kunne ikke tilbageholde et fortvivlet skrig.

"Stella!" råbte han, "Stella! – min Stella!"

Det forekom ham, at den fangne måtte kunne høre ham og at hun også nok ville svare.

Vel tyve gange råbte han det elskede navn så højt og gennemtrængende, at Plesabjergene i det fjerne sendte ekkoet tilbage.

Pludselig blev det lyst for hans øjne. En stråle trængte gennem mørket … et klart, skinnende lys …

"Slottet," råbte han. "Ha – jeg ser det!"

Efter lysets retning at dømme måtte det udgå fra et af vinduerne i vagttårnet, og i sin ophidsede tilstand tvivlede Franz intet øjeblik om, at det var Stella, som på denne måde bragte ham hilsen og bud om at også hun havde genkendt ham, den gang han stod på den anden side af voldgraven.

Og nu ville hun vise ham vejen til udfaldsporten, at han ikke i mørket skulle falde ned i graven og slå sig halvt eller helt ihjel.

Franz fulgte trøstigt efter lyset, der blev klarere og klarere, jo nærmere han kom det og til sin forbavselse opdagede han pludselig, at han befandt sig i vindebroens umiddelbare nærhed.

Da porten var lukket og broen trukket op, var der vel ikke andet for ham at gøre, end at følge Nick Decks eksempel og prøve på at klatre over muren ved hjælp af den omtalte jernkæde.

Han gik helt hen til den og skulle netop til at give sig i lag med det vanskelige arbejde, da han hørte en lyd, som forrådte, at udfaldsporten blev lukket op.

Endnu et øjeblik og vindebroen gled ned med en sagte, knirkende lyd, der tydede på, at den ikke blev benyttet ret ofte.

Uden at betænke sig et sekund, stormede Franz over broen og lagde hånden på den svære port, der ganske langsomt gav efter for hans anstrengelser og lydløst gled op.

Med hurtige skridt trådte Franz ind i den dystre hvælving, der var indhyllet i et uigennemtrængeligt mørke. Men næppe var han kommet nogle få skridt fremefter, før han hørte lyden af vindebroen, der på ny blev trukket tilbage.

Grev Franz von Télek var taget til fange i Karpaterslottet.

13. Taget til fange!

De få rejsende, som nu og da passerede Orgallplateauet, kendte kun det ydre af Karpaterslottet, og det indtryk man uvilkårligt fik af det var, at det nærmest måtte være en ruin.

Men heri tog man fejl. Indenfor ringmuren var slottet på ingen måde så forfaldent som det havde udseende af, og de gamle bygninger havde modstået tidens tand langt bedre end man egentlig skulle have ventet.

Der fandtes endnu mægtige, hvælvede gange, dybe kældre, hemmelighedsfulde løngange, store gårdspladser, som i sin tid havde været belagt med mursten, men hvor græs og ukrudt nu voksede højt og for længst havde skjult stenene under deres grønne tæppe, underjordiske fæstningsværker, til hvilke aldrig noget dagslys trængte ind, skjulte trapper, hugget ind i selve muren, kasematter, der fik en yderst sparsom belysning gennem enkelte skydeskår, det store vagttårn med sine endnu velholdte værelser i ikke mindre end tre etager, og endelig her og der kæmpemæssige cisterner til opsamling af regnvand. Endvidere var der en uhyre lang tunnel, der ingenlunde, som man skulle have troet det, var tilstoppet, som det så ofte sker i tidens løb, men ad hvilken man uhindret havde adgang til Vulkanbjerget.

Således var altså Karpaterslottet, hvis plan og anlæg ikke syntes mindre indviklede end oldtidens mystiske labyrinter.

Ligesom Theseus, da han i sin tid ville vinde Minos' datter, således drev en uimodståelig magt også den unge greve

igennem slottets endeløse gange. Ville også han være lige så heldig som den græske helt og finde den ariadnetråd, der kunne lede ham tilbage?

Franz havde kun haft en eneste tanke og det var at komme ind i slottet. Dette var nu lykkedes ham, hvorfor så ikke tro, at en nådig lykkestjerne stod ham bi? Det havde slet ikke forbavset ham, at vindebroen var blevet hejst ned, netop som han stod foran den, og endnu mindre forekom det ham påfaldende, at den atter var gået i vejret så snart han var kommet over den. Nej, han var nu kun besjælet af en eneste tanke: Den, at han befandt sig på det sted, hvor Rudolph von Gortz holdt Stella indespærret og at han var parat til at ofre sit liv om det gjaldt, for at gengive den elskede sin frihed.

Franz gik igennem et langt mørkt galleri, der aldrig syntes at ville få ende. Han følte sig for langs væggen og mærkede, hvorledes salpeteret var svedt igennem på sine steder og ligesom skallede af under hans fingre. Med undtagelse af hans egne skridt hørtes ikke en lyd. Han havde ligesom en fornemmelse af, at en varmere luftstrømning slog ham i møde fra den anden ende af galleriet. Han passerede nu forbi en gang, der løb af til venstre. Han opdagede her en række støttepiller, som formodentlig bar et eller andet svært parti af murværket ovenover. Fra nu af begyndte galleriet at indsnævres og snart havde det antaget karakteren af en smal gang. Ja, så snæver var passagen nu her, at han, når han strakte begge armene ud til siden, kunne føle væggen både til højre og til venstre.

Han var fra nu af nødt til at bøje sig, for der blev også lavere til loftet. Med hånd og fod undersøgte han fremdeles vejen og

det gjaldt for ham først og fremmest at skaffe sig oplyst, om gangen forlængede sig i lige retning.

Omtrent to hundrede skridt fra de nysnævnte støttepiller kunne Franz mærke, at gangen nu drejede mere og mere til venstre og da han var kommet endnu halvtreds skridt længere frem, havde han en ganske bestemt følelse af, at vejen gik i stik modsat retning af den, han hidtil havde fulgt. Det var ham dog umuligt at afgøre med sikkerhed, om gangen løb hen til slottets mellemste mur eller til vagttårnets grund.

Franz forsøgte nu at gå hurtigere, men hvert øjeblik så han sig opholdt, enten gennem en ujævnhed i jordbunden, som han stødte imod, eller ved en skarp bøjning, hvorved retningen forandredes. Nu og da opdagede han også, at en af væggene var gennembrudt og at åbningerne førte ind i sidegange. Men det hele var og blev en gætten sig til alt i mørket, det var umuligt at skaffe sig en ordentlig oversigt og forgæves søgte han at orientere sig i denne labyrint, der lignede en kæmpemæssig muldvarpebolig.

Flere gange måtte Franz, når han havde forvildet sig i en blindgang, vende tilbage, og dette spildte ham overmåde megen tid, for det kunne hænde, at det tog ham en snes minutter førend det lykkedes ham at konstatere, at gangen ikke førte videre. Men mest af alt frygtede han for, at en falddør pludselig skulle åbne sig under fødderne på ham. Hans tanke var just ikke den, at der ligefrem var planlagt et overfald på ham og at en og anden var sat på post, udtrykkelig for at åbne for en falddør; men han gik ganske naturligt ud fra, at i en så middelalderlig bygning som Karpaterslottet, hvor der i århundredernes løb var foregået de frygteligste ting, måtte der

også findes mange falddøre, dette i tidligere tider så bekvemme middel til at skaffe sig af med ubehagelige personer. Og sæt nu sådan en falddør ikke sluttede ganske tæt, sæt hængslerne var rustede eller træet råddent, så ville han utvivlsomt omkomme. Så snart han derfor følte hult klingende planker under sig, trykkede han sig tæt ind til muren, for disse falddøre hvilede jo på den fremspringende kant af murværket. Men i øvrigt trængte han fremad med en iver, der udelukkede mere indgående overvejelser af mulige farer.

Da Franz på hele vejen endnu ikke var gået opad eller havde drejet til siden, befandt han sig sandsynligvis i lige jordhøjde med de forskellige indre gårde, der var udlagt imellem befæstningens enkeltværker, og han kunne med nogen ret antage, at gangen til slut ville udmunde i vagttårnet eller måske ved dettes trappe.

Utvivlsomt måtte der dog eksistere en nærmere vej mellem porten og slottets bygninger.

På den tid, da familien von Gortz boede her, forelå der ingen nødvendighed for at benytte en sådan overdækket gang til ud- og indgang. Dette var i virkeligheden også tilfældet, der havde været endnu en anden adgang til slottet; lige overfor udfaldsporten lå en anden port, som førte til den såkaldte våben- eller turneringsplads, i hvis midte vagttårnet hævede sig. Men ved en eller anden uhyggelig lejlighed i slottets historie, hvor det formodentlig har været belejret eller omringet af fjender, var denne port blevet tilmuret. Antagelig har dette været omtrent samtidig med at turneringerne begyndte at gå af brug, og ingen havde da senere tænkt på, på ny at lade porten åbne. Tilmuringen var foretaget så solidt og godt og tiden

havde lagt en så fuldkommen ens patina over hele murværket, at Franz ikke en gang kunne opdage stedet.

Der var næsten forløbet en time siden den unge greve på lykke og fromme trængte frem, gennem dette vildnis af veje. Nu og da lyttede han, om han ikke kunne høre en eller anden fjern lyd. Han vovede ikke at påkalde Stellas navn, da han frygtede for, at ekkoet i disse snævre gange kunne bære lyden af hans stemme lige op til den underste etage i vagttårnet. Han tabte dog ikke modet; men var fast bestemt på at ville trænge videre frem, så længe kræfterne ikke svigtede ham, og så længe ikke en uovervindelig hindring nødvendiggjorde, at han stoppede op.

Skønt Franz i begyndelsen ikke selv lagde mærke til det, var hans kræfter dog nu ved at slippe op. Siden han forlod Werst, havde han hverken fået vådt eller tørt, og han led nu både af sult og tørst. Hans skridt blev usikre og hans gang vaklende. Det var ham umuligt at ånde regelmæssigt i denne fugtig-varme kælderluft, og han snappede ustandseligt efter vejret. Samtidig fik han stærk hjertebanken; så stærk, at han flere gange troede, at hans hjerte skulle sprænges.

Klokken måtte nu være hen imod ni. Da skete det, at Franz, idet han satte den ene fod frem, mærkede, at han ikke mere havde fast grund under sig.

Han bøjede sig og fandt med hånden et trin, der førte nedad og efter dette et andet.

Her var altså en trappe.

Førte denne kun ind under slottets grundmure og havde den måske ingen udgang?

Franz tøvede dog ikke med at stige ned ad den; men han passede nøje på at tælle trinene, som syntes at føre ham mere til siden end gangens retning.

Således kom han ned ad syv og halvfjerds trin og nåede da på ny en horisontal gang, der tabte sig i forskellige dunkle sideveje.

Endnu en halv time vandrede Franz af sted uden afbrydelse. Så blev han stående, overvældet af udmattelse, og netop i dette øjeblik fik han øje på et svagt lysskær, to til tre hundrede fod længere fremme.

Men hvorfra kunne dette skær komme? Var det kun et eller andet naturligt fænomen, en lygtemands gasstof, som var blevet lysende ved selvantændelse hernede i dybet? Eller måske snarest af alt en lanterne, som blev båret af en af slottets beboere?

"Skulle det være hende?" mumlede Franz.

Han kom til at huske på, at der allerede havde vist sig et lysskær for ham, for at vise ham indgangen til slottet, da han flakkede omkring mellem Orgallplateauets klippemasser. Og hvis det havde været Stella, der havde vist ham hint lys fra vagttårnets vinduer, kunne det så ikke igen være hende, der nu søgte at lede ham gennem slotsgrundens krumninger og vildsomme veje?

Franz, der næppe var herre over sine tanker, bøjede sig ned og stirrede efter det lysende sted, uden dog endnu at gøre så meget som en bevægelse hen imod det.

Det var mere et spredt skær end et enkelt lysende punkt, og dette skær syntes at oplyse en underjordisk hvælving.

Hurtigt besluttede Franz sig til at snige sig videre. Hans fødder formåede knapt nok at bære ham, og efter at han var kommet gennem en snæver åbning, faldt han om på tærsklen til et lille rum.

Dette var forholdsvis velholdt. Det var omtrent 12 fod langt og var nærmest cirkelformet, i alt fald rundagtigt, med et temmelig lige gennemsnit. Dets hvælvingsribber, der hvilede på otte søjlers kapitæler, bøjede sig sammen mod midten og mødtes i en slutsten, der hang noget ned under den øvrige hvælving, eller om man vil, sprang frem fra fladen. I denne sten hang en glaslampe, hvorfra der udstrålede et grønligt skær. Lige overfor døren, i et gennembrud mellem pillerne, var endnu en anden dør, der imidlertid var lukket, dog kunne man på de store naglers rustne hoveder se stedet hvor låsen var befæstet på den anden side.

Franz rejste sig og slæbte sig hen til denne dør for at forsøge at ryste dens svære fløje.

Hans anstrengelser viste sig at være frugtesløse.

Nogle af tidens tand medtagne møbler var anbragt i den underjordiske hulning. Et sted stod en seng eller rettere sagt et sengested af egetræ. Der lå nogle tæpper og puder på den. Et andet sted stod en skammel med drejede fødder, og i væggen var et bord fæstnet med jernbånd. På bordet stod forskellige genstande, således et krus med vand, en tallerken med et solidt stykke koldt kød og en mægtig skive brød, der lignede en almindelig skibstvebak.

Alle disse forberedelser tydede på, at man ventede en beboer til denne hule eller rettere sagt en fange til dette fængsel. Var nu

Franz von Télek denne fange, som ved list havde ladet sig lokke herned?

Hvor ophidset og forvirret Franz' sindstilstand end var, så ofrede han dog ikke denne mulighed en tanke. Udmattet som han var af sult og træthed, fortærede han den mad, som stod på bordet, og slukkede sin brændende tørst af vandkruset. Så lod han sig falde ned på den simple seng, hvor han ville forsøge at komme i det mindste noget til kræfter med nogle minutters hvil.

Men da han forsøgte at samle sine tanker, forsvandt de lige så hurtigt for ham, som det vand, han nys havde drukket af kruset.

Skulle han nu afvente dagens frembrud, for atter at begynde sine efterforskninger? Var hans viljekraft ikke nu så langt nede, at han ganske havde mistet herredømmet over sine handlinger? "Nej," sagde han til sig selv, "jeg venter ikke … til tårnet … nej, ikke til tårnet … jeg må i denne nat nå til tårnet … det må kunne lykkes mig."

Pludselig slukkedes det kunstige lys, som den i loftet hængende lampe hidtil havde udbredt, og hulrummet lå i dybeste mørke.

Franz ville rejse sig … men det lykkedes ham ikke, og hans evne til at tænke slappedes, eller stod rettere sagt pludselig stille som viseren på et ur, hvis fjeder springer. Det blev en sælsom søvn, snarest som en trykkende bedøvelse, en fuldstændig tilintetgørelse af tilværelsen, kun uden medfølgende indre beroligelse.

Hvor længe denne søvn havde varet, kunne Franz, da han vågnede, ikke afgøre. Hans ur, der i mellemtiden var gået i stå,

kunne ikke mere vise ham hvad klokken var. Rummet derimod var atter oplyst af det matte lysskær.

Franz forlod sit leje og gjorde nogle skridt hen imod den første dør, der stadig stod åben – derefter mod den anden, der ligesom tidligere var lukket.

Han ville nu tænke sig om, men det lykkedes ham kun med største besvær.

Var hans legemlige kræfter udtømte af gårsdagens anstrengelser, så følte han i dag tillige en mærkværdig åndelig tomhed, som om der hvilede en centnertung vægt på hans hjerne.

"Hvor længe kan jeg have sovet," spurgte Franz sig selv, "er det nu dag eller nat?"

I hulens indre var intet forandret, med undtagelse af at lyset atter brændte, og at en usynlig hånd havde fornyet føden og atter fyldt kruset med klart vand.

Heraf kunne man altså slutte sig til, at der måtte have været nogen inde i rummet, imens Franz lå i en næsten dødlignende søvn. Det måtte være andre bekendt, at han befandt sig her i dybet under slottet. Han var i baron Rudolph von Gortz' magt … og måske også fordømt til aldrig mere at se sine venner og bekendte.

Dette syntes dog lidet troligt, og for øvrigt, hvis han ville flygte, så kunne han jo gøre det, og atter finde tilbagevejen til udfaldsporten og forlade slottet.

Forlade? Nu huskede han det. Porten havde jo lukket sig bag ham. Nuvel, så ville han søge at nå ringmuren, søge at presse sig igennem et af de snævre skydeskår, søge at glide ned ad den

udvendige side, men for enhver pris måtte han undvige fra slottet i løbet af en time.

Men så var der Stella … skulle han da give afkald på at trænge frem til hende? Skulle han gå bort uden at have revet hende ud af baron von Gortz' vold?

Nej! Og hvis han ikke nåede dette mål nu, så ville han med det hjælpemandskab, som Rotzko lod tilkalde fra Karlsburg, dog tvinge sin hensigt igennem … så skulle borgen blive stormet og blive gennemsøgt fra grunden og til den øverste tagsten!

Efter at han således havde overvejet situationen med sig selv, drejede det sig kun om at gennemføre den trufne beslutning hurtigst muligt.

Franz rejste sig og ilede til den åbne dør hen imod den gang, gennem hvilken han var kommet ind … men hør! Hvad var det! Der, bagved den anden dør sporede han en sagte støj. Han lyttede anspændt.

Det var utvivlsomt skridt, der kom nærmere.

Franz lagde øret tæt hen til dørfyldningen, hans hjerte bankede voldsomt, og han anstrengte sig for at holde sit åndedræt tilbage.

Skridtene gentog sig med regelmæssige mellemrum, som om nogen langsomt kom ned ad en trappe. Der måtte sikkert på den anden side døren også være trin, ad hvilke man kunne nå fra dette hvælvede rum til den indre slotsgård.

For at være sikker mod enhver overraskelse, trak Franz sin kniv ud af skeden, der hang ved hans bælte, og han omsluttede fæstet med sin fastknyttede hånd.

Hvis det var en af baron von Gortz' tjenere, som nu trådte ind til ham, så ville han kaste sig over ham, frarive ham nøglerne og

umuliggøre enhver forfølgelse. Så tænkte han at benytte denne frie udgang til at trænge frem til vagttårnet.

Var det derimod von Gortz selv, og han ville sikkert kende ham igen, ja, så ville han uden medlidenhed støde ham ned. Billedet af denne mand, som han havde set i det øjeblik, da Stella sank om på San Carlo Teatrets tribune, var ligesom hele optrinnet, brændt ind i hans erindring.

Imidlertid var skridtene kommet så nær, som til den afsats, der dannede det ydre dørtrin.

Uden at røre sig ventede Franz at døren skulle gå op …

Men den åbnede sig ikke, derimod trængte en uendelig blid stemme sig gennem stilheden og nåede den unge greves øre.

Det var Stellas stemme … ja … kun en smule svagere, men dog med al den ynde, den bøjelighed, den indsmigrende modulation, der er kendetegnene på den højeste sangkunst; den, der syntes at være forsvundet fra Jorden, samtidig med at den skønne kunstnerinde var død.

Stella gentog klagesangen, som allerede en gang havde lullet Franz i søvn, nemlig da han sad i gæstestuen på *Kong Mathias* i Werst.

(Nel giardino:)
"Nel giardino dei mille fiori,
Andiamo mio cuore …?"

Disse toner trængte ind til dybderne i Franz' følelser, han sugede dem ind, han drak dem som en gudedrik. Det var, som om Stella kaldte på ham, som om hun bad ham om at følge sig fra nu og i al evighed, om at være hendes ridder og beskytter. Hør, hun gentog:

"Andiamo mio cuore … andiamo."

Og dog gik døren ikke op, så at han kunne slippe ud … skulle han da trods alt ikke få Stella at se, ikke kunne slutte hende i sine arme og ikke føre hende bort fra borgen?

"Stella, min elskede Stella!" råbte han smerteligt bevæget.

Han kastede sig mod døren – den modstod alle hans anstrengelser.

Allerede syntes sangen at blive sagtere – stemmen at dø hen – skridtene at fjerne sig.

Franz lagde sig på knæ og søgte at løfte dørenes fløje af deres hængsler. Han sønderrev sin hånd på jernbeslagene og han råbte ustandseligt Stellas navn, men han kunne nu næppe mere høre hendes stemme.

Da slog en forfærdelig tanke ned i ham som et lyn.

"Vanvittig!" råbte han, "hun er vanvittig. Det må hun være, siden hun ikke har genkendt mig … siden hun ikke har svaret mig! Ja naturligvis! Efter at have været indesluttet i fem lange år her i dette øde slot, her i denne vilde klippeegn, uden nogensinde at se et menneske; hun, som var vant til lys og fest og storstadens larm og tummel … i denne mands magt … min arme Stella … hun har mistet forstanden …"

Han sprang op igen. Det flimrede for hans øjne og han styrtede fortumlet rundt i rummet og stødte snart mod den ene væg og snart mod den anden.

"Jeg med … jeg føler det … jeg må have mistet forstanden!" gentog han. "Jeg føler det og jeg bliver vanvittig … afsindig, som hun."

Som et rovdyr i sit bur, vandrede han frem og tilbage under krydshvælvingerne, op og ned ad gulvet, om og om igen.

Han anede ikke, hvor længe han havde gået således, da han atter nogenlunde genvandt herredømmet over sig selv. Han knyttede hænderne og råbte:

"Nej og tusinde gange nej … jeg må ikke miste besindelsen. Jeg må væk fra dette slot … jeg skal komme ud herfra!"

Så stormede han hen imod den første dør.

Den havde lukket sig uden en lyd.

Franz havde ikke bemærket det, da han lyttede til sin elskede Stellas stemme.

Efter at han først var blevet fanget indenfor borgmurene, så han sig nu også som fange i denne snævre hule.

14. Kapellet

Franz var som ramt af lynet. Som han allerede en gang havde frygtet, begyndte han lidt efter lidt at miste evnen til at tænke, til at erkende forholdene omkring sig og den nødvendige forståelse til at drage de rigtige slutninger. Den eneste følelse, der endnu opfyldte ham, var erindringen om Stella og det indtryk, dennes sang havde gjort på ham, disse ham så bekendte toner, som nu ikke mere gav noget ekko under krydshvælvingerne.

Havde han været genstand for et sansebedrag, hvis årsager han ikke formåede at udrede? Nej, ikke alle Himmeriges engle skulle kunne overbevise ham om, at dette ikke havde været virkelighed! Det var Stella, som han havde hørt nu for ganske nylig, ligesom det havde været Stella, som han havde set på slotsbastionen, hans egen elskede Stella fra San Carlo Teatret.

Atter bemægtigede den tanke sig ham, at hun måtte have mistet forstandens brug, og han fik en forfærdelig fornemmelse af, at han nu havde mistet hende for anden gang.

"Vanvittig!" råbte han om og om igen. "Ja! … Vanvittig … når hun ikke har kunnet kende min stemme … når hun ikke har svaret … vanvittig … vanvittig!"

Dette syntes i virkeligheden meget sandsynligt.

Ak, om han havde kunnet føre hende bort fra dette slot og tage hende med til borgen i Krajowa, for der at vie hende hele sit liv, bære hende på hænderne, gøre alt for hende, hvad menneskelig medfølelse og barmhjertighed formår: Ja, hvem

ved, om han da ikke gennem sin inderlige kærlighed kunne have bidraget til at hun fik sin forstand tilbage?

Således talte Franz med sig selv, og han lignede virkelig, mens disse ord flød fra hans læber, en af de afsindige, som lægerne erklærer for farlige for deres omgivelser. Der gik flere timer, inden han så nogenlunde genvandt herredømmet over sig selv.

Så anstrengte han sig for koldblodigt at overveje, hvad der var at gøre og finde rede i sine tankers vilde kaos.

"Nu må jeg flygte herfra," sagde han, "dog, hvorledes? Så snart man atter vil åbne denne dør! … Ja, hvorledes er det nu, når jeg sover kommer der jo en for at bringe mig mad og drikke. Jeg vil vente på den mand … jeg vil lade som om jeg sover."

Så vågnede der en mistanke i ham, nemlig den, at vandet kunne indeholde et eller andet bedøvende stof – når han var faldet i en så dødlignende søvn, når han var bytte for en sådan fuldstændig lammelse, ja, så lå det vel deri, at han havde drukket af dette vand. Nuvel … han ville ikke drikke mere af det … han ville heller ikke røre de fødevarer, der stod på bordet … En af slottets folk måtte vel snart træde ind i hans fængsel, og da …

Snart? Ja, hvad vidste han egentlig om det? Steg solen nu op på himlen eller forsvandt den bag horisonten? Var det dag eller nat, morgen eller aften? Franz anstrengte sig for at opfange lyden af skridt, der nærmede sig døren. Men ingen lyd trængte ind til ham. Han trykkede sig med glødende hoved, stive blikke og susen for ørene, tungt åndende til det snævre rums vægge.

Luften, som næppe kunne blive fornyet gennem sprækker i døren, var så tung, at den truede med at kvæle ham.

Pludselig mærkede han, ved en af pillerne ved den højre side af væggen et frisk luftpust. Her var altså en åbning, gennem hvilken der udefra kunne trænge nogen luft ind.

Ja, her var muren gennembrudt, dog på en sådan måde, at det var umuligt at opdage på grund af de skygger, der fra pillen faldt hen over sengestedet.

At presse sig igennem denne åbning var for den unge greve et øjebliks værk. Han opildnedes tilmed af en følelse af, at en ukendt helligdom, et evigt vågent forsyn, havde ladet ham opdage denne vej til frelse, og det forekom ham, da han trængte gennem den snævre åbning, at han sekund for sekund kom sin Gud nærmere.

På den anden side af den skaktlignende åbning, stødte han på en lille, fem til seks fod bred gård, hvis mur vel ragede en hundrede fod op i vejret. Ja, det hele så virkelig ud som bunden af en skakt, og stedet havde formodentlig været benyttet som fangegård for den underjordiske celle. Der faldt noget luft og lys ned i gården, men ganske vist ikke meget.

Franz så, at det endnu var dag. På den øverste munding af denne skakt spillede en skråt indfaldende solstråle mod stenmassen.

Solen havde altså i det mindste tilbagelagt halvdelen af sin dagsrejse, for de klare striber blev stadig mindre.

Det måtte være hen imod klokken fem om eftermiddagen. Franz kunne deraf slutte, at han i det mindste måtte have sovet i fjorten timer, og nu tvivlede han ikke mere om, at der havde

været blandet et eller andet bedøvende middel i hans føde eller i vandet, eller måske i begge dele.

Da den unge greve og Rotzko i forgårs, den ellevte juni havde forladt landsbyen Werst, så måtte det altså nu være den trettende juni, som lakkede mod sin afslutning.

Så fugtig luften også var i denne dybe gård, så indåndede Franz den dog i fulde drag og følte sig betydelig oplivet derved. Men når han havde håbet, at det måske skulle lykkes ham at flygte langs denne stenmur, så han sig snart skuffet i dette håb. Det var ikke til at tænke på, at klatre op ad disse glatte flader, som ikke noget steds frembød selv det mindste fremspring.

Franz vendte tilbage til det indre af cellen. Da han ikke kunne flygte gennem nogen af de to døre, ville han se efter, i hvilken tilstand de befandt sig. Den første dør, den, som han var kommet ind igennem, viste sig at være af et fast tykt stof, og var sikkert lukket ude fra med stærke i jernkramper liggende låse. At bryde gennem denne dørs fyldning ville kun være at spilde sine, lige så kostbare kræfter som tid. Den anden dør – bag hvilken han havde hørt Stellas stemme – syntes at være i mindre god tilstand. Dens træværk var hist og her noget sprødt … måske var det slet ikke så svært her at åbne sig en udgang.

"Ja, her, her må jeg igennem!" sagde Franz til sig selv.

Han havde nu genvundet sin koldblodighed og var i stand til at opildne sig selv, til at gå energisk til værks.

Her var imidlertid ingen tid at spilde, for det var jo muligt, at der ville komme en eller anden ind i cellen, når man troede, at han var faldet i søvn ved hjælp af drikkevandet i kruset. Arbejdet gik hurtigere end han havde ventet. Råddenskab og

skimmel havde delvis allerede ødelagt træet omkring jernbeslagene, der holdt låseboltene. Det lykkedes Franz med sin kniv at gennemskære den midterste dørplanke. Under arbejdet sørgede han for at undgå enhver støj. Nu og da holdt han inde og lyttede, for at skaffe sig vished om, at man ikke havde lagt mærke til hans virksomhed udefra.

Efter tre timers arbejde formåede han at skyde låsen til side, og knagende i sine hængsler, åbnede døren sig.

Franz vendte endnu en gang tilbage til den lille gård for at ånde i mindre kvælende luft.

Nu var lysskæret ved skaktmundingen ikke mere synligt, et bevis for, at solen var sunket bag Retyezat. Gården lå i dybeste mørke. Ovenover den øverste rands ovale linje, glimtede enkelte stjerner, ganske som om man så dem igennem en kikkert. Små skyer trak langsomt hen over himlen, drevet frem af en svag aftenbrise. Mens det om dagen ofte blæser stærkt i disse egne, plejer vinden gerne at lægge sig så snart solen er gået ned. Hele det skær, der hvilede over luften, viste, at månen, der nu omtrent var ved begyndelsen af tredje kvarter, allerede var steget op over den østlige bjergkædes kam.

Klokken måtte vel omtrent være ni om aftenen. Franz blev stående en halv snes minutter i gården, og mens han stod der, kom månen helt op, og dens stråler faldt også ned ad skaktens mure. Da hørte Franz en besynderlig lyd. Han troede først, at den hidrørte fra et dyr eller i alt fald fra et levende væsen. Det lød omtrent som vands plasken, som en sagte klukken, eller var det et hemmelighedsfuldt suk. Han gik forsigtigt i retning af lyden, men da han ikke var i stand til at se noget, måtte han føle sig frem. Hvor stor var ikke hans overraskelse, da han pludselig

følte nogle våde stænk på hånden. Det viste sig nu, at der i denne gård var en naturlig kilde af den slags, som formodentlig kun springer på visse tider af døgnet. Franz skyndte sig hastigt ind, hældte indholdet af kruset væk, gik atter ud med det i gården, og efter at have skyllet det omhyggeligt, drak han sig en læskende drik fra den nyopdagede kilde. Så stak han sin kniv i bæltet og gik igennem døren, som han slog i efter sig.

Skulle han nu måske møde den ulykkelige Stella i disse underjordiske gallerier? Ved denne tanke bankede hans hjerte så heftigt, som om det skulle sprænges.

Efter at have vandret nogle få skridt, stødte han på et trin. Her begyndte altså, som han ganske rigtigt havde forudsat, en trappe, hvis trin han nøje talte, da han steg op ad den … der var kun tres, i stedet for de fem og halvfjerds, som han var gået ned ad, førend han nåede til cellens tærskel. Han anstillede da den beregning, at der måtte mangle omtrent otte fod, inden han nåede op til jordens overflade.

Da imidlertid i øjeblikket intet andet var ham magtpåliggende end at følge den mørke korridor, hvis sidevægge han berørte med begge hænder, gik han uden betænkning videre.

Der gik en halv times tid uden at han stødte hverken på en dør eller andre spærrende hindringer. Men da vejen på ingen måde var snorlige, men tværtimod havde en overordentlig mængde knæk, var det ham ganske umuligt at bedømme, i hvilken retning den gik i forhold til den mellemmur, der vendte ud imod Orgallplateauet.

Efter et kort ophold, som han benyttede til at trække vejret, fortsatte Franz sin vej, der forekom ham, at være næsten

endeløs. Så stødte han pludselig på en hindring.

Det var en mur af brændte sten.

Han følte på den på forskellige steder og i forskellige højder, men han fandt ikke noget steds en åbning i den.

Til denne side syntes der altså ikke at være nogen udvej.

Franz kunne ikke undertrykke et let udråb. Alle de forhåbninger, der var groet frem i hans sind, blev slået sønder imod denne hindring. Hans knæ skælvede, hans fødder nægtede at gøre tjeneste, og han faldt kraftløs ned foran muren.

Men underneden i grunden, var der en lille spalte i tværmuren. Teglstenene hang her kun så løst sammen, at han kunne fjerne dem med hænderne.

"Her må jeg igennem!" sagde han, "her igennem."

Han begyndte nu at løsne den ene sten efter den anden, da han pludselig fra den anden side hørte en lyd.

Franz holdt op med sit arbejde på at gennembryde teglstensmuren, og lyttede med tilbageholdt åndedræt i den højeste spænding for at erfare, hvad årsagen vel kunne være til denne ny foreteelse.

Lyden varede ved, og samtidig listede et lysskin sig gennem hullet i muren.

Franz kiggede igennem den.

Der foran ham lå slottets gamle kapel. Tidens tand og mange års forsømmelighed havde bevirket, at det allerede var i høj grad forfaldent. Således var en buehvælving brudt fuldstændig sammen, og dens ribber støttede sig nu kun til de ujævne mursøjler, og to eller tre andre buer var åbenbart lige ved at falde sammen. Vinduesindfatningerne af sten i gammel gotisk stil savnede næsten alle glas, hist og her sad endnu i

blyindfatningerne røde, gule, grønne og blå glasrester, og med lidt fantasi kunne man se, at disse glas en gang havde været stykker af bibelske fremstillinger. En gammel, hvidskægget olding, klædt i en blå kjortel og med en stor nøgle i højre hånd, skulle således uden tvivl forestille St. Peder. Men Himmeriges port, som en gang havde stået i glas foran figuren, manglede og ligeledes skikkelserne på den anden side porten. Hist og her lå en støvdækket marmorplade, under hvilken en af familien von Gortz' aner slumrede. I baggrunden af korhvælvingen stod en rest af alteret op mod bagvæggen. De skulpturer, der en gang havde prydet det, var stærkt beskadigede. Et af dem havde forestillet Kristus på korset og et andet Jomfru Maria med Jesusbarnet. De havde for øvrigt været temmelig plumpt udført, og deres ødelæggelse betød næppe noget stort kunstnerisk tab. En rest af tagdækningen over korhvælvingen var endnu skånet af storm og uvejr. Ved portalens gavl var det halvt forfaldne klokketårn, fra hvilket et tov endnu hang ned på jorden – rebet til den klokke, der til uudsigelig forfærdelse for beboerne i Werst undertiden begyndte at ringe, når de var i nærheden af Karpaterslottet.

I dette allerede for lang tid siden forladte kapel, der var udsat for karpaterklimaets barskhed, havde i dette øjeblik indfundet sig en mand med en stanglanterne, hvis skær fuldt belyste hans ansigt.

Franz genkendte øjeblikkelig manden.

Det var Orfanik, dette halvt sindssvage individ, som baron Rudolph von Gortz altid havde om sig, som sin eneste ledsager under sit ophold i Italiens storbyer, denne original, som man så gå gennem gaderne, snakkende med sig selv og fægtende med

begge hænder, den miskendte lærde, den opfinder, der altid jagede efter fantastiske nyskabninger, og som stillede alle sine opfindelser til rådighed for baron von Gortz.

Havde Franz hidtil næret den ringeste tvivl om baronens tilstedeværelse i Karpaterslottet – vi skylder dog sandheden at indrømme, at dette ikke var tilfældet, efter at Franz havde set og hørt Stella – så måtte under alle omstændigheder enhver antydning af tvivl forvandles til vished, nu da han så Orfanik med sine egne øjne.

Hvad havde han at gøre så sent på aftenen i det forfaldne slotskapel?

Franz søgte at få dette spørgsmål opklaret, og under denne undersøgelse så han følgende: Orfanik lå foroverbøjet på gulvet, hvor han havde ophobet adskillige jerncylindre, den ene ved siden af den anden. Han var i færd med at forbinde dem med en tråd eller en ledning, som han afrullede fra et vindsel i et hjørne af kapellet. Dette arbejde optog hans opmærksomhed i den grad, at han næppe ville have bemærket den unge greve, selv om denne havde kunnet nærme sig.

Ak! Hvorfor var den spalte, som Franz havde anstrengt sig for at udvide, endnu ikke tilstrækkelig stor til at tillade ham at gå igennem fra gangen ind til kapellet! Han ville være gået derind, have styrtet sig over Orfanik og tvunget denne til at føre ham til vagttårnet.

Men måske var det et held, at han ikke kunne; for hvis hans forsøg mislykkedes, så ville baronen i hvert fald have ladet ham undgælde med livet, fordi han havde beluret hans hemmelighed.

Nogle minutter efter så Franz endnu en anden mand træde ind i kapellet. Det var baron Rudolph von Gortz.

Hans uforglemmelige ansigtstræk havde ikke forandret sig. Han syntes næppe at være blevet ældre. Hans ansigt som belystes af lanternen, var stadig så blegt og magert som tidligere. Hans hår, der var strøget tilbage, var også som fordum halvt grånet, og hans dybtliggende øjne funklede, som for år tilbage.

Rudolph von Gortz trådte nærmere for at undersøge Orfaniks arbejde.

Mens dette stod på, vekslede de to mænd med dæmpet stemme følgende bemærkninger.

15. Karpaterslottets hemmelighed

"Er forbindelsen med kapellet bragt i orden, Orfanik?"

"Jeg er straks færdig."

"Er også alt forberedt i bastionens kasematter?"

"Alt!"

"Nu er altså forbindelsen mellem kapellet og bastionen og vagttårnet i orden?"

"Fuldstændig."

"Og når apparatet sætter strømmen i bevægelse, så vil vi have tilstrækkelig tid til at flygte?"

"Aldeles bestemt."

"Er det også blevet set efter, om den til Vulkan udmundende tunnel er fuldstændig farbar?"

"Naturligvis! Det er sket."

Der fulgte nu nogle minutters tavshed, hvorunder Orfanik atter greb sin lanterne og lod dens skær strejfe hen over kapellet, hvis mørke kroge han undersøgte med et prøvende blik.

"Ak, min gamle borg," råbte baronen, "det vil komme den dyrt til at stå, som vovede at storme dine mure."

Rudolph von Gortz udtalte disse ord i en tone, der fik den unge greve til at skælve.

"De har hørt, hvad man taler om i Werst," spurgte Orfanik.

"Først for fem minutter siden meldte ledningen mig de planer, som er blevet smedet i *Kong Mathias*' gæstestue."

"Er angrebet planlagt til i nat?"

"Nej, det vil først finde sted ved daggry."

"Hvornår er Rotzko kommet tilbage til Werst?"

"For to timer siden, sammen med gendarmerne, som han har medbragt fra Karlsburg."

"Nuvel, da slottet ikke mere kan forsvare sig," hvislede baron von Gortz mellem tænderne, "så skal det i det mindste, under sine ruiner begrave denne Franz von Télek og alle, der er kommet ham til hjælp."

Efter nogle få øjeblikke fortsatte han:

"Og denne ledningstråd, Orfanik? Det er ikke nødvendigt, at nogen, heller ikke senere, får at vide, at den har været benyttet til at vedligeholde forbindelsen mellem slottet og landsbyen Werst."

"Det skal ingen få at vide, jeg vil selv ødelægge tråden."

Det forekommer os nu at være på tide at forklare forskellige hændelser, som er blevet berettet eller berørt i løbet af denne fortælling. Foreteelser, hvis årsager vel er videnskabeligt begrundede, men som ikke straks er forståelige for alle lægfolk.

På dette tidspunkt – vi gør udtrykkelig opmærksom på, at historien foregår i det nittende århundredes sidste år – var anvendelsen af elektriciteten, der med rette betragtes som verdensaltets sjæl, nået til den højeste fuldkommenhed. Den berømte Edison og hans efterfølgere havde slået alle deres egne hidtidige rekorder.

Blandt andre apparater fungerede telefonen med en så vidunderlig sikkerhed, at de på lydfælden optagne toner uden

hjælp af noget hørerør ganske tydeligt nåede det menneskelige øre. Hvad der blev talt, sunget eller hvisket, kunne opfattes på en hvilken som helst afstand, og to personer, der var adskilt fra hinanden ved tusinder af mil, snakkede sammen som om de sad lige overfor hinanden ved det samme bord. De kunne endog tydeligt se hinanden, gennem de med ledningerne forbundne spejle, som skyldes opfindelsen af den såkaldte *telephot*.

Allerede i flere år havde Orfanik, baron Rudolph von Gortz' uadskillelige ledsager, vist sig som en opfinder af første rang, især på de områder, hvor det gjaldt om at anvende elektriciteten praktisk. Som bekendt blev hans vidunderlige opfindelser imidlertid ikke påskønnet, som de havde fortjent det. Den lærde verden så i denne mand ikke et geni, men kun en nar. Og dette forklarer, at den stakkels krænkede mand, der blev afvist overalt, havde svoret sine medmennesker et uforsonligt had.

Under sådanne forhold traf baron von Gortz sammen med den af ulykken forfulgte Orfanik. Han opmuntrede ham til at fortsætte sine arbejder, stillede sin formue til hans rådighed, og tog til sidst manden helt i sin tjeneste, ganske vist på den betingelse, at han, baron Gortz, ganske alene skulle nyde udbyttet af Orfaniks opfindelser.

Disse to originaler, og hver på sin vis overspændte personer, var for øvrigt som skabt til at forstå hinanden. Siden de var mødtes, skiltes de aldrig mere – ikke en gang når baronen rejste efter Stella gennem alle Italiens byer.

Mens musiknarren berusede sig ved den uforglemmelige kunstnerindes sang, beskæftigede Orfanik sig udelukkende med at fuldkommengøre de nyeste opfindelser på

elektricitetens område. Han forstod at mangfoldiggøre disse opfindelsers anvendelse, og han nåede således de vidunderligste resultater.

Efter det tilfælde, der havde endt Stellas dramatiske løbebane, forsvandt baron von Gortz, uden at nogen havde anelse om, hvad der var blevet af ham. Da han forlod Neapel, trak han sig nemlig straks tilbage til Karpaterslottet, hvortil Orfanik – i allerhøjeste grad tilfreds med at kunne indelukke sig sammen med ham – fulgte sin mæcen.

Da baron von Gortz fattede beslutningen om at begrave sig bag det gamle slots mure, var det tillige hans hensigt ikke at gøre landets beboere bekendt med sin tilbagekomst og at forhindre alle og enhver i at besøge det gamle riddersæde. Selvfølgelig manglede det ikke Orfanik og ham selv på hjælpemidler til at opretholde den materielle del af slottet. Fra dette gik der nemlig en hemmelig forbindelse til Vulkankæden, og ad denne vej besørgede en pålidelig mand – en af baronens tidligere tjenere, som ingen mere kendte – til visse tider alt bragt til slottet, som var nødvendigt for baron Rudolphs og hans omgangsfælles eksistens.

Hvad der endnu stod af slottet – og frem for alt vagttårnet i midten – var langt mindre sammenfaldent end man almindeligvis troede, og til en vis grad langt mere beboeligt end baronen og Orfanik anså for nødvendigt. Forsynet med alt, hvad han behøvede til sine vidunderlige arbejder, til hvilke kemiens og fysikkens vældige fremskridt stadig ansporede ham, faldt han på, at anvende sine opfindelser til at forhindre ethvert ubelejligt besøg.

Baron von Gortz gik med glødende interesse ind på et forslag, som Orfanik gjorde i denne retning, og opfinderen fremstillede da et mærkværdigt apparat, der udelukkende var bestemt til at forskrække beboerne i omegnen. Det kunne gengive billeder, som de indskrænkede landsbyfolk nødvendigvis måtte tro, kun kunne fremkomme ved Helvedesfyrstens hjælp.

I første række kom det for baron von Gortz an på, stadig at være underrettet om, hvad folk talte om i den nærmeste landsby. Fandtes der altså et middel til at belure disse folk under deres samtaler, uden at de selv havde nogen anelse derom? – Visselig, dertil hørte jo kun, at der blev etableret en telefonisk forbindelse af Orfaniks særlige konstruktion, mellem slottet og gæstestuen i *Kong Mathias*, hvor standspersonerne i Werst holdt til.

En sådan indrettede da Orfanik lige så behændigt som ubemærket på den simpleste måde af verden. En med et isoleret lag omhyllet ledningstråd, hvis ene ende var fastgjort i vagttårnets første etage, blev ført gennem bækken Nyads vande til landsbyen Werst.

Efter at dette var sket, tilbragte Orfanik, der optrådte som lystrejsende, en nat i *Kong Mathias*, for at sætte ledningen i forbindelse med husets gæstestue. Let forståeligt, voldte det ham ikke videre vanskelighed at føre enden af ledningen, der var nedsænket i bjergbækkens leje, op i vindueshøjde på husets bagmur på et sted, hvor ikke nogen mors sjæl ville falde på at søge efter den. Efter at han her havde anbragt et af sine særlige apparater, skjult under murens løvværk, satte han dette i forbindelse med ledningstråden. Det omtalte apparat var i

øvrigt indrettet til både at kunne opfange lyde og til selv at give lyde fra sig. Som følge deraf havde baron von Gortz ikke blot kunnet høre alt, hvad der blev talt om i *Kong Mathias*, men også kunnet kundgøre for beboerne, hvad der behagede ham.

I de første år blev slottets ro ikke forstyrret på nogen måde. Det var jo på forhånd ilde berygtet, og det i den grad, at allerede dette var tilstrækkeligt til at holde Wersts beboere i tilbørlig afstand. For øvrigt var det bekendt, at slottet stod forladt, efter at familiens sidste tjener var død.

Men en dag – ved begyndelsen af vor fortælling – havde fårehyrden Frik, gennem sin kikkert, kunnet opdage en røgsøjle, der bølgede op i luften fra en af vagttårnets skorstene. Fra dette øjeblik blev slottet atter det almindelige samtaleemne mand og mand imellem, og vore kære læsere vil vide, hvad der derefter fulgte.

Nu blev den telefoniske forbindelse af ganske overordentlig stor nytte, da baron von Gortz og Orfanik stadig ved hjælp af den kunne holde sig underrettet om, alt hvad der foregik i Werst. Gennem ledningen blev de bekendt med, at Nick Deck havde forpligtet sig til at gå til slottet og gennem ledningen havde de så sendt ham en advarsel lige ind i *Kong Mathias*'s gæstestue i det håb, at den hemmelighedsfulde stemme skulle afskrække ham fra hans forehavende.

Trods denne trussel, havde den unge skovfoged holdt fast ved sin beslutning. Baron von Gortz havde så foresat sig at tildele denne påtrængende fyr en lektion, der grundigt skulle kurere ham for hans lyst til nogensinde oftere at vende tilbage til slottet. Den nat, da Nick Deck og doktor Patak lejrede sig på Orgall plateauet udenfor slottet, frembragte så Orfaniks

apparat, der altid var parat til at træde i funktion, en række rent fysikalske virkninger, som måtte opfylde landet viden om med en frygtelig ængstelse. Tonerne fra kapeltårnets klokke, flakkende flammers opblussen, der som følge af anvendelse af havsalt gav alle genstande et spøgelsesagtigt udseende, skulle nok gøre sin virkning; fremdeles de hylende toner fra en slags kæmpemæssigt tågehorn, i hvilket der blev blæst med komprimeret luft. Så var der fotografiske silhuetter, der blev sat under refleksvirkning af mægtige spejle, og påfaldende måtte ligne spøgelser. Der blev lagt jernplader under voldgravenes ukrudt og disse blev ved hjælp af den elektriske strøm gjort stærkt magnetiske, og det var da en fuldkommen rigtig erkendt fornemmelse, som doktoren havde haft, da han mente at hans fødder var fastnittede til jordbunden. Det var magnetismen, som fastholdt hans støvlers jernbeslag. Endelig havde de elektriske batterier i laboratoriet afgivet den udladning, af hvilken skovfogeden blev ramt, da han berørte vindebroens jerndele, og dette havde atter bevirket, at han var faldet ned.

Som baron von Gortz havde forudsat, bemægtigede en lammende skræk sig hele omegnen, efter at dette ubegribelige under havde vist sig, og efter det uheldige udfald af Nick Decks forsøg på at trænge ind i slottet. For ingen pris ville nu nogen have vovet at nærme sig borgen på Orgall plateauet, der åbenbart var beboet af overnaturlige væsener, ja ikke en gang på to miles afstand.

Rudolph von Gortz troede sig allerede vel beskyttet i fremtiden mod alle næsvise besøg, da Franz von Télek indtraf i landsbyen Werst.

Mens den unge greve talte med Jonas, med mester Koltz eller med en af de andre, meldte ledningen over Nyad allerede hans tilstedeværelse i *Kong Mathias*'s gæstestue.

Baron von Gortz had mod den unge mand blussede på ny op ved erindringen om begivenhederne i Neapel. Og Franz von Télek var ikke alene til stede i landsbyen, der kun lå nogle få mil fra slottet, men han spottede også over de tilstedeværende notablers tåbelige overtro. Han greb forstyrrende ind i de fantastiske opfattelser, som var Karpaterslottets bedste værn, og han forpligtede sig desuden til at afgive rapport til øvrighedspersonerne i Karlsburg og at tilkalde politiet for at få disse ammestueeventyr, der løb rundt i landet, endelig opklaret.

Så besluttede baron von Gortz at lokke Franz von Télek til slottet, og læseren ved jo, gennem hvilke midler det lykkedes ham. Stellas stemme, som han lod lyde gennem telefonen i *Kong Mathias*'s gæsteværelse, havde forledt den unge greve til at opgive sin oprindelige rute og begive sig op i slottets nærhed. Sangerindens tilsynekomst på bastionen havde derefter vakt en uimodståelig trang hos ham til at trænge ind i slottet. Det fra et af vagttårnets vinduer udstrålende lys havde vist ham vejen til vindebroen, som man hejste ned, for at få ham til at træde indenfor. I dybet af den elektrisk oplyste, underjordiske hule indenfor selve muren, hvor man bragte ham de nødvendige fødemidler, mens han lå i sin dødlignende søvn, i dette under slottet dybt liggende fængsel, hvis dør lukkede sig bag den indtrædende, befandt Franz von Télek sig fuldstændig i baron von Gortz' magt, og denne regnede med, at hans fjende aldrig nogensinde kunne undvige.

Dette var alt sammen resultatet af Rudolph von Gortz og opfinderen Orfaniks hemmelighedsfulde virksomhed. Men baronen vidste nu også, og dette havde vakt hans raseri, at Rotzko, der ikke var fulgt med sin herre ind i slottet, havde påtaget sig at underrette myndighederne i Karlsburg om sagernes stilling. En afdeling gendarmer var ankommet til landsbyen Werst, og nu så baronen sig stillet overfor en så overvældende overmagt, at han umuligt kunne føre et virksomt forsvar sammen med Orfanik, alene overfor en så talrig troppestyrke.

De midler, der havde været anvendt til at afværge skovfoged Nick Decks og doktor Pataks besøg, ville vise sig at være utilstrækkelige i dette tilfælde; for det højtærede politi tror nu en gang ikke på ånderne fra Helvede.

Så fattede de to mænd den beslutning hellere at ødelægge borgen, og nu ventede de kun på det minut, da de kunne bringe deres forehavende til udførelse. Der var blevet lagt en elektrisk ledning til en i vagttårnet ophobet dynamitbeholdning, og lignende dynamitforråd lå under bastionerne på det gamle kapel. Det til eksplosionen bestemte apparat var således indrettet, at der ville blive tid nok for baron von Gortz og hans kammerat til at flygte gennem tunnelen til Vulkankæden førend antændelsen fandt sted. Efter eksplosionen, for hvilken såvel den unge greve som en del af dem, der var trængt indenfor slottets mure, nødvendigvis måtte falde som ofre, ville de begge flygte så langt bort, at ingen kunne opdage deres spor.

Hvad Franz havde hørt af denne samtale, havde også bragt ham løsningen på de tidligere begivenheder. Han vidste nu, at der bestod en telefonisk forbindelse mellem slottet og

landsbyen Werst. Ligeledes var det ham ikke mere ubekendt, at slottet skulle ødelægges ved en katastrofe, der ville koste ham livet, og som i alt fald rummede de største farer for de gendarmer, som Rotzko havde tilkaldt. Han vidste endelig, at baron von Gortz og Orfanik ville få tilstrækkelig tid til at bringe sig selv i sikkerhed, og de ville ganske sikkert ved denne lejlighed slæbe Stella med sig, hvilket ville være så meget lettere, som hun jo var berøvet forstandens brug.

Ak! Hvorfor kunne Franz ikke tiltvinge sig adgang til kapellet og styrte sig over disse to ondsindede mænd! Han ville have kastet dem til jorden, han ville have boret sin kniv i dem og gjort dem ude af stand til at udføre deres udåd – han kunne have forhindret den frygtelige ødelæggelse! Men hvad der i øjeblikket var ham umuligt, det ville måske kunne lykkes ham efter baronens bortgang. Når de begge havde forladt kapellet, ville Franz ile efter dem og forfølge dem til vagttårnet og med Guds hjælp øve retfærdig gengæld imod dem.

Allerede nærmede baron von Gortz og Orfanik sig korrundingen. Franz tabte dem intet øjeblik af syne, for at være fuldstændig på det rene med gennem hvilken udgang de ville forsvinde. Han måtte vide, om de ville gå gennem en dør, der førte til slotsgården eller gennem en underjordisk gang, der kunne forbinde kapellet med vagttårnet. for det syntes virkelig, som om slottets enkelte dele alle var indbyrdes forbundet med underjordiske gange. Det var i øvrigt den unge greve fuldkommen ligegyldigt hvilken vej de valgte, når han blot ikke fandt nogen hindring, der kunne afbryde enhver videre fremtrængen.

Der blev endnu vekslet nogle ord imellem baron von Gortz og Orfanik.

"Her er altså ikke mere at gøre?"

"Nej!"

"Så vil vi tage afsked med hinanden foreløbig."

"Det er altså stadig Deres hensigt at blive alene tilbage i slottet?"

"Ja, Orfanik! De må straks begive Dem gennem tunnelen og videre til De når ud på Vulkan."

"Men De?"

"Jeg viger først fra borgen i sidste øjeblik."

"Og det bliver altså ved den aftale, vi har om, at jeg venter Dem i Bistritz?"

"Ganske rigtigt. I Bistritz."

"Så bliv da, baron Rudolph, så bliv da, siden det er Deres vilje."

"Ja, jeg vil høre hende, jeg vil høre hende endnu en gang, i denne sidste nat, hvor jeg bor på mit gamle fædreneslot, der har tilhørt min slægt gennem så mange generationer."

Et øjeblik efter havde baron von Gortz og Orfanik forladt kapellet.

Skønt Stellas navn ikke var blevet omtalt under denne samtale, havde Franz dog gennemskuet, at Rudolph von Gortz kun kunne have haft hende i tankerne.

16. Hvad salen rummede

Ødelæggelsen truede nu i den allernærmeste fremtid. Franz kunne umuligt afholde baronen fra at udføre sine skumle planer.

Klokken var elleve om aftenen. Uden frygt for at blive overrasket, genoptog Franz sit arbejde. Væggens mursten løsnede sig temmelig let; men murens tykkelse var så betydelig, at der forløb en halv time førend åbningen var tilstrækkelig stor til at han kunne slippe igennem.

Idet Franz satte foden i det indre af kapellet, der var udsat for vindene fra alle verdenshjørner, følte han sig som nyfødt ved den friske luft. Gennem revnen i krydshvælvingen, og gennem de klaprende vinduer så han, at himlen var overtrukket af lette skyer, der sejlede langsomt af sted, ført frem af nattevinden. Hist og her blinkede enkelte stjerner, der efterhånden blegnede i det klare skær fra månen, der nu var nået langt op på himlen.

Nu drejede det sig om at opdage den dør, som måtte befinde sig i kapellets baggrund, den samme, gennem hvilken baron von Gortz og Orfanik var forsvundet. Franz gik i skrå retning over det lille gudshus og trådte ind i korrundingen.

Så langt som til dette meget mørke sted trængte ingen af månens stråler ind, og den unge greves fod stødte gentagne gange mod de søndrede gravstene og mod murbrokker, der var styrtet ned fra taghvælvingen.

I korets allerbageste baggrund, bag alterets rygklædning, følte Franz endelig i en mørk murniche omridsene af en

faldefærdig dør, der øjeblikkelig gav efter ved et tryk af hans hånd.

Denne dør førte ind til et galleri, der måtte krydse ringmuren, hvis det fortsatte sig ret langt.

Her var baron von Gortz og Orfanik kommet ind og atter gået ud.

Da Franz var nået ind i galleriet, befandt han sig på ny i fuldstændig mørke. Efter at have gjort flere omveje, der hverken førte op eller til siden, vidste han bestemt, at han endnu var i højde med de nedre underjordiske gange.

En halv time senere syntes mørket at aftage, og gennem nogle sideåbninger i galleriet, trængte et ubestemt, dæmrende lys ind.

Franz skyndte sig nu hurtigere fremad, og nåede omsider til en under bastionen, ved borgmurens venstre side, anlagt kasemat.

I dette rums tykke murværk var udhugget smalle skydeskår, gennem hvilke månens stråler trængte ind.

På den modsatte side var en åben dør.

Det første, den unge greve foretog sig, var at gå hen til et af disse skydeskår og i nogle sekunder indånde den forfriskende nattevind.

Men netop som han ville trække sig tilbage, troede han at se to eller tre skyggelignende skikkelser, der bevægede sig henover Orgall plateauet, lige ved grænsen af fyrreskoven.

Franz anstrengte sig af yderste evne for at blive klar over, hvad det kunne være, der bevægede sig derude i månelyset.

Jo, det var rigtig nok! Derude på plateauet, lige foran skovgrænsen, gik nogle mænd. Det måtte sikkert være

hjælpemandskabet fra Karlsburg, som Rotzko havde medbragt. Disse var øjensynlig tvivlrådige om, hvorvidt de skulle gå til værks straks med det samme, i håb om at overrumple slottets indbyggere i nattens mulm og mørke, eller om de skulle afvente dagens frembrud.

Franz måtte pålægge sig den stærkeste tvang, for ikke at råbe til Rotzko, der helt sikkert ville have hørt ham og kendt hans stemme. Men et sådant skrig kunne let trænge helt hen til vagttårnet, og førend politiet kunne komme op over murene, ville Rudolph von Gortz have tilstrækkelig tid til at sætte sit altødelæggende apparat i virksomhed og selv flygte gennem tunnelen.

Det lykkedes Franz at beherske sig, og han trak sig tilbage fra skydeskårene. Så gik han gennem kasematten ud af døren og fulgte det herfra videre førende galleri.

Fem hundrede skridt fra denne indgang stødte han på en trappe, der fortsattes gennem det indre af en stærk, tyk mur.

Nu måtte han omsider tro, at han var i det i midten af slotsbygningen værende vagttårn, der set udvendig fra ragede op over omgivelserne.

Men denne trappe kunne umuligt danne hovedopgangen til de forskellige etager. Den bestod kun af en række kredsformede trin, der ligesom de enkelte sving i en skrue vandt sig i vejret og dannede en snæver, mørk vindeltrappe.

Franz gled lydløst opefter og stod nu og da stille for at lytte. Endnu hørte han ikke noget, og da han var gået tyve skridt højere op, stod han på en større trappeafsats.

Herfra førte en dør ud til den terrasse, der omgav tårnets første etage.

Franz sneg sig langs med denne terrasse, og anstrengte sig stadig for at holde sig i skyggen af dens brystværn. Han lænede sig ud over dette og betragtede Orgallplateauet.

Fra granskoven var der nu kommet endnu flere folk frem; men intet tydede på, at de ville komme slottet nærmere end de allerede var.

Fast besluttet på at opsøge baron Gortz, inden denne kunne flygte gennem tunnelen, gik Franz rundt om hele etagen, og stødte til sidst på en anden dør, bag hvilken vindeltrappen førte videre op.

Han satte foden på det første trin, mens han spændte begge sine hænder mod væggene og så begyndte han at stige op.

Stadig den samme dødsstilhed.

Rummene i den første etage viste sig at være ubeboede.

Franz skyndte sig at nå op til trappeafsatsen, hvorfra der måtte være adgang til de øverste etager.

Da han nåede den tredje afsats, følte han med foden, at der ikke var flere trin. Her endte trappen foran vagttårnets øverste rum eller sal, udenfor hvilken den takkede platform, der i tidligere tider var smykket med baronerne von Gortz' standart, bredte sig.

Væggen på afsatsens venstre side var gennembrudt af en i øjeblikket lukket dør.

Gennem nøglehullet, i hvilket nøglen sad udvendig, skinnede en ganske svag lysstråle.

Franz lyttede anspændt; men var ude af stand til at opfatte selv den ringeste lyd fra det bagved liggende værelse.

Han kiggede ind gennem nøglehullet, men kunne ikke se andet end den venstre side af et meget stort, oplyst rum.

Lydløst drejede han nøglen om og skubbede forsigtigt døren op ind til en uhyre stor sal, der øjensynlig strakte sig gennem hele den øverste etage af vagttårnet. En mængde overordentlig smukke, gammeldags møbler, udskårne skabe, skænkeborde, snirklede lænestole, kunstfærdigt forarbejdede skamler og henrivende, forgyldte spejle, vidnede om en udsøgt kunstnerisk smag og forståelse. For vinduerne hang svære, med frynser forsynede, silkedamaskes gardiner, der var trukket omhyggeligt for, og øjensynlig ikke tillod den mindste lysstråle at trænge ind. Et tykt smyrnatæppe, der dækkede hele gulvet, dæmpede enhver lyd, hvad der i dette tilfælde var overmåde heldigt for den unge greve.

Hele salens udstyrelse var meget ejendommelig, og det mest besynderlige af det hele var næsten den påfaldende modsætning imellem lys og skygge, som herskede derinde.

Den del af salen, som lå til højre for døren, var fuldkommen mørk, og Franz kunne roligt liste sig derhen, uden at frygte for nogen opdagelse.

Hvad der fængslede hans opmærksomhed mest, var en slags tribune eller scene, hvis ramme var garneret med et sortagtigt stof. Denne var strålende oplyst af et eller andet usynligt apparat, som imidlertid måtte være forsynet med store reflektorer eller brændspejle.

Omtrent ti skridt fra denne tribune, skilt fra den ved en lav skærm, stod en gammeldags udskåret lænestol med højt rygstød, samt et lille bord, dækket med et tæppe, hvorpå der stod en firkantet kasse, der vel kunne være ti til tolv tommer lang og seks tommer bred, og hvis åbentstående låg var indlagt

med kostbare stene. Så vidt Franz kunne se, lå der en løjerligt udseende metalcylinder i kassen.

I lænestolen sad en skikkelse, en mand med en temmelig skødesløs holdning, der lænede hovedet tilbage og havde lukket øjnene. Man kunne godt have troet, at han sov, hvis ikke visse, nervøse ryk i den højre hånd, som han havde lagt på den firkantede kasse, havde røbet, at han tværtimod var lysvågen.

Det var baron Rudolph von Gortz!

Man havde kunnet tænke sig, at baronen ville tilbringe den sidste nat, inden han forlod sit fædrene slot, oppe i den gamle riddersal, for der at drømme om svundne tiders glans og herlighed.

Men nej! Det kunne ikke være tilfældet efter den samtale mellem ham og Orfanik, som Franz havde beluret.

Baron von Gortz var ganske alene i den rummelige sal, og hans ledsager måtte, efter al menneskelig beregning, være midt inde i tunnelen eller måske allerede ude af den.

Men Stella? Baron von Gortz havde jo udtrykkelig sagt, at han ville høre hende endnu en gang inden slottet styrtede i grus som følge af den påtænkte eksplosion – det var jo kun derfor – for endnu en gang at beruse sig i den unge kunstnerindes vidunderskønne sang, at denne halvgale særling havde begivet sig herind.

Hvor kunne Stella dog være?

Franz hverken så eller hørte det mindste til hende.

Dog, det bekymrede ham mindre i dette øjeblik, hvor han følte, at han havde Rudolph von Gortz fuldkommen i sin magt. Han skulle nok vide at tvinge ham til at tale. Franz, hvis ophidselse steg for hvert øjeblik der gik, følte en uimodståelig

trang til at kaste sig over baronen, den mand som han hadede lige så bittert, som denne til gengæld hadede ham … han, som havde bemægtiget sig hans Stella … den endnu levende, men sindssyge … ja … sindssyge, men som følge af en andens ubarmhjertige opførsel … Stella … og støde ham ned som en hund.

Han listede sig med lydløse skridt hen bag den anden lænestol, trak sin kniv frem og løftede allerede hånden …

Da – endelig kom Stella til syne.

Franz lod kniven falde på gulvet.

Der på tribunen stod Stella. Hendes hår hang løst ned ad ryggen, hun strakte armene frem og bar det samme skønne, løsthængende gevandt som på bastionen to nætter forinden. Hendes blik mødte Franz' og det forekom ham, at hun sænkede sine øjne dybt i hans.

Og alligevel var det, som om hun ikke havde set ham; for ikke en bevægelse, ikke en mine, viste at hun genkendte vennen fra gamle dage. Ak, det var jo sandt …

Hun var blevet vanvittig.

Så begyndte Stella at synge. Uden at forlade lænestolen bøjede baronen sig forover imod hende, med et henrykt blik. Det var som om han sugede musikken ind i sig, som han drak den, som en af de berømte drikke, som guderne i følge sagnet af og til iskænkede særlige udvalgte.

Ganske således som på teatret i Neapel optrådte hun her i den øde riddersal, på den ensomme borg, midt ude i de vilde Karpaterbjerge.

Ja, Stella sang! Hun sang for ham og for ham alene – som en perlerække vældede tonerne frem fra hendes strube, uden at

hun, som det syntes, behøvede at åbne læberne. Havde end hendes forstand forladt hende, så var det dog tydeligt, at hun intet havde mistet af sin kunstnersjæl!

Også Franz berusede sig i den herlige stemme, som han ikke havde hørt i fem lange, trøstesløse år. Han fortabte sig i beskuelsen af den vidunderskønne kvinde, som han aldrig troede at skulle have genset mere her på jorden; men som ikke desto mindre nu stod foran ham lyslevende.

Hvilken hærskare af gamle minder vågnede ikke til live i hans sjæl ved lyden af den velkendte stemme. Oh! han genkendte den straks, denne gribende afskedssang af *Orlando*, som samtidig havde været hans elskedes svanesang.

"Innamorata mio cuore tremante,
Voglio morire ..."

Ubevægelig som en statue fulgte Franz med i sangen ord for ord ... han sagde sig selv, at denne gang ville den ikke blive afbrudt som ved den tragiske forestilling i San Carlo Teatret ... Nej! denne gang ville man få sangen at høre til ende i hele sin uforlignelige skønhed.

Franz vovede knap at ånde ... det var ham, som afhang hele hans liv af denne ene sang.

Pludselig syntes det, som om Stellas stemme begyndte at blive svagere. Der opstod en næsten umærkelig pause, inden hun med smerteblandet vemod gentog ordene:

"Voglio morire ..."

Ville Stella også styrte om på denne tribune, som den gang på scenen i Neapel?

Nej! Hun faldt ikke; men sangen forstummede med den samme tone, den samme takt, som hin mindeværdige aften … hun udstødte et skrig … det samme skrig som hun havde udstødt den aften … og …

Og dog blev hun stående … ubevægelig og med det samme forunderlige gennemtrængende og dog så udtryksløse blik …

Franz styrtede op … han ville rive hende væk … føre hende ud af slottet … langt bort fra dette uhyre i menneskeskikkelse …

Han glemte alt og alle … tænkte kun på hende … den tabte og genfundne … da … pludselig … kom han atter til at tænke på sin dødsfjende.

Ved synet af den uvelkomne fredsforstyrrer var baron Rudolph nemlig sprunget op og stirrede på ham med et af harme gnistrende blik.

"Franz von Télek," næsten hvæsede han, "Franz von Télek, der er undsluppet fra sit fængsel."

Men uden at værdige ham et svar, styrtede Franz nærmere hen mod tribunen.

"Stella, min elskede Stella," råbte han atter og atter, "her finder jeg dig igen … levende … jeg kommer elskede, jeg kommer …"

"Javist, levende," gentog baronen i en sarkastisk tone og med en hånlatter, der løb Franz koldt ned ad ryggen. "Og prøv nu på, Franz von Télek, om De på ny kan tage hende fra mig."

Med disse ord bukkede baron Rudolph sig ned, greb den kniv, som Franz havde ladet falde, løftede armen og styrtede sig over den unge, hjælpeløse kvinde.

Franz gjorde en krampagtig anstrengelse for at hindre den fare, som truede den afsindige.

For sent! Kniven borede sig lynsnart i hendes hjerte … En lyd, som om et stort spejl slås i tusinde stykker, og … Stella var forsvundet.

Franz blev stående som rodfæstet … uden at begribe et ord af, hvad der var foregået … var også han i færd med at miste forstanden?

Da lød baron von Gortz' hånlige stemme på ny i hans øren:

"Endnu en gang forsvinder Stella fra Franz von Téleks synskreds … men hendes stemme … hendes vidunderlige stemme … beholder jeg … og jeg alene … den vil aldrig komme til at tilhøre nogen anden!"

I dette øjeblik, hvor Franz von Télek følte det mest rasende had til baronen, og ville have givet alt hvad han ejede og havde for at kunne kaste sig over ham og tilintetgøre ham, mærkede han til sin usigelige harme, hvorledes kræfterne forlod ham og et tågeslør lagde sig over hans øjne.

Dog, baron Rudolph bekymrede sig ikke om sin bevidstløse fjende. Med den juvelbesatte kasse i hånden styrtede han ud af døren, ned ad trapperne og ud på den terrasse, der omgav vagttårnet. I samme nu lød et skarpt knald.

Rotzko, der stod på den modsatte side af voldgraven, havde genkendt baronen og givet ild.

Skuddet ramte imidlertid ikke ham, men den lille kasse, han bar i armen.

Han udstødte et hjerteskærende skrig.

"Hendes stemme! … hendes stemme! …" jamrede han. "Hendes sjæl … Stellas sjæl er blevet dræbt … ødelagt … sønderbrudt …!"

Med vildt, strittende hår og krampagtigt knyttede hænder, så man ham storme op og ned ad terrassen, idet han stadig gentog de samme ord:

"Hendes stemme! … hendes stemme! … De har berøvet mig hendes stemme … Død og fordømmelse over dem!"

Med en sidste forbandelse på læberne forsvandt han ind ad en dør i samme øjeblik, som Rotzko og Nick Deck, der ikke ville afvente soldaternes ankomst, svang sig over borgmuren.

Kort efter lød der et brag, som om himmel og jord styrtede sammen. En mægtig røgsøjle steg op imod himlen, og en regn af sten og aske styrtede ned over bjergskråningen.

Karpaterslottet var forsvundet! Kun en kæmpemæssig rygende askehob lå på det sted, hvor dette havde stået.

17. Katastrofens ofre

Som vi allerede ved, skulle slottet først have været sprængt i luften, når baron Rudolph var kommet i sikkerhed; men eksplosionen var fulgt så hurtigt efter hans bortgang, at det syntes ganske utænkeligt, at han virkelig skulle være nået ind i tunnelen.

Ude af sig selv af sorg og smerte, havde Rudolph von Gortz hidført den katastrofe, hvis første offer han sandsynligvis selv var blevet. Efter de halvt afsindige ord at dømme, som han udstødte, da Rotzko havde knust den lille kasse, lå den formodning nær at han frivilligt havde søgt døden.

Til alt held var soldaterne endnu for langt væk fra slottet til at lide nogen alvorligere overlast ved eksplosionen. Et rent under var det derimod, at Rotzko og Nick Deck ikke blev dræbt eller hårdt sårede, da de jo, som omtalt, var i færd med at klavre op ad muren, da katastrofen overraskede dem.

De blev slynget en halv snes meter væk, men rejste sig begge kort efter, en smule fortumlede i hovedet, men ellers friske og uskadte.

Under anførsel af Nick Deck og Rotzko trængte soldaterne nu frem over borggraven, der var fyldt til randen med nedstyrtede murbrokker. Vagttårnet, der nys havde knejset så stolt, og hvis røgfyldte skorstene havde indjaget egnens beboere en så ubeskrivelig skræk, var nu kun en uordentlig ruinhob, hvorfra enkelte flammer nu og da steg i vejret. Et stykke af trappen havde undgået den almindelige ødelæggelse, og på det nederste

trin af denne, fandt man baron Rudolphs afsjælede legeme, som mester Koltz og et par andre af landsbyens ældre beboere øjeblikkelig genkendte.

Rotzko var frem for alt optaget af, at finde sin herre. Da Franz ikke havde vist sig i Vulkan til den aftalte tid, formodede han, som rimeligt var, at den unge greve måtte være et eller andet sted på slottet.

At han endnu skulle være i live, vovede den gamle tjener ikke at håbe, og tunge tårer rullede ned ad Rotzkos kinder, mens han undersøgte ethvert tænkeligt sted, hvor hans herre kunne være at finde.

Endelig, efter flere timers forløb, fandt man den unge greve under en nedstyrtet murpille, der på en vidunderlig måde var kommet til at ligge således, at den havde beskyttet ham mod at blive knust.

"Min herre … min arme herre!"

"Hr. greve!"

Det var de første ord Nick Deck og Rotzko udstødte, da de omtrent samtidig bøjede sig ned over Franz, som de antog for død.

Han var imidlertid kun bevidstløs, og efter nogen tids forløb slog han øjnene op, idet han mumlede nogle halvt uforståelige ord.

Forgæves klappede og kyssede Rotzko sin unge herres kolde hænder, forgæves kaldte han ham ved navn og besvor ham om at fortælle, hvad der var passeret ham.

Franz mødte sin gamle trofaste tjeners bønner med den mest uforstyrrelige ro, for ikke at sige ligegyldighed, ja, han syntes endog knap at bemærke hans tilstedeværelse, mens hans blege

læber uafladeligt gentog den sidste strofe, som havde udgjort hans elskedes svanesang:

"Innamorata … Voglio morire …"

Franz von Télek var blevet vanvittig.

18. Forklaringen

Da den unge greve havde mistet forstanden, ville ingen have kunnet få forklaringen over de stedfundne begivenheder, hvis ikke følgende var indtruffet:

Efter aftale med sin velynder havde Orfanik, som vi ved, begivet sig til Bistritz, hvor han allerede i fire dage havde afventet baronens ankomst. Da denne imidlertid ikke indfandt sig, begyndte Orfanik at frygte for, at han skulle være kommet til skade ved eksplosionen. En blandet følelse af frygt og nysgerrighed drev ham til Werst og derfra videre op til det sted, hvor Karpaterslottet havde ligget.

Det skulle han imidlertid ikke have gjort, for politiet, der havde fået hans signalement gennem Rotzko, genkendte ham øjeblikkelig, og sikrede sig hans person.

Man førte ham til fængslet i Karlsburg, og det varede ikke længe inden han indså, at det eneste kloge han kunne gøre, hvis han da ikke ønskede at blive anklaget for meddelagtighed i mordet på Stella, var at afgive en fyldestgørende forklaring.

Mærkeligt nok syntes denne overspændte lærde, der udelukkende levede for sine opfindelser, ikke at bekymre sig spor om sin velynders død.

På Rotzkos indtrængende forespørgsel erklærede han, at Stella virkelig var død og at hun for fem år siden var blevet begravet på kirkegården i Neapel.

Her blandede forhørsdommeren sig i samtalen og spurgte, hvorledes det – når Stella virkelig var både død og begravet –

kunne gå til, at Franz havde hørt hendes stemme i gæstestuen i *Kong Mathias* og senere set hende – hvad Rotzko kunne bevidne – oppe på slotsbastionen?

Forklaringen på disse mærkelige foreteelser, der på dette tidspunkt forekom alle og enhver ganske uforklarlige, var imidlertid ganske enkel og ligetil.

Som bekendt blev baron Rudolph von Gortz aldeles ude af sig selv af sorg og fortvivlelse, da der i Neapel opstod rygter om, at Stella havde i sinde at forlade scenen og gifte sig med grev von Télek. Det var jo for ham ensbetydende med, for stedse at måtte give afkald på den ophøjede sjælsnydelse, som hendes rige og skønne kunst havde forskaffet ham.

Så var det, at Orfanik foreslog ham, at de skulle optage de væsentligste sange af hendes repertoire – dem sangerinden havde udvalgt til sine afskedsforestillinger – på en fonografisk valse, således at denne kunne gengive dem i deres fulde klang og skønhed.

Fonografen havde på dette tidspunkt opnået en sådan fuldkommenhed og var – takket være Orfaniks forbedringer – så enestående vidunderlig, at den var i stand til at gengive den menneskelige stemme, uden at denne tabte det ringeste derved, hverken i renhed, styrke eller klangfarve.

Baron von Gortz gik med ublandet glæde ind på vennens forslag. I al stilhed fik de fonografen installeret i prosceniumslogen, som de havde lejet for hele sæsonen, og efterhånden optog valserne alle den uforlignelige kunstnerindes sangnumre lige indtil *Stefanos romance* og den ved Stellas død så tragisk afbrudte slutningsarie af *Orlando*.

Den unge, begavede sangerindes død berørte ikke desto mindre baronen dybt og smerteligt og så snart begravelsen var overstået, flygtede han op til sit ensomme slot i bjergene, hvor han aften efter aften med smerteblandet vellyst berusede sig i hendes vidunderskønne sang.

Men han ikke alene hørte Stella synge – han så hende også – lyslevende, som sad han i sin vante plads i teatret.

Men dette beroede udelukkende på et optisk bedrag.

Som bekendt ejede baron von Gortz et aldeles fortræffeligt maleri af den unge kunstnerinde. Maleriet, der var udført med en uforlignelig kunst, var i legemsstørrelse og fremstillede Stella som Angelica i sidste akt af *Orlando*, netop i det øjeblik, hvor hun skal til at synge dødsarien. Ved hjælp af dette maleri lykkedes det nu Orfanik at fremstille et lysbillede, der, særlig set i en vis bestemt afstand, virkede fuldkommen illuderende. Og dette lysbillede var det, som Franz først havde set på bastionen og senere – hvad jo imidlertid ingen af de andre kunne vide – oppe i riddersalen i vagttårnet.

Således lød kort og godt Orfaniks forklaring, som han dog ikke afgav uden med en umiskendelig følelse af stolthed og triumf over sit eget enestående geni.

Dette var nu alt sammen meget godt; men det forklarede dog ikke, hvorfor baron Rudolph havde fremkaldt eksplosionen, inden han havde fået tid til at bringe sig selv i sikkerhed. Men Orfanik, der virkelig syntes i besiddelse af en ganske enestående skarpsindighed, vidste også at forklare dette. Hvis nemlig, som man fortalte, den kasse, som baronen bar under armen, da man sidste gang så ham, var blevet knust af Rotzkos kugle, så var det ensbetydende med tabet af alt, hvad der gav

livet værd for ham. Kassen var nemlig ikke andet end den fonograf, som havde optaget alle den skønne Stellas sange, og når han ikke mere kunne glæde sig over dem, havde han sikkert med forsæt gjort ende på den tilværelse, der i hans øjne intet mere havde at byde på.

Baron Rudolph von Gortz blev begravet på kirkegården i Werst med alle de æresbevisninger, som det sømmer sig for den sidste ætling af en ældgammel og en gang berømt familie.

Hvad den unge grev von Télek angik, så blev han transporteret tilbage til slottet i Krajowa, hvor den gamle, trofaste tjener udelukkende helligede sig til sin herres pleje og pasning, og det syntes virkelig efter en tids forløb, som om der indtrådte en vending i sygdommen.

For anden gang vandt grev von Téleks kraftige natur overhånd, og efter tre måneders forløb var han så vidt restitueret, at han var i stand til at give en nogenlunde sammenhængende forklaring af, hvad der var passeret ham i det indre af Karpaterslottet.

Den nydelige lille Miriotas bryllup med Nick Deck fandt sted omtrent otte dage efter katastrofen, og efter at det unge par var blevet viet i den ærværdige gamle kirke i Vulkan, drog de lykkelige og glade tilbage til Werst, hvor mester Koltz overlod dem sine allersmukkeste værelser.

Selv om nu også spøgerierne på Karpaterslottet var blevet fuldkommen opklaret, må man derfor ikke tro, at den unge frue samtidig mistede troen på overnaturlige foreteelser. Tværtimod! Nick Deck kunne snakke så meget han ville – for ikke at tale om Jonas, der, som rimeligt var, gjorde alt hvad der stod i hans magt for på ny at trække den gamle kundekreds til

huse i *Kong Mathias* – Miriota blev ved sit og det samme gjorde mester Koltz, magister Hermod, fårehyrden Frik og de fleste andre af beboerne i Werst for den sags skyld med.

Kun doktor Patak, der nu atter fører det store ord, plejer gerne at sige til enhver, der gider høre det:

"Nå! Havde jeg så ikke ret, må jeg spørge … ånder i slottet … som om der overhovedet eksisterede ånder."

Men ingen hører efter, hvad han siger, ja, det hænder sågar, at man ligefrem beder ham om at tie, når man synes han driver spotterierne for vidt.

Magister Hermod vedblev, som før, at lægge de transsylvanske sagn til grund for sin skoleundervisning, og endnu mange, mange år efter fortalte man i Werst om det gamle slot i Karpaterne, hvor ånderne havde drevet deres uvæsen.

Om "Slottet i Karpaterne"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.udgave: *Le Château des Carpathes.* Føljeton i *Magasin d'éducation et de récréation* 1. januar til 15. december 1892, bogudgave *Bibliothèque d'éducation et de récréation*, J. Hetzel & Cie, Paris 1891 .
Denne udgave er baseret på: Jules Verne: *Slottet i Karpaterne*. Kunstforlaget Danmark, København 1913. Oversætteren er ikke kendt.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Léon Benett (1839-1916): *"Franz de Télek!..." s'écrie Rodolphe de Gortz.*

ISBN 978-87-7979-855-7

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-084-1 (Ølstykke 2005).

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: **Cantices og doïnes:** Folkeviser.

Note 2: **Da pe maorte:** Giv indtil døden.

Note 3: **Rôman on péré:** Rumænerne kan ikke gå under.

Note 4: **Opera buffa** danner en modsætning til *opera seria*, og er på en måde moder til den franske *opera comique*